

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עו'לים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת עקב תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

כתובות. פרק שלישי - אלו נערות דף לט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רכג

ומי מעבירא - בקטנה או בערות כשהיא בת קסג שתלד בערות. משפשות במוך
מותר לזן לעמש במוך, ואינו במשורות ורע. שפא יעשה עובדא מניל -
שאם התעבר עובר שני, פוחת השני את ערות הראשון, ודומה לסגול שהיא דג
שבים. שפא תתקול אבא בנה - מפני שהחלב נעבר כשמעברת, אינו טוב לזונג,
ותוספת להתקול מטרס, וימות. פחות מבאן
מכת אחת עשרה שנה משמשת כדרכה, לפי
שלא התעבר. ויהר על כן - על בת שנים
עשרה שנה משמשת כדרכה, שאם התעבר -
לא תמות. אלמא: בקטנה לא מעברת, שיבא
לכלל לידה. והא 'זמות' קתני. וכי תיבא
מבת שנים עשרה ויום אחד שהגיעו ביה
דערסר ותעברה וילדה בערות ומהו בערות
אד לא נמי ליבא, דאמר שמואל: אין בין בערות
לבערות אלא ששה חדשים. משבתיא שנים
עשרות - הוויא דאמוראן שחבאי משתים
שערה שנה הולאה, ומתשיבא עז שפנתו
ששה חדשים ותו לא. ומתניא דקתני מכת
שנים עשרה ואילן אי מעברא לא מתי -
מבביא שתי עשרות קודם שתתעבר קאמי.
אבל כל זמן שלא הובאה - קטנה היא. והאי
דעשה נמנ נשים - משום דבבבצי משתים
עשרה יומי אחד, אפילו הובאה שערת אינו
אלא שותא. באמרקן מביבכת נדה ובקדושי,
ופקע אב - פקעה תביעת אב, וכה הלה במה
שבדיה, שאין בעל דתי קים. וקס לא נמוקן
הוא להורישו לעלה בתורת ירושה. כל במה
דלא תבייה. ואן אין נמי בקב - לאפקיעי
תביעת אב. מר בר רב אשי - לא בעי
לה בעיא דרבא משום כי בערות אלא אם
נתנה בערותה מן פקעה ביה בערות דמתיא. אן
לא. ולחאי לישנא דמר בר רב אשי אליבא
דרבא אמרו לעיל: מילתא דפשיטא ליה לאבי
מביעאי ליה לרבא. דאילו ללישנא קמא -
מפשיט פשיטא ליה לרבא דמיתה לא ממפקא
והלא כבאי, כל זמן שלא נגרה. וכי אב מביעאי
ליה - בבבצי בקבא קמביעאי ליה. אבל במיתה
כל זמן שלא הובא בפליא אדריא ומתא לא
מפקא. ודבוי. מיתה עושה גירוש - עושה
דון בערות, ומתקפח כח אב כי בערות. מתי
מזוהי לאביה או לעצמה. נערות מוציא
מירושא אל - ולא ממני שזימנה לו תורה
בביתו אלא מכר בקטנה. ושאר שבח כגון קנסה
ומעשה ידיו המבטחין אל בערותו. כדילפינן בפרק 'עירוב'
(לקמ מוגב), אבל בבבציא לא אשבתו. וכיון
דלא יבחה לו תורה - גאן מרביא תיזיל לן
לכוזבו בשלה. ונישואין מוציאין מירושא אב -
דראשבתו בפרתו דמינת, דכל זמן דלא ניסת
אבהא מפרי. ומתניס. אין יכול להפרי -
עליה - כשהיא נגרה ונגרה. לעצמה - כדתיב
ונדה והוי שוכב עמה לאבי הנערה, אם
שנתה היא בשעת נתינה. אבה ובעלה - והוי
מופר עז שפרו שניהם. משנדה בשעת ופגם -
במתניתין לקמן מפרש להו. האונס מותר היה -
אבותיה. אף על פי שבסנה. למוציא - בגמרא
אמר אטו אשתי הוא ומפרש לה לבעלה
ויבטו. דאם כנסה - אין תיזיל קסג, כדתיב
מדר' ימרהנה לה. ואם נמאן ומאן וכו' ספס
והו תורה לאשתי. שותה נעבתי - בכלי שבת
לו לשתות בו. כלומר. על כרחי ישאנה, כדתיב "וכל לשלח" (ברבים בם). גמרא
שופה

שליש ימים משמשות במוך - פירש בקונטרס. מותרות למשמש במוך, אף על גב דשאר
נשים אסורות משום השחתת ורע. ואין נראה לרבינו מהו. דהא קטנה ואילונית מותר
למשמש בהדייה, ולא הוי השחתת ורע, כיון שהיא דרך תשמיש ומפרש רבינו תמו:
'משמשת' - צריכות לשמש במוך אדר תשמיש. ועצה הויה קא שמענו לן. ולרבינו יצחק
נראה לקים פירוש הבקונטרס, דברשי נדה (א.ט.)
שמענו שהמוך הוא מבניה כל שעה, והוי
במשמש על האבנים ועל העצים. ולא דמי
למשמש קטנה ואילונית. ועוד: אפילו הייתה נותנת
מוך אחר תשמיש אסורה. דאף על פי שאינה
מצוה על פריה ורביה - מכל מקום אסורה היא
להרשות ורע, כדפרשטנו בנדה (א.ט.א). דהנין. כל
הדי ומכרה לברוק בשנים - מושבתיא. באנשם
- תיקוקין. ומפרש בגמרא משום דתשמיש לאו בת
דרנהא ניהו. משמע דאם יהו בנות דרנהא -
הווי אסורי. וזו לחוותי. ולאנו בנות איסור הרנהא
נענה קאמר. וכל תימא נעלי הוא וכו' לא בלבד
קאמר - בקונטרס (קדושי ע.ט.א.) לא גרס ליה,
דבלאו "בלבד" משמע טפי. לא. בלא
ותארסא מרו - לרבי עקיבא דמתניתין קא
מביעאי ליה. דאמר תנאיא ונתגרשה קנסה
לעצמה. דמי אמרין: כיון שיצאה מירושא אב
לענין קס - היא קנסה לעצמה, או דלמא. כיון
דלענין שאר מילא לא נפקא תימא דאב - היא
קנסה לאביה. אבל לרבי עקיבא דבייתא -
שפיטא קנסה לאביה. ולרבי יוסי הגלילי. נמי
דאמר אף לה קנס - נמי לא מביעאי ליה. דאב
דאין לה קנס - לאו תימא נעלי הוא וכו' מירושא אב
היא. אלא גירת הבנות הוא דאין לה קנס. ולא
נפק באירוסין כלל מירושא אב. דאב הוא
בקדושיה מביעאיה אף על גב דנאירסא.
והא דקא בעי לה סתם, ולא קאמר לרבי עקיבא
בהדיא מרו - משום הדלכה כרבי עקיבא
מכניה.
הואיל ונישואין מוציאין מירושא אב - פירש
בקונטרס דילפינן מהפדת נדרים, ואף
על גב דקיימא לן ממונאן מאיסורא לא לפינן -
הני מילי לאוקמה ברשות אב. הוא דלא לפינן
ממונא מאיסורא. אבל לאפקין מירושא אב
לפינן שפיר מהפדת נדרים. ובבבציא מונסת
יש להוציאיה מירושא אב. ורבינו יצחק בן רבי
אברהם פירש: כיון דגלי לן קרא דלאוקמה ברשות
אב איסורא ממונא שוין - הוא דהין לאפקיה.
והרבינו יצחק מפרש: ונישואין מוציאין מירושא
אב, מדרשין "איש נמו ואביו תירא אי סיפס
מא אשת אי סיפס בידה לעשות. ולא תירא,
דמעשה יהיה אינו ככלעל מן התהויל" מהו
בית עליה ובגרה לעצמה - פירוש: הוא דמיני
בגרות שיצאה מירושא אב לענין ממוק. וקשה:
דנמי נישואין מוציאין מירושא אב לענין ממוק.
ואמאי צריך לפרש: ממונא? נראה דבא עליה
ובגרה לעצמה נפקא לן מיתוקן לאבי הנערה,
דרשינן: לאבי נעמי ולא לאבי בגויה.
צער דמאי - קשה לרבינו יצחק. דמאי קא
מביעאי ליה, וכו' לא ריע ותדלמשי קא
עזר לילד לבתולה בביתא ארשתה. ובמה קנטות
חלמלמדו דפסור. שהיי סופה להצטרע בכך תות
בעלה. והאי איתא כמה תנאי: "בבבצי" (בבא קמא
ט.א.) ולא חיישי לרבא שיבא. פירוש: דאם
סחופו לחיות כן. ונראה לרבינו יצחק דצער בעילה משום האות תשמיש אינו בא בשעת
תשמיש אלא אחר כך. וכל צער החבלה רמזידיב היינו אצור הוא לו בשעת בעילה. אבל
שופה

1 ואימא ליהדי - אף על פי דפרישה לעיל (ה.ב.), דברשת ופגם וקדשו לקנס. ונתן למו
 2 קנסן נתון - ושיני בור דקסן לן ובה דווי הכל אבהי. **מסתברא** דאבהי
 3 היו דאי בעי בר - אם אהמא אמואי לא קאמר דאבהי דוי מרזא דייב מפנה. כדאמר לקמן
 4 בריש "ענדה" ויש א"ש לומר: דלמא לא הויב מפתה, ורזאן דאבהי ורבא באונס כתיבי.
 5 דאי בעי מסא לה לטנוול ומובה שחן -

6 ומעשה דיהי ליבא למילף דהא מיתונא מיניה, 1
 7 כדאמרין בפרק קמא וקדושין (ד.א.), ולא 2
 8 מקדושין - דמעלמא קתא לה. ומתיריהו 3
 9 לא, דחבלה דרופה שאני. ודאבא דבא קים לן 4
 10 בושת ופגם דהוי לאבהי אלא מבח שיכול לקדשה 5
 11 לטנוול ומובה שחן, ואם כן, הויב בע למימר 6
 12 בריש קדושין (ג.ב.) קדוש כסף גמול 7
 13 דמיקדשה בכסף וקדושין דאבהי קז? וכי תימא 8
 14 נילף מנבשת ופגם, דהא בושת ופגם ופגם לא קים 9
 15 לא אלא מבח שיכול לקדשה ואומר רבינו יצחק 10
 16 דאורחיה דהלכותו דבעי לחייב אפילו קים לן 11
 17 דברשת ופגם דהוי דאבהי ממוקם ארח. אי נמי: 12
 18 דהם בעי למילף קדושי גישה מבושת ופגם של 13
 19 קטנה. ומקדוש קטנה טוה הוי ליקף לה, אי דאבא הוה 14
 20 אימניא ותי מלי - קדוש דלית לה ד ונערה אית 15
 21 ל. ד. כדאמרין דהם לעיל, ולכהי קאמר. וכי 16
 22 תימא נילף מנבשת ופגם דקטנה, אף על גב דהיא 17
 23 אית לה ד כדאמרין כ"דאבהי (בבא שאיל) - 18
 24 יעשה לה טעלה. ואפילו הכי הוי דאבהי, הכי נמי 19
 25 קדושי גישה. וכן, אלא הוינ מפרישם ולא קאי 20
 26 אקדושיה דא דאמרנו ונילף מנבשת ופגם, אלא 21
 27 אנעשה לה דאיתיה תוה לעיל - הוה א"ש 22
 28 שפיר, אבל אל שמשכב בתי. ועוד: דאם כן הבא 23
 29 ניהו דהי ליה לאסוקי וכי תימא נילף מנבשת ופגם, 24
 30 כיון דאמרין ידיה קאי. אלא לן בקסן בריש "ענדה" 25
 31 (מו.ב.) **במה** אדם רוצה ליתן בר להשיא לעבדו 26
 32 - תימנה דמה שומא הוא וז? וכי אישה חשבה 27
 33 ומשפחה גרולה אינה נסדחת בפנמה אלא שש 28
 34 שפחה ונערה לעבד? ויש לומר: דאם רבא אישה שמוק 29
 35 לפי מה שדאי בענין הו, כמה אדם רוצה ליתן בין 30
 36 בתולה לבעולה השיא לעבדו אלא כונא 31
 37 דקנסת, דהא דנקט שפחה - תוראדא ומלמא 32
 38 דקנס, דאין דרך להשיא לעבדו בת מלכיה. 33
 39 **הא** לאו היה אמהי אמניא אפילו קטנה דהתיב 34
 40 אה אמה דהי וכו' - ותימה לרבינו יצחק 35
 41 מה מבר אם קריא אייזבת בת עונשין? מכל מוקם 36
 42 מצינו למימר דהוא דחין קטנה. דהא בעל קטנה 37
 43 מתוראדא ויהי שקיהלה לרנבג, בפי' קארבע מיתות" 38
 44 (מסאד. סו.ב.) אף על פי דהיא פרשה ונערה 39
 45 המאורסה בבת עונשין תיבוי (וכדתיב) ודעת 40
 46 העיר על דבר אשר אל בעקרה? ויתוך: דהתם 41
 47 משום דמקנין בסמוך: כאן "ענדה" - הא כל 42
 48 מקום שנאמר "עני" - אפילו קטנה בשמשכב 43
 49 הלכך מחייבין ליה התם, וכולוה עריות ופי מניה. 44
 50 אי נמי דוקא במוציא שם רע כדאי הוא לומר 45
 51 דלא מחייב קנס ומלקות אלא בגירולה. כיון דקרא 46
 52 אייזבת בת עונשין, ואל בעלמא. ומשום דמיתא 47
 53 שם רע על הקטנה כדאי הוא דפטר, ודפתיח 48
 54 קטנה אונס הוא. והוי כמציא שם רע על ונערה 49
 55 שנאסרה ודלא מתיב. אבל אין לומר דנסתכל ליה 50
 56 דדוקא בבת עונשין מחייב ליה, משום שבא 51
 57 לחיותה - דברפי' קמא דסתמיהו (ת.ב.) בשמעתא 52
 58 דהדושין לנעו, משמע דלאו משום דקא גרימ לה 53

1 מעשה מהם - חייט, תופר, אלא אפר רבי וי"א - מהבא מסתברא שאין בושת בכלל
 2 ומשום. דאם כן - אין הפרש בין בעל שלימה לבעל פגומה שנתבטלה שלא כדרכה, והדק
 3 הוא הפרש שניעידם שמע מינה בני בושת, כיון שפגומה כבר - אין בושתה רב
 4 כשלימה. תחת אשר ענה - גבי "מתישים כסף" כתיב. סבלל רבושת ופגם - שאינם
 5 משום ענינו, ושרי דביא רבא וזבנ - אינו
 6 בכלל זה. פגם הוא נזק התישום נמי בשאר
 7 חבלות. ואימא ליהדי הוי - דבשלמא קנס
 8 כתיב הוי "נתן לאבי גענדה", אלא הני -
 9 ליהו ליהדי. כענייניה בית אביה - גבי נדרים
 10 כתיב. ומיהו, איבא למשמע מינה דבימי נעוריה
 11 לאמה התיב בבית אביה. בתו לאמה - הקיש
 12 בת לאמה. תיפוק ליה רבי - דאל על כדרך
 13 מוחתם אל מצי למילף, דהווא בהפרת נדרים
 14 כתיב. ונילף קנסא - מה קנסה לאבהי - אף
 15 שאני. שבח מבחן גיטוריא אבהי. איא מסתברא
 16 ודברשת ופגם דאב ויזיא. שרתי בירו לבישה
 17 בבושת בעילה, ולפגומה בפגם בעילה. דאי כני
 18 פסי לה - לקדשה ביאה. לטנוול ופגם שחן
 19 כדחנן לקמן, דהא וזכי מבחן כדקדושיה
 20 בכסף ובשטר וביבאה. וכוין רבדי לטול ממון
 21 לפגומה ולבישה בשרה זו - והשתא אפסדיה
 22 דהי הפגמה. וסאי נפקא ליה - לכל אדם
 23 בעליותה, אלא בעולה היא, תהאיל ולמלמאה
 24 קיימא. ולעבדו סאי נפקא ליה - למרה מינה
 25 אם בעולה היא. מי קפיר מיהא, אלא שרד לן
 26 ולדות. קורת רוח - שדחת בעבודתה, אלא הוא
 27 רוצה לעשות לו רוח רוח, ולתשמיש עמם
 28 בתולה. **משנה** כל מקום שיש מבר - לאב
 29 בתו, דהיינו בקטנותה. אין לו בה קנס - דאין
 30 קנס לעבדו, אלא כל מקום שיש קנס - משדאי
 31 נערה. אין מבר - דתניא (ערכין ט.ב.), יכול
 32 ימכור אדם בתו בשדאי נערה - אמרת ממרה
 33 כבר יוצאה נכשו, שאינה מכורה אנו דין שלא
 34 ותימנה: **גמרא** זו וברי רבי אמר - דאין קנס
 35 קנס לקטנה. פגם שליש שנים - שביאהה ביאה,
 36 ואין בתולה חרורי. פגם רבי - בתמינה. אין קנס
 37 במקום מבר - משדאי רזיהו לביאה. ער
 38 שתיבא שתי משדאי הוו תרתייהו, ומשהביאה
 39 שערות נד שתיב - קנס אלא מבר. סאי נפקא
 40 דרבי **סאי** - דאמר קטנה איה לה קנס. אמר
 41 קרא - גבי קנס "ולו תהיה לאשה". במתה
 42 עצמה - במי שיש בידה להקנות עצמה
 43 לאישתו התיבונ מבר. אימא מתנייה לה - דלא
 44 דרש לקטנה דאמר כל מקום שנכתב "נערה" אלא
 45 ה' וקרין נערה - ללמד על הקטנה בא. שם ער
 46 לא אמתיא לכתב בתלימם. פגם - דרענש
 47 אותו נסא קסה ונתנו לאבי ונערה" מלא כתיב.
 48 **אלא** סאי נערה - דאי דבתיב "נערה" אמר
 49 לאו לגלוי עליה אתא, אלא על כל מקום
 50 שנאמר "נע" חסר, וליקף הכי כאן שאני אפטר
 51 אלא בערה - כתיב "נערה" מלא, וללמדך
 52 דכל מקום שנאמר "נע" - אפילו קטנה
 53 במשכב.

משה
 40 דרבי מאיר - אמר קרא: "ולו תהיה לאשה" - במתנה נעמה הכתוב מפר. ורגנן? אמר ריש
 41 לקיש? אמר קרא "נערה" - אפילו קטנה במשכב. שמעיה רב פפא בריה דרב חנן מבי גלוזות,
 42 אול אמר קטנה דרב שמי בר אש. אהן אהא מתנייהו לה, און אהא מתנייהו
 43 לה: אמר ריש לקיש: המוציא שם רע על הקטנה - פטור, ונתנו לאבי הנערה -
 44 נערה מלא דיבר התפוב. מתקור לה רב ארזא בא אהבה: **משנה** דבתיב "נערה" - הא
 45 לאו הכי - תהא אימניא אפילו קטנה? והא כתיב: "ואם אמת יהי תדבר תהא לא נמצאו בחולים לנערה והוציא את הנערה אל
 46 פתח בית אביה וסקלתי" - וקטנה לאו בת עונשין היא! אלא: פאן - נערה, הא כל מקום שנאמר "נע" - אפילו קטנה במשכב.

וליתג

כתובות. פרק שלישי - אלו נערות דף מא עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
רלא
 תוספות

1 **משנה פתית** - ברמא מפרש אמאי לא תנא "אנסתיה". ואינו משלם קנס - בבבא
 2 קגא נפקא קן מורה נקטס טבור מ'אשר ירשעונו אלהים" - פרט למרשיע את עצמו.
 3 המית שורא את פלוני - והריני חייב בכופר. הרי זה משלם על פי עצמו - קסבר כופרא
 4 ממונא. קבדו של פלוני - והריני חייב שלשים טלע. אינו משלם - אדקס גינורא, שאפילו
 5 אין פרו דריב נותן שלשים. **גמרא** **ולא פנים**

6 לה - אין לעו של אנסה גדול כלעו של
 7 מפותה, תיבן רלא פגם ודלה הוא - ממדינת
 8 ליה למשקל מניה ברשת ופגם על פוי. אימא לא
 9 - והינה לחחוק את הלעו. לא כל היעו -
 10 שריצא עליה לעו מונה בעיה. ניהא לה לרדה
 11 - לשאת את הלעו ברי דרשטר המוקן. לא
 12 ניהא לחי משפחה - וביב דין אין עליהם
 13 לעשות דבר לחחוק ברשתם. פלגא ניקא -
 14 שריצה תרה שור רם. ומנא - ומשלם על
 15 פי עצמו. לא בחוקת שימור קיימי - אם לא
 16 ישמרו בעלים שלא יוקו - ואינם בחוקת
 17 משתמרים ממאליה שלא ייקו. אלא מדיקן
 18 אפילו ניקא רלא אורחיה. הלכך על מרידו
 19 מריא לנרטרנה, וזה שלא שמור - ברין הוא
 20 ודלשם כולה, אלא דרומא חס עליה. ומיה,
 21 מה שמשלם - ברין משלם בו הכי דנימריה
 22 עדין שומרי על שמירתה. תגן - בבבא
 23 קגא. וזיוק המזיק בתשלומין - שניהם
 24 מפסדין דבר. סלקא דעתך דרבי קאמר:
 25 תריחיוו מטו ליה כופא פסידא. וניקא מפסד
 26 פלגא. ומיק פלגא. היינו דשיך ניקא בתשלומין
 27 - ומפסיד פלגא בממוניה. ולא רידיה שקיל -
 28 דמה שנטל - בתום נטל בתשלומין איתיה -
 29 דמיה. לא נצריבא אלא לפתח גבילה - אם
 30 דקתינו ניקא בתשלומין - אלא כפלגא את שבק
 31 קאמר. אלא בהווא פלגא ניקא נמי דקי ליה
 32 רומנא - מפסדי כל פתח פתחיה בגילה
 33 מדימה משעת מיעה עד שעת הגמרה ברין
 34 ששמוך את הגבילה כמה היה יפה שורא בחייו
 35 וכמה היה בגילה יפה בשעת מיתה, ומשלם
 36 חצי. אבל מה שחולו דמי בגילה משעת מיתה
 37 עד שעת מיתה - אין המזיק משלם כלום
 38 באותו פתח. ובבבא קמא (יב) ליהף לה מקרא,
 39 ואשמעינן האי תנא פרתח בגילה דניקא דהי.
 40 תשלומי נוק מלמד שהבעלים מטפלין בגבילה -
 41 תנא בברייתא דרש לישנא ומתניתין. ותגן
 42 בבבא קמא: משלם תשלומי נוק במיטב הארץ.
 43 ותנא על ברייתא. דהיא דנקט את דמתי' -
 44 תשלומי נוק, ולא תנא משלם את דנקו -
 45 לאשמעינן תנא. שדניקא נטל את גבילתו
 46 ומטפלי בה ומבורח, והמזיק משלם עליה מה
 47 שחייבתו תורה, אתם הם - חצי, ואם מועד -
 48 גבל. ותרתי למה ליה לרבי למיטת במתני'
 49 בדעלים מטפלין בגבילה: דקא משלם בוליה -
 50 דהי כחפסיה. ומושי - אינו גובה אלא מנה
 51 השור, ואם אין בו כד חצי נוק - פסיד
 52 מוצתה. מן העליות - מן המיטב כשנכס מיד
 53 דביי הם כתיב (שמות כא) 'וזכר את כספך',
 54 מנופי, ובמתכ בדין (שם) 'שלם ישלם שור',
 55 ואם אימא דפלגא ניקא קנסא - ניגניו שדחם
 56 לא שנה כל החילוקים שבניהם, שדרי אם שדחם
 57 'ועל השור נקי', ודרשין (בבא קמא מא.ב) נקי מציץ כופר.

1 **וליתני** אנסתי - הדיו חדש טפי דפור, אף על גב דמדמה שיעשה פריצות. **רבי** שמעון
 2 בן יודיה אומר אף בושת ופגם אינו משלם על פי עצמו - אומר רבינו יתחק: דאי
 3 קאי רבי שמעון בן יודיה אמתותין דרבא, דהא דמשמע בריש 'נעדיה לקמן (מ.גא) דלרבי
 4 שמעון, אי דקא תבע בושת ופגם - מחייב ליה קרבן שבועה - היינו משה דהדחם תבע
 5 ודקא תחלה, ואין צורך ליה לומר ליה דמטו בו
 6 כדקאמר רבא, ואין צורך לומר דתרי תנאי
 7 אליבא דרבי שמעון, ועוד אומר רבינו שמעון בן
 8 אברהם: דהואי דלמקן איבא לאוקמי בבת ריבא,
 9 ונחא לה לדידה ולאביה, וליבא למימר דלמא
 10 איבא חד במדינת הים ללא נידא ליה. ומיה, אי
 11 קאי רבי שמעון אמתותין דשבועות, דמיתיק לקמן
 12 בריש 'נעדיה' (שם) - על כדון חרי תנאי אליבא
 13 דרבי שמעון.

14 **האומר** גבתי בו - מציץ שם רע, ויזא בשן
 15 ועין דלא תנא - איבא למימר דאחיא
 16 הוא הבבל.
 17 זה הכלל כל המשלם יותר על מה שהזיק בו -
 18 ואפילו רלא דאמר בפרק "שור שנח
 19 ארבעה וחמשה" (בבא קמא מ.א) דכופר היינו דמי
 20 המזיק, לא חשבי יותר ממה שחייב אף על פי
 21 שפעמים שזה מזיק יותר מניזק - ופדיקן נפשו
 22 הוא נותן.

23 **לא** נצרכא אלא לפתח גבילה - אף על גב
 24 דלאו רידיה שקיל, מכל מקום כיון דהכי ליה
 25 דרומא חצי נוק - חשבתינו ליה בתשלומין מה
 26 שפחתה בגבילה, והבא לא שייך למימר קרנא
 27 דדורן קבירא ביה, כדאמרינן ביבמתי' בסופו
 28 (בבא קמא ל.א), דהחם דלא שרי גרר השור,
 29 שייך למימר חכי, דאין לו למבור שורו בשביל כן,
 30 שכור ששבת. אבל רבא, מיד כשדורג - יש לו
 31 למבור, שידוע שפחתה בגבילה וחסרתי.

32 **תנינא** תשלומי נוק מלמד שהבעלים מטפלים
 33 בגבילה בו - הכי דיקא על כל המשלם
 34 קמא (יב): חצי נוקא לא נקי, אלא בתשלומי
 35 נוקו בו. **א** משום חצי כופר לאו שיורא הוא
 36 וכו' - לאו פריכא היא, אלא שיורא הוא, רלא
 37 תיקשי למאן דאמר פלגא ניקא ממונא מאי שייך
 38 - דשיך חצי כופר, ומשני: לא שייך כלום, וחצי
 39 כופר לאו שיורא הוא, וכן איבא בגיזר בפרק
 40 'שלשה מינים' (ח.ג.ג) גבי אי משום 'איל' -
 41 לאו שיורא הוא, וכן בפרק 'החולק' (מכח נ.א),
 42 דהואי דהחם נמוגום טפי.

הא
 1 **משנה האומר**: "פתיתי את בתו של פלוני" - משלם
 2 בושת ופגם על פי עצמו, ואין משלם קנס. האומר
 3 "גבתי" - משלם את הקרבן על פי עצמו, ואין משלם
 4 תשלומי קפול ותשלומי ארבעה וחמשה. המית שורי
 5 את פלוני" או "שורו של פלוני" - הרי זה משלם על
 6 פי עצמו. המית שורו קבדו של פלוני" - אין משלם
 7 על פי עצמו. זה הכלל: כל המשלם יתר על מה
 8 שחייב - אינו משלם על פי עצמו. **גמרא** **וליתני**
 9 **"אנסתיה"!** לא מבעיא קאמר, לא מבעיא "אנסתיה"
 10 דלא קא פגים לה, דמשלם בושת ופגם על פי עצמו,
 11 אבל "פתיתי" דקא פגים לה - אימא לא משלם על
 12 פי עצמו - קא משמעין קן. מתניתין דלא פי היא
 13 תנא; דהניא, רבי שמעון בן יודיה אומר משום רבי
 14 שמעון: אף בושת ופגם אינו משלם על פי עצמו,
 15 לא כל הימנו שפגמום בתו של פלוני. אמר ליה
 16 רב פפא לאביו: ניהא לה לדידה מאי? דלמא לא
 17 ניהא ליה לאביה. ניהא ליה לאביה מאי? דלמא לא
 18 ניהא להו לבני משפחה. ניהא להו לבני משפחה
 19 מאי? אי אפשר דליקא חד במדינת הים דלא ניהא
 20 ליה. **האומר** גבתי משלם את הקרבן וכו' - **איתמר**,
 21 פלגא ניקא; רב פפא אמר: פלגא ניקא ממונא, רב
 22 הונא בריה דרב יהושע אמר: פלגא ניקא קנסא. רב
 23 פפא אמר: פלגא ניקא ממונא, קסבר: סתם שוורים
 24 לאו בחוקת שימור קיימי, וברין הוא דמשלם בוליה,
 25 ורמנא הוא דתיים עקויה, דאפתי לא איעד תורא.
 26 רב הונא בריה דרב יהושע אמר: פלגא ניקא קנסא.
 27 **קסבר**: סתם שוורים בחוקת שימור קיימי, וברין הוא
 28 דלא לישלם כלל, ורמנא הוא דקנסיה, פי הכי
 29 דנימריה לחוריה. סימן: הזיוק מה והמית כלל. תגן:
 30 הניקא והמזיק בתשלומין. בשלמא למאן דאמר פלגא
 31 ניקא ממונא, היינו דשיך ניקא בתשלומין, וליה
 32 למאן דאמר פלגא ניקא קנסא - דהשתא, דלאו רידיה קא
 33 נצרכא אלא לפתח גבילה. פתח גבילה תנינא: תשלומי נוק מלמד שהבעלים מטפלין בגבילה.
 34 תנא בתם וחדא במועד. וצריכא, דאי אשמעינן תם - משום דאפתי לא איעד, אבל מועד
 35 דאיעד - אימא לא. ואי אשמעינן מועד - משום דקא משלם בוליה, אבל תם - אימא לא,
 36 צריכא. תא שמע: מה בין תם למועד? שהתם משלם חצי נוק מנופו, ומועד משלם נוק
 37 שלם מן העליות. ולא תהני שהתם אינו משלם על פי עצמו ומועד משלם על פי עצמו!
 38 תנא ושיי. מאי שייך דהיא שייך? שייך חצי כופר. אי משום חצי כופר - לאו שיורא הוא,
 39 הא

כתובות. פרק רביעי - נערה שנתפתה דף מב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רלה

תוספות

1 **לאביה** נמי פשיטא מרקא יהיב מפתה - אף על גב דאיכא למימר דהא מתיחבין מפתה,
2 היינו בקטנה דלא שייך בה מחילה, וכדברנן דאמר יו קנס במקום מבר, מכל
3 מקום משמע ליה דבערה איירי, דפשטא דמתניתין איאלו נערה? ודישא קאי.
4 **רבי** שמעון פטר שאינו משלם קנס על פי עצמו - תימה לרבינו יצחק: תיפוק ליה דאפילו
5 בעשק הולואו נופידי דרתיבי יצחק, לאן מתיידי

6 קרבן אלא כשייחד לו כלי להלואו ולעשוק
7 (בכא נמיטא מ.ח.א.), וכאן בקנס מה ייחוד שייך
8 בכא נמיטא עבר בדין, דבעמד - איביטא
9 ליה לאביה בסמוך? ואומר רבינו יצחק, לאן מתיידי
10 ליה כלי, כך לכשיעמוד בדין בבית דין ותיידי לו,
11 היא כלי זה ייחוד לו לבטא ממנו דמי אוסי, ואם
12 תאמר, וכן יבא דסבר רבי שמעון דאדם מקנה
13 דבר שב אב לעולם? ואפילו אם א תמצו יצחק
14 דאם אמר: 'כלי זה הוא שלך אם ירד גשמים
15 היום', ותיידי דבר אב לעולם - היינו משום
16 דכלי שחייב לו הוא בעולם, וכהו בו למיפעי
17 כשיירו גשמים, הוא דקאמר 'אם ירד' - תנאה
18 בעלמא הוא, אבל באב - אין נתון לו הכלי מיה,
19 אלא שייחודו לו לבטא הימנו קנס אם יתיידי
20 שיעמוד בדין, הוא לא אב לעולם הוא ותימא
21 הכי נמי - אם כן נחשבתי בחיי הדין תנאי דחשבי
22 בפרק 'האומר' בקדושין (סבב) וסדירא לוד אדם
23 מקנה דבר שלא בא לעולם, הוא חייב את התם:
24 ונחשוב בני רבי עקיבא ואומר רבינו יצחק, דרבי
25 שמעון הוא ועוד קאמר, הוא - דייחוד אינו
26 מועיל, דבר שלא בא לעולם הוא, דאינו מתחייב
27 לכל אלא משעת הנעמה בדין אוכל, ועוד,
28 אפילו קונה בייחוד - אין כאן כפירת מנעו, שאין
29 משלם קנס על פי עצמו, ואי מודה - מיפטר,
30 ויחייב את לו דאדם נעמה דבר שלא בא לעולם,
31 ולא מיתיית התם אלא אותו תנאים שהחזירו שמו,
32 **ונשבע** הודה לרבי שמעון מזה - קצת קשה:
33 דברך מתניתין לא פליגי, אלא הדרבנן
34 בעי ופנא קאי חבט, ולרבי שמעון קנס קאי חבט
35 אבל אם היה מפרש בהדיא דקנס קאי חבט - היה
36 פטור לרבנן כמז לרבי שמעון, אף כי אמאי בעי

17 **בדין ולא נתחייבתי לך מומין, ונשבע, והודה, לרבי שמעון מאי? פון דעמד בדין - ממונא**
18 **הוא, ומיחייב עליה קרבן שבעות, או דלמא: אף על גב דעמד בדין - קנס הווי? אמר ליה:**
19 **ממונא הווי, ומיחייב עליה קרבן שבעות, אייתיביה: רבי שמעון אומר: וכול האומר לחבירו:**
20 **אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', יכול האומר לרבינו: 'אנסת**
21 **והוא אומר: 'אנסת את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
22 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
23 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
24 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**

17 **בדין ולא נתחייבתי לך מומין, ונשבע, והודה, לרבי שמעון מאי? פון דעמד בדין - ממונא**
18 **הוא, ומיחייב עליה קרבן שבעות, או דלמא: אף על גב דעמד בדין - קנס הווי? אמר ליה:**
19 **ממונא הווי, ומיחייב עליה קרבן שבעות, אייתיביה: רבי שמעון אומר: וכול האומר לחבירו:**
20 **אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', יכול האומר לחבירו: 'אנסת**
21 **והוא אומר: 'אנסת את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
22 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
23 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
24 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**

1 **מקשה ידיה - עשיתה כדתי אביה, אף על פי שלא נבחה - כגון שבר פעולה, מה האב**
2 **היה הוא של אחים - דמשבא לעולם וכהו בו האב, ולא ידמי לקנס, דלא הוי מנעו עד**
3 **שמנע בדין ועידהו, דהא אי מודה מיפטר, פשיטא - בגמרא פריך: מנאן נביא?**
4 **נמרא לאביה אייתיבי ליה - דלא נתן, מרקא יהיב מפתה - קנס וכשת ופנא -**
5 **פשיטא דלאביה נערה, דהא תלידה - דהא תאלה**

6 **נבזה, אנסת ופיתית - או פיתית, חייב - קרן**
7 **והנשבע ואשם, אם הודה אחרי כן, והיה אשם**
8 **גזולות, שאינו משלם קנס על פי עצמו - וכל**
9 **על פי עדים, ובין דאלו אורי ליה קמן כשחבע**
10 **היה מיפטר, כן כפריה, נמי, אין זו שבעת כפירת**
11 **מנעו, אבל משלם כפירת ופנא - דממונא הוא,**
12 **והשכח דממונא כפירת, ולקמן מפרש טעמא**
13 **דרבנן, דהא שבעת כחם טוען אנסת - לא תבעי**
14 **אלא בושת ופנא, ולא נשבעו זה על כפירת קנס.**
15 **קנא מיניה אביו מרבה - בר נחמני, דרביה הוה,**
16 **כיון דעמד בדין - כבר, ואי הוה מודה ליה קנא**
17 **הוה משלם, שכבר חיובוהו בית דין ראשון**
18 **על פי עדים, השתא ממונא כפירה - ודחייב, או**
19 **דלמא אף על גב דעמד בדין - אין מודה ליה**
20 **מיחייב, אפילו חבט לא מיחייב בכפירתו קרבן**
21 **שבעות, והואיל ועיקרו קנס, ולא חיובה תורה**
22 **קרבן שבעות אלא על פקדון ותשומת די וכדנא**
23 **בדן, מלמא לא שני - נמי קנסא תנאי, שדרי**
24 **הפלת הוא, כאחד מן החמומים.**

17 **בדין ולא נתחייבתי לך מומין, ונשבע, והודה, לרבי שמעון מאי? פון דעמד בדין - ממונא**
18 **הוא, ומיחייב עליה קרבן שבעות, או דלמא: אף על גב דעמד בדין - קנס הווי? אמר ליה:**
19 **ממונא הווי, ומיחייב עליה קרבן שבעות, אייתיביה: רבי שמעון אומר: וכול האומר לחבירו:**
20 **אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', יכול האומר לחבירו: 'אנסת**
21 **והוא אומר: 'אנסת את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
22 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
23 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
24 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**

17 **בדין ולא נתחייבתי לך מומין, ונשבע, והודה, לרבי שמעון מאי? פון דעמד בדין - ממונא**
18 **הוא, ומיחייב עליה קרבן שבעות, או דלמא: אף על גב דעמד בדין - קנס הווי? אמר ליה:**
19 **ממונא הווי, ומיחייב עליה קרבן שבעות, אייתיביה: רבי שמעון אומר: וכול האומר לחבירו:**
20 **אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', יכול האומר לחבירו: 'אנסת**
21 **והוא אומר: 'אנסת את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
22 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
23 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**
24 **והוא אומר: 'אנסת פיתית את בת, והוא אומר: 'לא אנסתי ולא פיתיתי', וכל האומר לחבירו: 'אנסת**

כתובות פ"ק רביעי – נערה שנתפתתה דף מג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (טוסיגלוץ)" ר'לט

הטוספות

1 ומודה בקנס **פסור** – הרי לא תבעו אלא קנס לבדו, ועליו נשבע, וכיון דאי אורי ליה קמן
 2 אל משלם, כי כפריה נמי לא ממנאן בפריה. בת העינותן מן האחין – שכן הוא תנאי
 3 כתובה בפרקין (כתובות ב.ב.ג.) בן נקבן רדיוחין לכי מינאי, אינו דיון תיבין בבתי ומיתונן
 4 מנכסיה דרדיוחלקן לטובין. לאו מירוחו – אלא מתנאי כתובה אמן. אלמנה ניונות מנכס
 5 יתושים – דראי נמי תנאי כתובה הוא, בפרקי;

6 את תוא יתבא בביתו ומיתונא מנכסי כל מי מיניר
 7 ארילוותו. ומעשה ידה שלחן – אלמנה במקום
 8 אב קיימי. בתו נתי לא כתיירוה – שתרחה
 9 מעשה ידיה לבד מפרסותה. אלמנה אצל בת –
 10 מי שמת והניח אלמנה ובה. כנפסיס מעוטיץ –
 11 שפיר כיון דרבי פרסת שנים עשר חודשי, בראמר
 12 בפרק ימי שמת' בבהבא בתרא. וקתני: הבנת וואו –
 13 והבניש שאילו על הפסדו. מעטא רבתי אוב –
 14 עשהוה, הכהו בו האב להורישו לבניו. וא לאו
 15 מיתא האב – עשהוה, ויה לעצמה, במדא
 16 לתנא אלמשעונו, לא בשאינתה ניונות – בנות
 17 שלא היו נכסיה. טאי לישרא – דרזקא לא
 18 לעצמה; אלמשעונו עששהה לארז מיתא תבא
 19 אצלו, וואי אלמשעונו יתבא ופה דתא עששהה
 20 בתי וואב לאחים – פשיטא. דרא ובה זכי אב,
 21 דמננאן הוא ולא קנסא. אפילו לאן ראבי –
 22 מבכסת גיטין (ב.ב.א) פולגא. להעדפה – עלולם
 23 דרזקא יתבא אצלו. לשמעונו מעדעה ידיה
 24 לאורז מיתא אב לעצמה, ובשאינה ניונות. ולא
 25 תינא זכות סיבהה תורה לאב בבתי ממון הוא
 26 להורישו לבניו. דבמאי תיתון, לב
 27 לא עיר מעד עכריזי בו אצטרך אלמשעונו –
 28 להעדפה. שמעשה ידיה ערוף על מזונותיה,
 29 אצטרך אלמשעונו. אבי רבא וכי נביא רבה
 30 כרבי יוסף – דאדוהת לבן תיזכור, לא אהז דיע
 31 דאיכא העדפה, ומצי לדחוי' ולשוני' בשאינה
 32 ניונות להעדפה ואפילו הכי אתוהתא אלה על

33 כרוך רב יוסף טעמא ידיה, תרובתא משליחא
 34 היא, הכי קשיא ליה ממתינתן אורב שתי
 35 וקתני – מתניחין מציאתה עם מעשה ידיה,
 36 ולמה לי מתניחיה: דא לא שכיח למתניחין אף
 37 שב גבתי – ומנא אביה בהתא אלא לאו הכי
 38 קאמר מעשה יתיה כפשיטאה – דמה עששהה
 39 בתי וואב לאב לרזיושיה, ומה עששהה לאורז
 40 מיתא האב – לעצמה. מה מציאתיה –
 41 דמציאתה פשיטאן לו לעצמה. אפילו כתיי –
 42 האב לא זכי ביון אב אלא אם כן מסוכה על
 43 אלוה, כדארמינן בתי וואב מעיבא (ב.ב.א) ומשח
 44 איתנה. דכיון דארמינן חביב ממונתה בתיי, כותש
 45 בפריקא: דאב איני אביה במזונות בתו, ואי אפרת
 46 ולקנה לעצמה – תו לא אדדי לא מזונת.
 47 ומקנה בפריקא יתבא מיאמרין: וכאי מציאתה משח
 48 איתנה. אבל אחין – לא בחינות מיתא מנכס
 49 דאב. דכתיב ותתחלחלה אותם – עבריים כנענים.
 50 וכות בתו – וכות סיבהה לו תורה בבתי. ויטא
 51 פשתיי הבת וקנסות – דאדנא ותכלתו הכתוב
 52 מרבי. אבל מעשה ידיה, ומצוי רשבתי חוסריה כי
 53 מננאן, דהא מיתנאן מינייהו – אימא דידהו. ויערא לא זכי ליה
 54 דתונאן לאב, כדתיבא דרזוביל' (בבא קמא פ"ג.) עשה לא זכי טולח.
 55 שפעצה

56 בשאינתה ניונות אפילו לאמן דארמר, ר' בן עקי. ומיירי בשאינה ניונות לא מן האב ולא מן האחין, דאחרי מיתא אית לו למידך דומיא דבתי איה, ופריך אנופה: אמאי תבא אה חברין על אחין? דהא אפילו
 57 אב עצמו אין לו, כיון שאינה ניונות מננו. "ר' יוסטין ר' טוב לר', ובספרי (פרשת ראה) לא מופיק ליה מחאי קרא, אלא דריש לה מ' ככשרי כתיובש ידיה עקרי' ומיחיה דר' עמר' נדחה זכא נפיק למכתב' שכשרי
 58 כתיובש יתיה עד כיון שהיה תיובל, אבל כ"י טוב לו עמר' – אינו אלא סיפור דברים מננו. **מגיד** – שאין אדם מוריש זכות בתו לאלו – תימה: אמאי אצטרך קרא לחבית קרא ונפה לא נפק ליה ברעשה ידי?
 59 לאביה ליה לאמר, מה אמרתי יתיה לר' – אף בת מעשה ידיה לאביה, ומהא עושה אינה שודת לא את בתו ולא את הבת. כדארמינן בפרק ארדיקושי (א.ו.ט.) ונראה לרבינו משוחין בן אברהם:
 60 דלא אצטרך קרא אלא משום קטנה. והקיסא לא אצטרך אלא לענה, אבל לקטנה לא צריך הקיסא, והדושהו ובני מובן לו – מעשה ידיה מיביע. (ואי נמי: אי לאו אי קרא חיה אמיתא לאמה –
 61 לקטנה אצטרך אלמשעונו, ואין מעשה ידיה לאורז דומיא דאב, ולא היה דיעונו נערה. אבל תימה: הדשהו ובני מובן להו דיון לחוסרי. ונמא ור', (וספוסה שיעים בתו) די.
 62 **הבלות** דידה נתינו – אף מציץ יתיה לא תורה הבלה על אבא, ואלא מפיסי מעשה יתיה. ואמרינן ב' רזוביל' (בבא קמא פ"א) הקצויז די דער עבריי של בתו די – תון ודי שמעי
 63 גדולה לעבה, דומי שבת עטניה לרבי. והבן אמרינן: יתיה לרבי, ולקח בתו רבי, ופשיטא ליה פירוהו ש' לומר: ופשיטא ליה דרמייה פירוהו קטנה, שאין בן ביטול מלאכה. דאי ש'
 64 ברם – והפסד מעשה ידיה אמאי אין מוריש לבנו כנן שמוריש מעשה יתיה? ליהבי פריך דידה נתינו.

65 **אבן** מן האב היתה ניונות. ומשום הכי פריך: אי בשאינה ניונות – מאי למיטרא? דפשיטא דלארז
 66 מיתא אב לעצמה. ומשום הכי יתבא – ומהא דרין על אחין – נמי לא אצטרך קרא, והאל
 67 ניונות היתה מן פשיטא ורזיושיה אמת. ואת פשיטא דלא גריסי אלא למיטרא. אלא גריסי אי

68 בשאינתה ניונות אפילו לאמן דארמר, ר' בן עקי. ומיירי בשאינה ניונות לא מן האב ולא מן האחין, דאחרי מיתא אית לו למידך דומיא דבתי איה, ופריך אנופה: אמאי תבא אה חברין על אחין? דהא אפילו
 69 אב עצמו אין לו, כיון שאינה ניונות מננו. "ר' יוסטין ר' טוב לר', ובספרי (פרשת ראה) לא מופיק ליה מחאי קרא, אלא דריש לה מ' ככשרי כתיובש ידיה עקרי' ומיחיה דר' עמר' נדחה זכא נפיק למכתב' שכשרי
 70 כתיובש יתיה עד כיון שהיה תיובל, אבל כ"י טוב לו עמר' – אינו אלא סיפור דברים מננו. **מגיד** – שאין אדם מוריש זכות בתו לאלו – תימה: אמאי אצטרך קרא לחבית קרא ונפה לא נפק ליה ברעשה ידי?
 71 לאביה ליה לאמר, מה אמרתי יתיה לר' – אף בת מעשה ידיה לאביה, ומהא עושה אינה שודת לא את בתו ולא את הבת. כדארמינן בפרק ארדיקושי (א.ו.ט.) ונראה לרבינו משוחין בן אברהם:
 72 דלא אצטרך קרא אלא משום קטנה. והקיסא לא אצטרך אלא לענה, אבל לקטנה לא צריך הקיסא, והדושהו ובני מובן לו – מעשה ידיה מיביע. (ואי נמי: אי לאו אי קרא חיה אמיתא לאמה –
 73 לקטנה אצטרך אלמשעונו, ואין מעשה ידיה לאורז דומיא דאב, ולא היה דיעונו נערה. אבל תימה: הדשהו ובני מובן להו דיון לחוסרי. ונמא ור', (וספוסה שיעים בתו) די.
 74 **הבלות** דידה נתינו – אף מציץ יתיה לא תורה הבלה על אבא, ואלא מפיסי מעשה יתיה. ואמרינן ב' רזוביל' (בבא קמא פ"א) הקצויז די דער עבריי של בתו די – תון ודי שמעי
 75 גדולה לעבה, דומי שבת עטניה לרבי. והבן אמרינן: יתיה לרבי, ולקח בתו רבי, ופשיטא ליה פירוהו ש' לומר: ופשיטא ליה דרמייה פירוהו קטנה, שאין בן ביטול מלאכה. דאי ש'
 76 ברם – והפסד מעשה ידיה אמאי אין מוריש לבנו כנן שמוריש מעשה יתיה? ליהבי פריך דידה נתינו.

שפעצה

כתובות. פרק רביעי - נערה שנתפתה דף מג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"

תוספות

שפיעה כפניה - ואם תאמר: תקשי דך ברייתא לרב ורש לקיש, דמשמע ביהובלי
(בבא קמא פ"ג) דפליגי ארבי יוחנן דאמר פיעה כפניה דהוי דאב ויש לומר:
דכפתא לדעי הערעה - מרוד כולי עלמא דהוי דאב, שמפסדי במה שדהה יכול למכור.
והתם לדעי במה שדאא נפתחה עם מערתה ואילן, וסבר רבי יוחנן דכל הפדחה היא דאב,
הואיל ונעשה לה בעיר שדאא ברשות אב, אי נמי:

שפיעה כפניה - דאפתחה מכסא. דאי איתיה לאב - דיליה הוא, דדאי של לו בה מכר.
אמר רב יודא ואמר לה אב רבי יודא - הוא רבי יודא הוא רב יודא, אלא, בבבל מקמי
דסלקי לארעא ישראל לקמה דרבי יוחנן, ואין מסיכה בבבל - הוא קרו לה רב יודא.
ובהא שמעתא, איכא למאן דאמר מקמי דסמכוהו אמרה, ואיכא למאן דאמר בתר
דסמכוהו אמרה, שמואל - הוא קרו ליה שקד

על שום הדלכתא כותיה בדיני, ושוקד על
דבדיו לאמורס כוללתא. ואז רב אחיה -
לעיל, כרב ששת - דפשיט לעיל בתו
מאלמנתא, ואמר מעשה ידי לאדון, **משנה**
כתובתה של אב - כתובה שדאא גובה משני
ארוסין הללו, וקסבר שי כתובה לארוסה, ובימי
נערות וקטנות קאמר, כתיבתה שלה -
דמשתישאה פקעה שרתו, ובתר גוביא
אולניו, ונטיבא בתר הכי הוא. ולא אולניו בתר
כתיבה, לומר: הואיל דראשונה נכתבה כשהיה
ברשת האב - תיודא דאב, הראשונה של אב -
טעמא מפרש בגמרא. **גמרא** תו לא הוא
לא נטיבוי - דהויא חוקה ליהות בעליה מתיס.
ודק תנא במלחיה, דלא לנקוט בדרך פורענות.
ואבן ארוחיה - דבעי לאמרוינין משפט
דכתובה ומוליקת רבי יודא דרבנן, נקט לישא
דידיה למסחם לן כרבי דאמר במס' בימות
(סו, ט) שגאת לראשון ומת, לשיב ומת -
לשלישי לא תנשא. דבתי וזמי היא חוקה,
דמשנת ארוסין - של בעל הראשון, נתיב
לה כתובה וכהה בה אב. אבל בארוסין של אב
ובה, דמשנשאת לראשון - פקעה וכותיה מינא.
הואיל וכרשותו נכתבין - כתובה דראשונה
שרהיה לפני תשואו, הלכין, בנרה קודם משוי
אב נכתב בשרותו. ואז דרשנין "נכתבין"
לשון רבים - אמנה ומאתים דכתובה קאי.
ומנבא מאיתם נביא - כלומר, לענין זביה
דאב, דהא חוין דלאו הוא ארוסין אולניו
אפילו לרבי יודא, דקרבנה ומתה רבי יודא
במארא ש בתו וגרה כו, אלאמא בתר כתיבה
איל, לענין מסרף לקחות מאיתם טרפא
ממשעבדי; משעת ארוסין - לא דמחא
שעתא אחייבי בתקנתא דרבנן, או דלמא על
שעת כתיבה, דהויא מלוה בשטר, לא טרפא
מנה מאיתם - דמתקנתא דרבנן מחייב - טרפא
מומן ארוסין, אם מת או גרשה לאתר נשואין -
טורפת לקחות שלקחו מנכסיו מומן ארוסין
ואילן, דמחאיה שעתא אשתבער, ו**תוספת** -
שמעלמא היא באה לה - לא שתבער דזמן
כתיבה הכתובה, שקט מיזו ותכח. אחיז זה ואחז
זה מן הנשואין - דהיי גופה מחלה לשבעוד
קמא, ונתרעהו במונ הכתוב בשטר הכתובה
ככל למפרש בה, בין עיקר בין תוספת, אחת של
מאתים - והיא מוקדמת, דרוקא כסדר נקט.
ואמר רב הונא באה לנכות מאיתם כו -
כלומר, אין לה אלא אחד מוק, ויהי כחה לנכות
איה שתרעה. באהה לנכות מאיתם, ונדעה לה
בהכי, ובגון שמכר נכסיו בין זמן ראשון לזמן
שני, ראי מפקא למייבוי בשל שלש מאות -
בגמרא שרטי לקחות דקומין גובה - מאתים,
וטורפת לקחות מומן הכתוב, ואם איתא -
דסבר רב הונא בת ראשון מומן ראשון, וכתובה שניה - ככתובה שניה. צבירי ואוספית לך תלת
מאה מאתים - שמע מינה לא לרוסיף על הראשונה ולא, ואל תגבה השנייה אלא אם כן הראשונה בטלה.

שפיעה כפניה, אָמַר רב יוֹדָא אָמַר רב מִתְנֵה
אָמַר רב, וְאָמְרֵי לֵהּ, אָמַר רבֵּי יוֹדָא אָמַר רב
מִתְנֵה אָמַר רב: בַּת הַיְחִיּוּת מִן הַאֲחִיז - מַעֲשֶׂה
יְדִיָּה לְעֵצָמָה, דְּכִיבִי: "וְהַתְחַלְתֶּם אוֹתָם לְבָנֵיכֶם
אֲחֵיכֶם" אוֹתָם לְבָנֵיכֶם וְלֹא בְּנֹתֵיכֶם לְבָנֵיכֶם, מִיּוֹד
שְׂאֵין אֲדָם מוֹרִישׁ וְכֹתֵה פְתוּ לְבָנֵי, אָמַר לֵהּ אֲבִימִי
בַּר פִּפְי: שְׂקוּד אֲמָרָה, שְׂקוּד מִנִּי - שְׂמוּאֵל, הָא
אֲבִימִי לָרֵב אֲשֵׁי, הֲכִי אֲמָרֵי תִרְדְּעֵי, הֲלִכְתָּא מְנוּחִיה
דְּרַב שִׁשְׁתַּי, רַב אִשֵּׁי אָמַר: הֲלִכְתָּא מְנוּחִיה דְּרַב.
וְהִלְכְתָּא מְנוּחִיה דְּרַב, מִשְׁנֵה הַמְאָרֵס אֶת בְּתוּ
וְגֵרְשָׁה, אִירְסָה וְנִתְאָרְמְלָה - כְּתוּבְתָהּ שְׁלוֹ, הַשִּׁיאָה
וְגֵרְשָׁה, הַשִּׁיאָה וְנִתְאָרְמְלָה - כְּתוּבְתָהּ שְׁלָהּ, רַבֵּי
יְהוּדָה אוֹמְרִי: הַרְאִישָׁה שֶׁל אַב, אֲמָרֵי לוֹ: (אָם)
מִשְׁתֵּיאָה - אֵין לְאִבְיָה רְשׁוּת בְּה, גְּמָרָא מַעֲמָא -
דְּהַשִּׁיאָה וְגֵרְשָׁה, הַשִּׁיאָה וְנִתְאָרְמְלָה, אָבֵל נִתְאָרְמְלָה
תְּרֵי זְמַנֵּי - תוּ לֹא חֻיָּא לְאִינְסוּבֵי, וְאַנְב אוֹרְחִיה
קָא סְתִים לָן תַּנָּא פְּרַבֵּי, דְּאָמְרִי: פְּתֵרֵי זְמַנֵּי הָוּיָא
חֻקָּה, רַבֵּי יְהוּדָה אוֹמְרֵי: הַרְאִישָׁה שֶׁל אַב, מֵאִי
מַעֲמָא דְּרַבֵּי יְהוּדָה? רַבֵּה וְרַב יוֹסֵף דְּאָמְרֵי תְּרוּחִיהוּ
הוֹאֵל וּמִשְׁעַת אִירוּסִין זְכֵה בְּתוּ הָאָב, מְתִיב רַבָּא:
רַבֵּי יְהוּדָה אוֹמְרֵי: הַרְאִישָׁה שֶׁל אַב, וּמְזַדָּה רַבֵּי
יְהוּדָה בְּמֵאָרֵס אֶת בְּתוּ כְּשֵׁרְיָא מְנַטָּה, וּבְגֵרְהּ, וְאַחַר
כֵּךְ נִשְׂאֵת - שְׂאֵין לְאִבְיָה רְשׁוּת בְּה, אֲמָרֵי: הֲכֵא
נְמִי לְמֵאָ: הוֹאֵל וּמִשְׁעַת אִירוּסִין זְכֵה בְּתוּ הָאָב!
אֵלָּא, אִי אֲחֵמְרֵי הֲכִי אֲחֵמְרֵי: רַבֵּה וְרַב יוֹסֵף דְּאָמְרֵי
תְּרוּחִיהוּ: הוֹאֵל וּבְרִשׁוּתוּ נִכְתְּבִין, וּמִיּוֹבָא מְאִימַת
גְּבָיָא? אָמַר רַב הוֹנָא: מְנָה, מְאִתִּים - מִן הַאֲירוּסִין,
וְתוֹסֶפֶת - מִן הַנְּשׂוּאִין, וְרַב אִסִּי אָמַר: אֲחַד זֶה
וְאֲחַד זֶה - מִן הַנְּשׂוּאִין, וּמִי אָמַר רַב הוֹנָא הֲכִי?
וְהַאֲחֵמְרֵי: הוֹצִיאָה עָלֵינוּ שְׂתֵי כְּתוּבוֹת, אֲחַת שֶׁל
מְאִתִּים וְאֲחַת שֶׁל שְׂתֵי מְאִתִּים, וְאָמַר רַב הוֹנָא:
בְּאֲחַת לְגִבּוֹת מְאִתִּים - גּוֹבָה מִזְּמַן רֵאשׁוֹן, שְׁלֵשׁ
מְאִתִּים - גּוֹבָה מִזְּמַן שֵׁנִי, וְאִם אִיתָא - תִּיבִי
מְאִתִּים מִזְּמַן רֵאשׁוֹן, וּמְאִה מִזְּמַן שֵׁנִי! וְלְמַעֲמָד
תִּיבִי חֲמֵשׁ מְאֹת פּוֹלֵס, מְאִתִּים מִזְּמַן רֵאשׁוֹן, תֵּלַת
מְאֵה מִזְּמַן שֵׁנִי! אֵלָּא: חֲמֵשׁ מְאֹת מֵאִי מַעֲמָא לֵא
גְּבָיָא - בֵּינָן דְּלֵא כְּתַב לָהּ "קְבִירֵי וְאוֹסִפִּית לָךְ תֵּלַת מְאֵה אֲמָתִים", הֲכִי קֵאָמְר
לָהּ: אִי מִזְּמַן רֵאשׁוֹן גְּבָיָת - גְּבָיָא מְאִתִּים, אִי מִזְּמַן שֵׁנִי גְּבָיָת - גְּבָיָא תֵּלַת מְאֵה.
הָא

כתובות, פרק רביעי – נערה שנתפתה דף מוד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רמג

1 **הבא נמי** – מודלא כח' אוסופית לה מאה אמאתים קמאי', אלא כתב זמן שני לכל
2 השלש מנות, ולא בלשון מוסף על השטר הראשון – שבע מנה אחילתיה לשעברא
3 קמא, ואם באת לגבות שטר השני – תגבה מזמן שני, אבל גבי תוספת, המוסף בכל
4 כתובות על מנה מתאים כותבין בו "אוסופית" לה על מאי דחקון רבנן, הלכך לא
5 אחילתיה לשעברא קמא, ודפסקי קאמ, אמר רב
6 – אדרב הונא קאי, דאמר: אם באת לגבות
7 מנתים כו', שני שטרות – של שדה אחת, של
8 מבר או מתנה, ובתביל ראובן לשמעון, ואם
9 גבישן ואחד בסיון, וכתב שני את הראשון – אחד
10 כתב לו אחריתו וטרפה ממנו – אין גובה אלא
11 מזמן שני, ודבא נמי, נמצא ראשון בטיל ליה,
12 דאחילה לשעברא קמא, דאי פוסק בה דיקלא
13 בראשונה כתיב, לחוספת כתביה – ולא
14 לטבולו לקמא, אלא דאי מזמן שני אתי למגבי
15 ליקני עיקר ותוספת, ואי ניהא ליה בקמא
16 משום דקדים – לא ליקני תוספת, והכא נמי את
17 אוסף לה – דכתב לה שלש מאות, ליפות כחו
18 כתביה – ואי נמי לא אוסף ביה לא ביטל את
19 הראשון, אלא דלא ליתו בני מערא ליעררי
20 עליה, דקיימא לן: מנה ליה בה משום אה
21 דבר מצרא, דינא דבעל חוב – דאי אתי בעל
22 חוב וטרף ליה וניהי – קבל עליו אחריות
23 השטר שניה, ונדרו וניגבו מניה מעת
24 דהביתים כאן, מאי שקמא – ביטל, אורי ליה –
25 בעל השטר שדראשון מניף היה, ונתרצה על
26 האחד לגבות מזמן שני, אורושי סהדי –
27 בתרומים בראשון, לרפרס – פסולים, לרב
28 אתא – כשרים, ולשלושי פירי – שאכל לוקח
29 בין מן ראשון לזמן שני, לרפרס משלם
30 ולבסוף – לפרוע מנס הקרקע לגמל מזמן
31 ראשון לזמן שני, לרפרס – על המוכר לפרוע,
32 לרב אתא – על הלוקח לפרוע, שאי הוי עלה
33 דביתהו – מאימיה גביא, משנה ויהתה –
34 באירוסין, והיא עתה – הרפרס ויזי מנא – ואפול
35 נתגירה פחותה מבת שלש שנים, דבחותק
36 בתולה היא, דבי תרביא סקילה בערעה
37 וואורסה – בישראל כתביא, דכתבי יבי
38 שעתה נבלח בישראל, אין לה לא פתח בית
39 אביה – אין צריך להתיאם אלא פתח בית אביה,
40 ולא טאה סלע – אם נמצא בעל שקר ועדו
41 וזוממן, גדולה פירשה בישראל כתביא, הרי זו
42 בבקילה – בגמרא יליף לה, הרי היא כבת
43 ישראל לכל דבריה – ויש לה פתח בית אב
44 ומאה סלעים, יש לה אב ואין לה פתח בית אב
45 – כגון שאין לו בית, ובשאלות גימריה
נמצא

1 **הבא נמי היינו טעמא דלא גביא, מודלא כתב לה**
2 **"אוסופית לך מאה אמאתים" – אחוליא אחילתיה**
3 **לשעברא קמא, אמר רב: אי עניא בהאי – גביא, ואם**
4 **בעיא בהאי גביא לויא פליגא דרב נחמן, דאמר רב**
5 **נחמן: שני שטרות היוצאין בזה אחר זה – ביטול שני**
6 **את הראשון! לאו מי איתמר עלה, אמר רב פפא:**
7 **ומודה רב נחמן דאי אוסף ביה דיקלא לתוספת**
8 **כתביה – הבא נמי, דהא אוסף לה מדי, גופא,**
9 **אמר רב נחמן: שני שטרות היוצאין בזה אחר זה**
10 **ביטול שני את הראשון, אמר רב פפא: ומודה**
11 **רב נחמן דאי אוסף ביה דיקלא – לתוספת כתביה.**
12 **פשיטא, ראשון במקבר ושני במתנה – ליפות כחו**
13 **הוא דכתב ליה, משום דינא דבר מצרא, וכל שכן**
14 **ראשון במתנה ושני במקבר, דאמרין: משום דינא**
15 **דבעל חוב הוא דקתב כן, אלא, אי שניהם במקבר,**
16 **שניהם במתנה – ביטול שני את הראשון, מאי טעמא?**
17 **פרסם אמר: אימר אודני אודי ליה, רב אחא אמר:**
18 **אימר אחוליא אחילה לשעברא קמא, ביניהו? איפא**
19 **ביניהו אורושי סהדי, ולשלושי פירי, ולמסקא, מאי**
20 **הוי עלה דאשון? תא שמע: דאמר רב, יהודה אמר**
21 **שמואל משום רבי אלעזר ברבי שמעון: מנה מתאים**
22 **מן האירוסין, ותוספת – מן הנישואין, והקמים**
23 **אומרים: אחד זה ואחד זה מן הנישואין, והלקתא:**
24 **אחד זה ואחד זה מן הנישואין, משנה הגזירה –**
25 **שנתגיירה בתה עמה ויהתה – הרי זו בתקן, אין לה**
26 **לא פתח בית האב, ולא מאה סלע, היתה הורחה**
27 **שלא בקדושה ולייתה בקדושה – הרי זו בבקילה,**
28 **ואין לה לא פתח בית האב, ולא מאה סלע, היתה**
29 **חורתה וליתה בקדושה – הרי היא כבת ישראל**
30 **לכל דבריה, יש לה אב ואין לה פתח בית האב,**
31 **יש לה פתח בית האב ואין לה אב – הרי זו**
32 **בבקילה, לא נאמר "פתח בית אב" אלא למצודה,**
נמצא

נמי וממרא היא, דאי יודיה אמר שמואל ארבע מנה, ואניה בריה, וממתנין דהמארא את בתו ליבא לאוכוחי, דיבא לאוקמא ברכתה לו, ואם תאמר: ותפושא חותמי דהניא לעיל
מודה רבי יהודה במארא את בתו ובגדה ונשאה, שאין לאביה רשות בה ועל כרוך בולא כתב לה מיירי, דאי כתב לה – היא שלו, והואל וברשותו נכתבה, דאמר לעיל, ואי ארסה אין
לה כתובה – פשיטא דאין לה כלל, ונראה לרבינו שמשון בן אבדורם: הלעולם איבא לאוקמא ברכתה לה, ומיירי כגון שחוסף לה בשעת נישואין, ודלקא דעתא הואל ממתים שלו
ותוספת נמי שלו, קא שמעון לו, **הגזירות** – שנתגיירה בתה עמה – היא דלא נקט הגזירה שנתגיירה סתמא – משום דאייירי בפחותה מבת שלש, דאין דרכה לחתניא אלא עם אמה, ועוד:
דיאם סברא שטיבלה על דעת בית דין, שאין מנבילין ג' קטן על דעת בית דין אלא אם כן הוא חובב לחתניא, חאת פחותה מבת שלש – על דא דעת לתבוע, להכי נקט שנתגיירה בתה
עמה, והטבילה על דעת אמה, ועוד: משום דבעי למיתני היתה הורחה שלא בקדושה ולייתה בקדושה.

אין לה פתח בית אב כו' הוי זו בבקילה – תימה: דחוקשי מהבא למאן דאמר פרסם "גמיר היין" (סנהדרין מהבא), נקטעיה זי תערים – פטר, דבעין קרא בכתביה ויש לו מומר, דשאני הבאי
דגלי קרא "ויהתה" – לרבות הורחה של בקדושה, ויהי נמי אין לה אב אלא קשה: דחוקשי ליה מבריותא דבעי שרובו כנפים סולקין אותה על שער בית דין, דריש "בשטרין" – ולא
בשערי כנפים, ואמאי לא פטרין לה לגמרי? ויש לו מומר: דברבו כנפים הוי "שערין" שער בית דין, ולא שער העירו.

כתובות. פרק רביעי - נערה שנתפתה דף מוד עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזילץ)"

1 **גמרא** מא הני מילי - שוחרתה שלא בקדושה וליתיה בסקילה. ומתה -
 2 'וסקולה כל אנשי עריה באבנים ומתה, והאי 'מתה' קרא יתירא הוא. בישראל - כי
 3 עשתה נבלה בישראל'. **אין יאמן** - במפתח הכתוב מרוב, דומע למכתב 'זאם יאמן',
 4 וכבז 'זאם מאן יאמן' - בין אביה קים ומאמן, בין שאן אביה קים ודיא ממאנת. אלמא,
 5 אף על דבכתב באנס 'ודתן לשאי הערה', ודחן לשאי הערה,

6 ואונס ומפתח מהדרי גמירי - מייחבי קס
 7 איתומה. וכי תימא שאני הבא דרבי ריבנא,
 8 ואבל לגבי מוציא שם רע לא אתרביאן - הבא
 9 נמי לאו יתומה משמע מריבא, אלא דבין היא
 10 ובין אביה ימולך לעבב, כדארמיין ביאלא
 11 נעוה' (כתובות לטו). והי תימא לא אתרביא
 12 הבא. אלא דבספרא ליה לתנא 'אביה' דקאמר
 13 קרא - לאו למעטי יתומה, אלא למימרא
 14 דקסא לאביה ולא לעצמה, והוא קריא 'לאביה'
 15 האמור במוציא שם רע. והו מוהיב כי - הא
 16 יתומה דקאמר תנא. **בבא עליו יאחר** כד
 17 נתימח - ולשלם 'אבי הנערה' למעטי
 18 יתומה. כדן בקסג בין מריבא שם רע. **רמא אבי**
 19 **חיב** - המוציא שם רע על היתומה. מריבא אפי
 20 כי הוציא שם רע על בתולה ישראל ולא בתולה
 21 גרים - והא בתולה גרים יתומה היא. ודבבא
 22 אפקריה לודעי דמצי' שלם חמור, דרבינא
 23 (זוהרא ג'ז) 'ותומת סוסים רובמח'. והוא לשון
 24 שכבת זרע חורס כורס מים, ואצטרך קרא
 25 למעטי. אי מריבא בשלמא כד. נערה מלא רבי
 26 הכתוב - בכל מקום כתוב 'נער' וכן כתוב
 27 'נערה' מלא - לדועיא את הקטנה. **אלא בא**
 28 **נערה ב'** - אלא יתיר דכתיב מלא - לא למד
 29 על עצמו בא ולדועיא את הקטנה, דבלא ד
 30 דרשא באמעטא לה קטנה, כדארמיין ולא בת
 31 עונשין. אלא למדא בא על כל נערה שבתורה
 32 שכחתיב חסר - לאומר שאן הקטנה בשמנה
 33 דכדי ימלא כאן נערה, כאן שאי אפשר בקטנה -
 34 כתיב ימלא. דהא למדח שלם מקום שכתב חסר
 35 - אף הקטנה במשמע, כגון באונס ומפתח. שלם
 36 מרות - מיתיה עניי המאוסה. **באי לה קיים**
 37 בבית הנערה - לאור עניייה. שידעת בבית
 38 אבה - באידוסיין.

1 **גמרא** מא הני מילי - שוחרתה שלא בקדושה וליתיה בסקילה. ומתה -
 2 'וסקולה כל אנשי עריה באבנים ומתה, והאי 'מתה' קרא יתירא הוא. בישראל - כי
 3 עשתה נבלה בישראל'. **אין יאמן** - במפתח הכתוב מרוב, דומע למכתב 'זאם יאמן',
 4 וכבז 'זאם מאן יאמן' - בין אביה קים ומאמן, בין שאן אביה קים ודיא ממאנת. אלמא,
 5 אף על דבכתב באנס 'ודתן לשאי הערה', ודחן לשאי הערה,

6 ואונס ומפתח מהדרי גמירי - מייחבי קס
 7 איתומה. וכי תימא שאני הבא דרבי ריבנא,
 8 ואבל לגבי מוציא שם רע לא אתרביאן - הבא
 9 נמי לאו יתומה משמע מריבא, אלא דבין היא
 10 ובין אביה ימולך לעבב, כדארמיין ביאלא
 11 נעוה' (כתובות לטו). והי תימא לא אתרביא
 12 הבא. אלא דבספרא ליה לתנא 'אביה' דקאמר
 13 קרא - לאו למעטי יתומה, אלא למימרא
 14 דקסא לאביה ולא לעצמה, והוא קריא 'לאביה'
 15 האמור במוציא שם רע. והו מוהיב כי - הא
 16 יתומה דקאמר תנא. **בבא עליו יאחר** כד
 17 נתימח - ולשלם 'אבי הנערה' למעטי
 18 יתומה. כדן בקסג בין מריבא שם רע. **רמא אבי**
 19 **חיב** - המוציא שם רע על היתומה. מריבא אפי
 20 כי הוציא שם רע על בתולה ישראל ולא בתולה
 21 גרים - והא בתולה גרים יתומה היא. ודבבא
 22 אפקריה לודעי דמצי' שלם חמור, דרבינא
 23 (זוהרא ג'ז) 'ותומת סוסים רובמח'. והוא לשון
 24 שכבת זרע חורס כורס מים, ואצטרך קרא
 25 למעטי. אי מריבא בשלמא כד. נערה מלא רבי
 26 הכתוב - בכל מקום כתוב 'נער' וכן כתוב
 27 'נערה' מלא - לדועיא את הקטנה. **אלא בא**
 28 **נערה ב'** - אלא יתיר דכתיב מלא - לא למד
 29 על עצמו בא ולדועיא את הקטנה, דבלא ד
 30 דרשא באמעטא לה קטנה, כדארמיין ולא בת
 31 עונשין. אלא למדא בא על כל נערה שבתורה
 32 שכחתיב חסר - לאומר שאן הקטנה בשמנה
 33 דכדי ימלא כאן נערה, כאן שאי אפשר בקטנה -
 34 כתיב ימלא. דהא למדח שלם מקום שכתב חסר
 35 - אף הקטנה במשמע, כגון באונס ומפתח. שלם
 36 מרות - מיתיה עניי המאוסה. **באי לה קיים**
 37 בבית הנערה - לאור עניייה. שידעת בבית
 38 אבה - באידוסיין.

1 **גמרא** מא הני מילי - שוחרתה שלא בקדושה וליתיה בסקילה. ומתה -
 2 'וסקולה כל אנשי עריה באבנים ומתה, והאי 'מתה' קרא יתירא הוא. בישראל - כי
 3 עשתה נבלה בישראל'. **אין יאמן** - במפתח הכתוב מרוב, דומע למכתב 'זאם יאמן',
 4 וכבז 'זאם מאן יאמן' - בין אביה קים ומאמן, בין שאן אביה קים ודיא ממאנת. אלמא,
 5 אף על דבכתב באנס 'ודתן לשאי הערה', ודחן לשאי הערה,

6 ואונס ומפתח מהדרי גמירי - מייחבי קס
 7 איתומה. וכי תימא שאני הבא דרבי ריבנא,
 8 ואבל לגבי מוציא שם רע לא אתרביאן - הבא
 9 נמי לאו יתומה משמע מריבא, אלא דבין היא
 10 ובין אביה ימולך לעבב, כדארמיין ביאלא
 11 נעוה' (כתובות לטו). והי תימא לא אתרביא
 12 הבא. אלא דבספרא ליה לתנא 'אביה' דקאמר
 13 קרא - לאו למעטי יתומה, אלא למימרא
 14 דקסא לאביה ולא לעצמה, והוא קריא 'לאביה'
 15 האמור במוציא שם רע. והו מוהיב כי - הא
 16 יתומה דקאמר תנא. **בבא עליו יאחר** כד
 17 נתימח - ולשלם 'אבי הנערה' למעטי
 18 יתומה. כדן בקסג בין מריבא שם רע. **רמא אבי**
 19 **חיב** - המוציא שם רע על היתומה. מריבא אפי
 20 כי הוציא שם רע על בתולה ישראל ולא בתולה
 21 גרים - והא בתולה גרים יתומה היא. ודבבא
 22 אפקריה לודעי דמצי' שלם חמור, דרבינא
 23 (זוהרא ג'ז) 'ותומת סוסים רובמח'. והוא לשון
 24 שכבת זרע חורס כורס מים, ואצטרך קרא
 25 למעטי. אי מריבא בשלמא כד. נערה מלא רבי
 26 הכתוב - בכל מקום כתוב 'נער' וכן כתוב
 27 'נערה' מלא - לדועיא את הקטנה. **אלא בא**
 28 **נערה ב'** - אלא יתיר דכתיב מלא - לא למד
 29 על עצמו בא ולדועיא את הקטנה, דבלא ד
 30 דרשא באמעטא לה קטנה, כדארמיין ולא בת
 31 עונשין. אלא למדא בא על כל נערה שבתורה
 32 שכחתיב חסר - לאומר שאן הקטנה בשמנה
 33 דכדי ימלא כאן נערה, כאן שאי אפשר בקטנה -
 34 כתיב ימלא. דהא למדח שלם מקום שכתב חסר
 35 - אף הקטנה במשמע, כגון באונס ומפתח. שלם
 36 מרות - מיתיה עניי המאוסה. **באי לה קיים**
 37 בבית הנערה - לאור עניייה. שידעת בבית
 38 אבה - באידוסיין.

1 **גמרא** מא הני מילי - שוחרתה שלא בקדושה וליתיה בסקילה. ומתה -
 2 'וסקולה כל אנשי עריה באבנים ומתה, והאי 'מתה' קרא יתירא הוא. בישראל - כי
 3 עשתה נבלה בישראל'. **אין יאמן** - במפתח הכתוב מרוב, דומע למכתב 'זאם יאמן',
 4 וכבז 'זאם מאן יאמן' - בין אביה קים ומאמן, בין שאן אביה קים ודיא ממאנת. אלמא,
 5 אף על דבכתב באנס 'ודתן לשאי הערה', ודחן לשאי הערה,

כתובות. פרק רביעי - נערה שנתפתה דף מזה עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" רמז תרספות

מוקלין אותה על פתח בית אביה - ודכי כתיב 'והוציא את הנערה אל פתח בית אביה', והיא אבא עדים בבית המיה כתיב - דהא במוציא שם ער כתיב, דמפרש ביה קרא 'ואקרב אליה', אלמא: כשעית, ראו גידולים שנידלגם - כלומר, מבית ה' יצאת ונבלה, שבו ונתנה. באו לה קעים בבית אביה - קודם שנשאת. מוקלין אותה על שער העיר - דכתיב: 'כי יחיה נערה בתולה מאורסה וגו'

והוצאתם את שניהם אל שער העיר ההיא', תריון בתנן - כי דיכוי רבית ונאי השתא לאו סקילה איבא אלא נתק, דכי כתיב סקילה - בוגרתה נערה כתיב, שנאמר 'וכי יהיה נערה בתולה' וגו', השתא נמי בתנן, דכיון דאשתני גופא בין חטא להעמדה בדין - אשתני סקלא לכהדתשתא. הוציא עליה שם ער - שבנסה משבגרה, ולא מצא לה בתולים, ובה לבית דין. הוא אינו לוקח - אם כיושע, ואינו ניתן מאח סלע - דכי כתיב 'ויסרו אותה מלקוח, ויעשה אותו ממון' - בעגרה כתיב, וזה עקמת פשתי גורמין לו ליעשה, כדמתרין לקמן, ועקמת פשתי כבוגרת היא. היא - אם אמת היה וזופתה - עדים שהיו מעידים על ונתה, ונמצאו וזמקין. מקדישין לבית הפקלה - כלומר, שיבטמו בבוקר שלשם. כי אין להם נס והולדת מן בעמיה הואת. היא וזופתה היא סקלא דתקת - אך היה מה היה שא. אלא לא איתא - אם אמת. או וזופתה - אם שקר. לבית הפקלה - אלמא, אף על גב דלא אשתני גופא, ואילו ונאי השתא בה תקת היא - לא אמרין אשתני גופא. מוציא שם ער קאמרת - לאותובי סמרהו ולבסוף בגרה, דהני תנא דאיריבו ביה לא עדים בבית אביה. שאני - מיתה בבאה על זה, והוצאת שם ער, דבעל

מוקלין אותה על פתח בית אביה, גידולים שנידלגם. באו לה עדים בבית אביה שנידלגה בבית אביה - מוקלין אותה על פתח שער העיר. קרחה ולבסוף בגרה - תריון בתנן. למוציא דכל היבא דאישתני גופא אישתני קמלין? ורמינניה: נערה המאורסה שנידלגה, ומשבגרה הוציא עליה שם ער - הוא אינו לוקח ואינו נותן מאח סלע, היא וזמקיה מקדישין לבית הפקלה. היא וזמקיה סקלא דתקתיה? אלא: או היא או וזמקיה מקדישין לבית הפקלה? אמר רבא: מוציא שם ער קאמרת - שאני מוציא שם ער דחידוש הוא. דהא נבגשה לחופה ולא נבגשה בעלמא, וניתנה - בהנקה, ואילו מוציא שם ער - בסקילה, אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרבא: אכל היבא דאישתני גופא - לא חרית רחמנא! אלא אמר רב נתנן בר יצחק: אישתני ולא אישתני תנאי היא, דתנן: קמאו עד שלא נתמנו, ונתמנו - הרי הן כהדיוטות. רבי שמעון אומר: אם נודע להם עד שלא נתמנו - חייבים, משנתמנו - פטורים.

אמר

אמר רבא מוציא שם ער קאמרת שאני מוציא - נראה דמתחלה מקשה במוציא שם ער, משום דסקלא דעתיה דהתלמוד דמסברא אמרין ביה דחידון בסקילה, ולא אמרין הואיל ואשתני גופא אישתני סקלא. הילכך מקשה רבבי נערה ובאורסה נמי לית לן למימר דאשתני סקלא. ומשני רבא: שאני מוציא שם ער דחידוש הוא, ולא מסברא אמרין ביה דכי, אבל משום דאסברא דחידות ביה דרמנא בי האי גונא, ולא אמרין הואיל ואשתני דינא אישתני סקלא. והא דנקט בנסה לחופה ולא בעגלה - לאו דחוקא, אלא הכי נמי דהוה מצי למנקט ובעגלה - למאן דמוקי מוציא שם ער דחוקא בעגלה, ולא נקט גופא דמוקי אף על גב דלא בעגלה, ולפי זה לא אמרין 'בעלמא', דאי גרסין בנסה לחופה ולא בעגלה בעלמא בתנן - משמע דרבא במוציא שם ער דחייב סקילה אפילו וניתה אריר חופה - הוא ליתא, דהיתה אריר חופה אפילו במוציא שם ער בתנן, ולפי זה, הא דקתני לעיל: באו לה עדים בבית המיה שנידלגה בבית אביה, בסקילה - עריך דלחוק לרבא דאיריבו במוציא שם ער, דאי לא הוציא שם ער - הוא לרבא בתנן, דכיון דאשתני דינא אישתני סקלא, ובדין דחיה ליה לאסוקי לעיל כהתייא ברייתא, באו לה עדים בבית המיה שנידלגה בבית אביה, נמי הוציא שם ער בתנן, דהשתא וזה מפלגי ברידה, ולא הוה ליה למנקט כסיפא סרחה ולבסוף בגרה - אלא משום דעריך ברייתא אחא לאשמעון, וידי פתח בית אב, וכיון דקאי מיעתא בעגרה במאורסה כבא, לא עדים בבית אביה - מסיק נמי סרחה ולבסוף בגרה בבית אביה, במה שעומד בו השתא, והוא דקמאר: ואילו מוציא שם ער, אף על גב דרבא איירי פרושה תנאי - ער - דכי פרושה ואילו מוציא

שם ער על האיסורין, דאיריבו ביה קרא - חיי בסקילה, אבל קנת קשה: דהני בשמעתיין (לקמן מוא) לא אמר לעדים בואו והעידו, וכן מעידין מאלוהין - היא וזמקיה מקדישין לבית הפקלה. אלמא, אפילו בלא הוצאת שם ער לא אמרין הואיל ואשתני דינא אישתני סקלא ומיהו, יש לומר: דאף על גב דלא אמר לעדים - חיי הוציא שם ער, ודחיה ביה ובמנא, ורבינו שמואל מפרש: שאני מוציא שם ער דחידוש הוא - שהרי בנסה לחופה ולא בעגלה בעלמא בלא הוצאת שם ער, וניתה אריר חופה - בתנן, ואילו מוציא שם ער בי היא גונא, שנידלגה אריר ישיאן - סקילה, דכי בשמעתיי קרא, דכתיב: 'ואם אמת היה כי רב ונמצאו בתולים לנערה שנידלגה', משמע דבכי נמי ונמצא לה בתולים דחייב סקילה, ואפילו וניתה חתניה, ואף על גב דכתיב: 'אל פתח בית אביה', ובמיתה חתניה אין כאן פתח בית אביה - היינו משום דלא שייך לומר ראו גידולים שנידלגם, דהוי כמו יש לה אב ואין לה פתח בית אב. או אין לה אב, ודחייא בסקילה אף על גב דליבא פתח בית אביה, דהיינו חידוש, דבעלמא בלא הוצאת שם ער וניתה אריר חופה - בתנן, כדררשינן לקמן: מאורסה ולא נשואה, שנבסלה לחופה ולא בעגלה, ומוציא שם ער - בסקילה. השתא אתי נמי שפיר אתא דאף נקט בערייתא באו לה עדים בבית המיה שנידלגה בבית אביה בלא הוצאת שם ער, דתיון בתנן, דהא מיהו רבא ולא אמרין הואיל ואשתני דינא אישתני סקלא, אבל קשה לרבינו יצחק לפרוש זה: דהא לקמן (מחא) דרשינן: 'לפתח בית אביה' - פרט שמסר האב לשלוחי הבעל, וכל שבן חייב שבנסה לחופה, ודחוקא קרא דלכות בית אביה' במוציא שם ער דחידוש חופה, כי דחיה רמנא דהיבא כלא אישתני גופא - חייב אף על גב דלעיל ב'אלו נערות' (להב) קרי לבעולה אישתני גופא - הבא לא חשיב אישתני גופא, אפילו למאן דלא חשיב במוציא שם ער אלא בעגלה, דהא כבר היתה בעגלה מן הנהא, ובעגלה דנהא לא חשיב לה שנינו הנהא, ולא מייירי חייב בלא בשנינו אריר חופה.

תנאי הוא דחניא בו - ואם תאמר: הוא אלא כפיכא אלא כפיכא שנינו דהא, חייב מיייתי לאשתני גופא דלעילי ויש לומר: דלא מפלגי לעיל בין אישתני גופא לאשתני דינא, אלא לרבא אמר מוציא שם ער דחידוש הוא, הילכך פירי ליה כיון דאמרת דחידוש הוא וניתה סברא - אם נודע עד שם עלו להעמיד פתוח שנבל, דהיינו לא אישתני גופא, אבל לרב נתנן ראתה ליה דמסברא קאמר דלא אישתני סקלא, ולא מחדושה - לדידה ליבא לפלוגי בין אישתני דינא לאשתני גופא, הילכך מיייתי שפיר תנאי היא, אי נמי יש לומר: ולא מיייתי אלא מרובי שמעון, דכיון דסבר הואיל ואשתני דינא אישתני קרבן - כל שבן באשתני גופא, ואינו חושש אלא לרביא תנא דסבר כברייתא מיליה, ולא מבשנין ליה מוקי אידיך ברייתא, משום דברייתא דשילא לא מיתניא בי רבי חייא ורבי אשעיא, אבל לאידיך ברייתא לא שפיר שום ראייה מרובין דרבי שמעון, ותרע, דהא במסקנא משבשנין להחויא דשילא.

רמ"ח כתובות. פרק רביעי - נערה שנפתחה דף מזה עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזילצן)" רש"י

אימור דשמעין ליה אף בתר ידיעה - תימה לרבינו משום כן אברהם: דבכל מקום מילוי שפיר מורבי שמעון ותידין בתקן לכל הפחות. כיון דבדמסא מתיאבב בסקילה ובנבנות מתיאבב חג. מילי דידה אנתקין שנתערבו בנסקלין ונידון בתקן. כיון שאינו יכול לקיים בו מעות סקילה ולא דמי לקרבו, כיון דלא ידע הו די קרבו לאיתורי - פשוט. ולא שיעך ליתוס דביא קטן שבהם.

1 אימור דשמעין ליה אף בתר ידיעה - תימה לרבינו משום כן אברהם:
2 דבכל מקום מילוי שפיר מורבי שמעון ותידין בתקן לכל הפחות. כיון דבדמסא
3 מתיאבב בסקילה ובנבנות מתיאבב חג. מילי דידה אנתקין שנתערבו בנסקלין ונידון בתקן.
4 כיון שאינו יכול לקיים בו מעות סקילה ולא דמי לקרבו, כיון דלא ידע הו די קרבו לאיתורי -
5 פשוט. ולא שיעך ליתוס דביא קטן שבהם.
6 דאפילו ביא גדול לא יתפרא אם הוא מתיאבב קטן.
7 ונמצא שיעך לחילין לעוהר.
8 הנערה שהיוה כבר - ותמכא בשמעין דכל
9 דהכא דאישתני נופא לא אישתני
10 קטלא, דבתר מעיקרא אולתי. על פתח בית דין
11 - לא אויב ודאי על פתח בית דין, אלא חוץ לבית;
12 דין כי היכי על ליתוחי תבא דין דרובת
13 כדאמרין בפירי "נעמר הדין" (סנהדרין מבב).
14 אמילתא איתוריא. אבל שער לרבינו מנחם כהן,
15 שתמכא בת דין לאו קשה לשלש מעות חוב, ויכ
16 היכי קאמר הכא סוקלין אתה על פתח בית דין?
17 הו תפילן דתם? ב"ב? ויסקלין מפרים דתשריף,
18 ורביין לסיק לחי לשלש מעותו ותידין רבינו
19 יצחק דהכא בער שרובו נכרס - בעלה קדושת
20 היקף תומה. ואן צריך להצניא לחיך לתומה,
21 דחמס בכסאן דליתא. ואף עירוד תמוקפ
22 דתומה משתלחין מיהדות תום. כדאמרין
23 במסכת כלימ (פרק א משנה ז) וכשהיא רובה
24 נכרס - אין סוקלין. משום דבעלה קדושת
25 תומה.
26 סוקלין אתה על פתח שער העיר הידיא -
27 היני עיר סודרה ב', בדמורתיין לקמן
28 בעבודה דהוה סוקלין איתו על פתח העיר שעבד
29 בו. **במציא** שם ר. לוקח ונתון מאה סלע
30 רטיטין, ותו לא. ולא רטיטין בין בעל בין אלא בעל
31 הידיא איתר דאמרי מוקד לו הואו שבעל.
32 **רבי** יהודה אומר לוקח כגל מקום -
33 פירש הקונטרס: משום "לא תלך רכיל", אף
34 על גב דיהי לאו שאן בו מעשה - לוקח עלוי.
35 ואן נראה לרבינו שם, דלוקמן בעי הלחמן;
36 אוהרה המציא שם רע גלגלין ומוסיק מילא סלע -
37 רכיל'. משמע דלא מניח אלא לאוהרה, אבל לא
38 למילקי. ועד: כל אדם שמתוך אשתו מנתן,
39 ללוק מילא סלע רכיל' ועוד תיקשה לרבינו בענין:
40 דאי לוקח מילא סלע תלך רכיל' לרבי יהודה - אמאי
41 צריך "וסידי"? ומהו. לרבינו שמעון כן בארסם
42 בירא דהוה אלא פירבא דהוה. דאי לא כתב "וסידי"
43 לא הוה מוקמין לך תלך רכיל' לאוהרה ומציא
44 שם רע. את השתא ששמעון דלקי מוסידיאו אן
45 צריקי למצוא אוהרה מוקמין לאוהרה, דהו
46 עש אלא אם כן. ויהוה רכיל' בעי ודלוק
47 - היינו נמכת מררדות לכוילי עלמא. הוא דקאמר
48 ר' רפא אמר לוקח מומן - לא אתא אלימילוי
49 ודלוק ומפשי לוקח יתב מכת מרדות. אלא
50 דאני נראה לו להעמיד הידיא דבעל לוקח ולא
51 בעי איתו לוקח מלקות ממש, דאין לו לשנת
52 איני לוקח הידיא ותמכא מיורה לקי. ועוד רבין
53 נראה לו שהיה חרש לשנת נמאה סלע'ם דכתיב
54 בחרייא בקרא, ושהה מלקות שאינו מפורס. ובעל
55 תתו מתניין דלעיל לא קתיי מלקות גירייד אלא
56 דתתו מאה סלע. ואן על גב דלרבי יהודה בעלמא
57 לאו שאן בו מעשה לוקח עלוי, ודאפילו הכי לא
58 לקי בלא בעל - אבא שאני. דהיי קרא ללא לקי
59 אלא דוקא כבעל. ואם תאמר. רבי יהודה
60 דאמר לוקח על פתח בית דין על מעשה אמאי
61 איצטריך "והיה אם בן הכות הרשע" ודברק קמא
62 שנתדיין (י"א) ובמכות (ה"ה) פריך ותפוס ליה
63 מלא תענה, ומשני: דהוה ליה לאו שאן בו מעשה ויש לומר: ולרבי יהודה איבא לישנוי משום דהו לא שניון לאוהרת מיתח בית דין. ועוד. דהו ללוקח על פתח בית דין על מעשה - התבא
64 הוא דקיימא ליה לרבי יהודה, בפירי קמא דמכות (ה"ה) כדאמרין דתם דרבי יהודה גמר מציא שם רע וזרים וממין.

1 אימור דשמעין ליה בו - כלומר, ליכא למנא דאיתני קרבן משום שנייא
2 דגופא. מולא מחייב ליה רבי שמעון לנדע דלתם שנתמכנו לאיתורי כדחושא. אלא
3 פטורין לבגורי קאמר, ותעמאן דיהדי משהו דבעי ידיעה וחושא בתרו נופא. דאילי אף בתר
4 ידיעה - כלומר, ועוד החוטא מחייבוטו כשבה, ושעת ידיעה מחייבוטו שיער. דאילי
5 כגא אחר מכל הקרבנות שחיוביה תורת. וידיען
6 בתר ידיעה - דשינוי הנהך. ולא אויל בתר
7 הפאה - כי הדא יהוי ליילא איתון בתקן, מי
8 שמעת ליה: אם כן - דהכי שמעת ליה.
9 ליתני בי ורשוחא. האמר ליה בו' - ושינויא הוה
10 לתנא - דתנא קמיה לתא דתני שילא. תנינך
11 "והוציא את דבערה", ולא כתב "והוציאיה".
12 שיהיה כבר - ואף על פי שאינה עכשו.
13 הדמאן ניצלו מציא דקתא - כידא ממננו טעמו
14 דער בר, מפני שנתלו בחבמה ליה, כדפרש
15 לקמן זו מעשה דתורו ליה בו. על פתח בית
16 אביה - אם באו עדים ממשיכין על שער העיר
17 שעבד בה - ואפילו ידונו בעיר אחרת. שיערך
18 לפעולה - כי ימצא בקרבן באחד שיעריך וכו',
19 והוא ודאי באותו שער שעבד בו בעירה. ואמר
20 שיעריך לפעול - ויצאנו את האיש ההוא אל
21 שיעריך וכו'. שיערך - בעבודה וזה כתיב
22 (דברים ז) "והוציא את האיש ההוא אל פתח
23 האשה ההיא אשר עשר וכו'". נפר פחה פתחה
24 ופחה שיערך - אסמכתא דרבנן בעלמא. כתיב
25 הבה אף פתח בית אביה', וכתיב מנחם
26 (במדבר ד) "יסם פתח שער הוציא". מה מחן
27 הדמורן במשכן - שער עמו, אף פתח הדמור
28 כאן - שער עמו. והיה דהוה אף איש שער
29 שיעריך' הדמור ורבנן וזה ללקות -
30 מלקות במציא שם רע, מוסידיאו אותר. לוקח
31 מכל מקום - בין בעל איהו לבית דין ומציא שם
32 רע על ידי בעילתו, ואמר לא אמאתי לביתך
33 בתולים, בין אלא בעל ובה לבית דין ואמר באו
34 לי עדים שזימה בבית אביה. והוי היא לפניכם.
35 פלוגתא דרבי אליעזר בן עקיב רבנא - לקמן
36 בשמעתיה. רבנן - דאמרין מוסידיאו - ומוסידיאו
37 רע בין בעל בין אלא בעל, וכתיב ביה "וסידי"
38 ועשוהו. כרבי אליעזר בן עקיב - דאמר לקמן.
39 ולא אמרין מוסידיאו שם רע אלא בעל. ובעל
40 הלכך נמאה סלע לא מוסידיאו ליה אלא כשבעל.
41 אבלי מלקות. ומשום אוהרת 'לא תלך רכיל'
42 (ויקרא י"ז) הוא - לקי ואפילו לא בעל. אלא
43 תלך רכיל. ואי משום יהוה לאו שאן בו מעשה
44 רבי יהודה לשימהיה, דאמר: לאו שאן בו
45 מעשה לוקח עלוי, במסכת מכות (ה"ה)
46 ובשחיטת חליד' (פסא). והואו שבעל - כרבי
47 אליעזר בן עקיב. וקסבר תנא קמא אליבא דרבי
48 אליעזר לאו שאן בו מעשה אין לוקח עלוי.
49 ומלקות מציא שם רע - חדוש יהוה.
50 ומוסידיאו אותר' נפקא, וההווא קרא כשבעל
51 כתיב. ובי' יהודה אומר ללקות לוקח מכל מקום
52 והוא שאן בו מעשה לוקח עלוי. אמר רב נתן
53 בר יצחק - לוקח מכל מקום דקאמר - מכת
54 מרדות. ורבנן.

זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם. את יליף דמיהם בם מדמיהם בם.

עד גדון לשוכב, לנשכב מניין. ואת זכר לא תשכב משכבי אשה. קרי ביה לא תישכב. עד גדון רבי עקיבה, רבי ישמעאל (דברים כג) לא יהיה קדש מבני ישראל, כרת לנשכב רבי ישמעאל מניין?

רבי ירמיה בשם רבי אבהו: נאמר פאן קדש ונאמר להלן (מלכים א יד) וגם קדש היה בארץ. את למד קדש מקדש וקדש מתועבה. רבי חייה בר אבא בשם רבי הנביה: תועבה מתועבה. אמר רבי יוסי בי רבי בון: מתניתא אמרה כן: תועבה עשו שניהם, שניהם במקילה, שניהם באזהרה, שניהן בהפרת.

אזהרה לפא על הבהמה מניין? (ויקרא יח) ובכל בהמה לא תתן שכבתך לטמאה בה. כרת מניין? (שם) פי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו וגו'. עונש מניין? (ויקרא כ) ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה מות יומת. את יליף דמיהם בם מדמיהם בם. עד גדון רבי עקיבא. רבי ישמעאל? רבי ישמעאל מן אתריה ורבי עקיבה מן אתריה.

כרת לנשכב? על דרבי ישמעאל לית משפח. עונש לנשכב, בין על דרבי ישמעאל בין על דרבי עקיבה לית משפח. וכתוב (שמות כב) זבח לאלהים יחרם, מה זה – במקילה וכרת, אף זה – במקילה וכרת.

מה מפקא מביניהון? שכב את הזכר ונשכב מננו. על דעתיה דרבי ישמעאל – חייב שתים, על דעתיה דרבי עקיבה – חייב אחת.

שכב את הבהמה ונשכב הימנה, בין על דעתיה דרבי עקיבה בין על דעתיה דרבי ישמעאל – חייב שתים.

שכב את הזכר ואת הבהמה – חייב שתים. נשכב מן הזכר ומן הבהמה – חייב שתים. שכב שני זכרים פאחת, מאחר שמתחייבין על ידו שנים – חייב שתים. נשכב משני זכרים פאחת, מאחר שמתחייבין על ידו שנים – חייב שתים.

תני: הזכר – לא עשה בו את הקמן פגדול. והבהמה – עשה בה את הקטנה פגדולה.

אמר רבי לעזר: לעולם אינו מתחייב עליה, עד שתהא בת שלש שנים ויום אחד.

רבי בון בר חייה בעא מרבי זעירא:

[דף ל"ז ע"א]

מה ראה רבי ישמעאל ורבי עקיבה ליחלק בזכר ובבהמה, ובשאר כל העריות לא נחלקו? אמר ליה: שכלל העריות – פתוב בהן שאר בשר, ואלו – אין פתוב בהן שאר בשר.

הַתִּיבוּן: הֲרֵי נִדְּחָ אִין פְּתִיב בְּהָ שְׂאָר בְּשָׂר, וְנַחֲלֵקוּ עֲלֵיהֶּוּ רַבִּי יִרְמְיָהּ בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ: מִפְּיֹון דְּכְתִיב קְרִיבָה קְרִיבָה, כְּמִי שְׂפִילָהֶם כְּאִן וְכוּלְהֶם כְּאִן.

רַבִּי הֵיִיָּה בַר אֲדָא בְּשֵׁם רַבִּי הֲנִינְא: וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: הִיא בַל תִּקְרַב הִיא בַל תִּגְלַהּ.

אֲזַהְרָה לְאִשָּׁה הַמְכִיבָאָה אֶת הַבְּהֵמָה עֲלֵיהֶּוּ מִנִּיין? (ויקרא י"ח) וְאִשָּׁה לֹא תַעֲמֹד לְפָנַי בְּהֵמָה לְרַבְעָה תִבֵּל הִיא.

פֶּרַת מִנִּיין? (שם) כִּי בַל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ.

עוֹנֵשׁ מִנִּיין? וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תַּעֲמֹד לְפָנַי בְּהֵמָה לְרַבְעָה אֶתָּה וְהִרְגִתְּ אֶת הָאִשָּׁה וְאֶת הַבְּהֵמָה מוֹת יוֹמָתוֹ דְּמִיָּהֶם בְּס.

אֶת יֵלֶיף הִרְיָנָה מִהִרְיָנָה, סְקִילָה מִסְקִילָה, וְדְמִיָּהֶם בְּס מִדְּמִיָּהֶם בְּס.

רַבִּי כָּא בַר מִפּוֹל בְּעֵי: הִנֵּעַ עֲצָמָה, שְׂפָא עֲלֵיהֶּוּ שׁוּגָג – הֲרֵי הִיא נִסְקֶלֶת עַל יָדָיו, וְהוּא פְּטוּר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעֵי: הִנֵּעַ עֲצָמָה, שְׂחַרְשׁ בְּהָ בְּשִׁבְתָּ, הֲרֵי הוּא נִסְקָל עַל יָדָהּ, וְהִיא פְּטוּרָה!

לִית לָךְ אֵלָא בְּהֵדָא דְּמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק: (הושע ח) כִּסְפָם וְזָהָבָם עָשׂוּ לָהֶם עֲצָבִים, לְמַעַן יִכְרְתוּן – אִין פְּתִיב כְּאִן, אֵלָא לְמַעַן יִכְרְתוּן בְּאִינְשׁ דְּמַר: שְׂחֹק טִימְיָיָה דְּפִלְזֵן דְּאִפִּיק בְּרִיָּה לְעִבְדָּא בִישָׂא.

הַלְכָה ח'

מִתְנִי הַמְנַדֵּף – אִינּוּ הֵיִיב עַד שִׁיפְרֵשׁ אֶת הַשֵּׁם. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה: בְּכֹל יוֹם דְּנִין אֶת הַעֲדִים בְּכִינּוּי, וְכֹה יוֹסִי אֶת יוֹסִי. נִגְמַר הִדִּין – לֹא הִיוּ הוֹרְגִין בְּכִינּוּי, אֵלָא מוֹצִיאִין אֶת כָּל הָאָדָם לַחַיִּי, וּמְשִׁירִין אֶת הַגְּדוֹל שְׂבָהָן, וְאָמַר לוֹ: "אָמַר מַה שְׂשִׁמְעֶתָה בְּפִירוּשִׁי". וְהוּא אָמַר, וְהַדִּינִים עוֹמְדִין עַל רַגְלֵיהֶן, וְקוֹרְעִין וְלֹא מֵאֲחִין. וְהַשְּׂנִי אָמַר: "אֵף אֲנִי כְּמוֹהוּ". וְהַשְּׁלִישִׁי אָמַר: "אֵף אֲנִי כְּמוֹהוּ".

גַּמְרָא אֲזַהְרָה לְמַנְדֵּף מִנִּיין? (שמות כב) אֱלֹהִים לֹא תִקַּל.

פֶּרַת מִנִּיין? (ויקרא כד) אִישׁ אִישׁ כִּי יִקַּל אֱלֹהֵיו וְנָשָׂא חֲטָאוֹ.

עוֹנֵשׁ מִנִּיין? (שם) וְנִקַּב שֵׁם ה' מוֹת יוֹמָת. וּכְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, דְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמַר: בְּדִינִים הַכְּתוּב מְדַבֵּר. אִם עַל הַדִּינִים הוּא מוֹזְהִיר, לֹא כָּל שְׂכָן עַל הַכִּינּוּיִם! אִם עַל הַכִּינּוּיִים הוּא

[דף ל"ז ע"ב]

עוֹנֵשׁ פֶּרַת, לֹא כָּל שְׂכָן עַל שֵׁם הַמְּיוּחָד.

אִית תַּנְי תַּנְי עַל הַכִּינּוּיִם בְּאֲזַהְרָה וְכִרְתָּ, עַל שֵׁם הַמְּיוּחָד בְּמִיתָה.

אִית תַּנְי תַּנְי: עַל הַכִּינּוּיִים – בְּאֲזַהְרָה, וְעַל שֵׁם הַמְּיוּחָד – בְּמִיתָה וְכִרְתָּ.

מאן דמר: על הפינויים – באזהרה וּכְרַת. אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל, וְעוֹד אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו וְנָשָׂא חֲטָאוֹ – בְּכַרְתָּ. וְעַל שֵׁם הַמְּיוּחָד – בְּמִיתָה, וְנִקְבַּ שֵׁם ה' מוֹת יוֹמָת.

ומאן דמר: על הפינויים – באזהרה, אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל. וְעַל שֵׁם הַמְּיוּחָד – בְּמִיתָה וּכְרַת, וְנִקְבַּ שֵׁם ה' מוֹת יוֹמָת, וְאִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו וְגו'.

רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק: זאת אומרת: שדנין מספק. היד עבדא? פלוני הרג את הנפש, יהא נידון עד שיבואו עדיו!

אמר ליה רבי יוסי: ותפשיין בר נשא בשוקא ומכזין ליה? אלא ביני: פלוני הרג את הנפש, והרי עדיו שהרג את הנפש – יהא תפוש עד שיבואו עדיו.

ואמרין ליה: גַּדְּף? אלא אותו השם שאמרתי לפניכם, אותו קילל, ובו קילל.

ואין העדים צריכין לקרוע, שפבר קרעו בשעה ששמעו.

רבי שמעון בן לקיש אמר: מיבן לדינין שקיבלו עדות עומדין – שדינן דין.

את שמע מינה שית. את שמע מינה פהיא דאמר רבי שמואל בר רב יצחק. ואת שמע מינה פהיא דאמר רבי שמעון בן לקיש. ואת שמע מינה: שומע מפי שומע – הויב לקרוע.

ואת שמע מינה מיבן, לעד שהעיד עדותו, השני אומר: "אף אני כמוהו". והשלישי אומר: "אף אני כמוהו".

ואת שמע מינה: שהוא אחד מן הקרעים שאין מתאחזין.

ואת שמע מינה: מפיון שהיו יודעין משעה הראשונה שהוא שם המיוחד – שהוא צריך לקרוע.

רבי הויה אמר, רבי יסא מקשי: תנינן: הכרוז יוצא לפניו: "איש פלוני בן איש פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית, ופלוני ופלוני עדיו. כל מי שהוא יודע לו זכות – יבוא וילמוד".

שמענו: שומע מפי שומע – צריך לקרוע. שמעין שומע מפי שומע, ושומע מפי שומע צריך לקרוע?

מהו לקרוע על קללת השם? נישמעניה מן הדא (מלכים ב' י"ט): ויהי בשמע המלך חזקיהו את דברי רבשקה ויקרע את בגדיו.

מהו לקרוע על קללת עכו"ם? מאן דאמר: רבשקה עכו"ם הויה – קורעין. מאן דאמר: ישראל הויה – אין קורעין.

תני רבי הושעיה: אחד השומע קללת השם מישראל, ואחד השומע מפי העכו"ם – הויב לקרוע. מה מעמא?

[דף ל"ז ע"א]

(ירמיה לב) אָנִי ה' אֱלֹהֵי כָל בֶּשֶׂר הַמִּמְנִי יִפְּלֵא כָל דָּבָר.

מהו לקרוע בזמן תהוה? רבי יוסה, רבי ירמיה בשם רבי הויה בר בא, רבי חזקיה רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: משרבו הגודפנים – פסקו מלקרוע.

מהו לקרוע על הפניניין בזמן תהוה? נישמעיה מחדא: רבי שמעון בן לקיש היה מהלך באיסקרטא, פגע ביה חד פותיי ונהוה מגדף, והוא קרע, מגדף והוא קרע. נחת ליה מן חמרא, ויהב ליה מרתקא גו ליביה. אמר ליה: בר פותיי, אית לאיפך מאנין מספקא לי?

מילתיה תדא אמרה: שקורעין על הפניניין, ושקורעין בזמן תהוה.

הַלְכָה ט'

מתני' העובד עבודת פוכבים, אחד העובד, ואחד המזבחה, ואחד המקטור, ואחד המנפה, ואחד המשתחה, והמקבלו עליו לאלוה, והאמר לו: אלי אתה.

אבל המנפה, והמנשק, והמכבד, והמרבץ, הפרחין, הסף, הפלביש, והמגעיל – עובר בלא תעשה.

הגודר בשמו, והמקיים בשמו – עובר בלא תעשה.

והפוער עצמו לבעל פעור – זו היא עבודתו.

הזורק אבן למרקולים, זו היא עבודתו.

גמרא אזהרה לעובד עבודה זרה מניין? (שמות כ) לא תעבדם.

ברת מניין? (במדבר טו) את ה' הוא מגדף ונכרתה. ולא מגדף פתיב? באדם שהוא אומר לחבירו: גירפתה את כל הקערה ולא שיירתה בה בלום.

משל רבי שמעון בן לעזר אומר: לשנים שהיו יושבין, וקערה של גריסין ביניהון. פשט אחד את ידו וגיירף את כל הקערה ולא שייר בה בלום, פה, המגדף והעובד עבודה זרה – אינו משייר לאחוריו מצוה.

עונש מניין? והוצאת האיש ההוא או את האשה ההיא אשר עשו את הדבר הזה אל שעריך וגו' עד וסקלתם אותם באבנים ומתו.

לא תעבדם, הייתי אומר עד שיעבוד כל עבודה זרה שבעולם. תלמוד לומר: לא תשתחוה להם. השתחויה בכלל הייתה, ולמה יצאת? להקיש אליה, אלא מה השתחויה מיוחדת – מעשה יחיד וחייבין עליה בפני עצמה, אף אני מרבה כל מעשה ומעשה שיש בה – חייבין עליו בפני עצמו.

אף על גב דרבי שמעון בן אלעזר אומר: זיבחה וקפאר וניסוף בהעלם אחד – אינו חייב אלא אחת, מודה שאם עבדה בעבודתה בעבודת הגבוהה בעבודת השתחויה – שהוא חייב על כל אחת ואחת.

כד מר רבי שמואל,

[דף ל"ז ע"ב]

בשם רבי זעירא: (ויקרא יז) ולא זיבחו עוד את זבחייהם לשעירים, אומר ליה: מפני תנה לקדשים. רבי יסא בשם רבי יוחנן: זיבחה לה מלה בעל מום – חייב.

מאי כדון? פני דמר רבי הילא: (דברים יב) לא תעשון בן לה' אלהיכם – כל לה' אלהיכם לא תעשון בן.

רבי בון בר הייה בעא קומי רבי זעירה. לא תעבדם – כלל, לא תשתחוה להם – פרט, כי לא תשתחוה לאל אחר – חזר וכלל. כלל ופרט וכלל – אין בכלל אלא מה שבפרט.

רבי בון בר פהנא בעא קומי רבי הילא: לא תעשון בן – כלל. זבח לאלהים יחרם – פרט. בלתי לה לבדו – חזר וכלל. כלל ופרט וכלל. והכל בכלל. וריבה את המגפף והמנשק.

אמר ליה: לאי זה דבר נאמר השתחויה? לא ללמוד על עצמו שהוא מעשה? המגפף והמשתחוה, שאינן מעשה!

מניין לאומר לו: אלי אתה? רב אבון בשם רבנין דתפון: (שמות לב) וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל וגו'. מעתה אינו מתחייב עד שיזבחה ויקפאר ויאמר: אומר רבי יוסי: לא בא הפתוב להזכיר אלא גניין של ישראל, וישתחוו לו, לא לגבוה. ויזבחו לו, לא לגבוה. ויאמרו לו, לא לגבוה.

מאי כדון? נאמר כאן אמירה, ונאמר אמירה במסית. מה אמירה האמורה במסית – עשה בה אמירה כמעשה, אף אמירה האמורה כאן – נעשה בה אמירה כמעשה.

כתיב (דברים יז): וילך ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש או לירת. אומר רבי זעירה: לשמש אין כתיב כאן, אלא ולשמש, אין כאן כלל ופרט, אלא ריבויים.

התיב רבי אבא בר זימנא קומי רבי זעירה:

[דף ל"ח ע"א]

וְהָא כְּתִיב (ויקרא יא) כָּל אִשׁר לֹו סִנְפִיר וּמִשְׁקֶשֶׁת וְכָל אִשׁר אִין לֹו סִנְפִיר וּמִשְׁקֶשֶׁת. מֵעַתָּה אִין כָּאן כָּלָל וּפְרָט אֱלָא רִיבּוּיִים. אֱלָא בְּגִין דְּכְתִיב וַיִּוֹ. אָמַר רַב יוֹחָנָן בַּר מְרִיא, כָּל הֵן דְּאָנָא מִשְׁכַּח וַיִּוֹ, אָנָא מְחִיק לֵיה.

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדּוּמָא: הֵייתִי אֹמֵר: מַה שְׁבִימִים – יְהוּ אַסּוּרִין, וְמַה שְׁבִיגִינִיזַת וְשְׁבִיבִירִים – יְהוּ מוֹתְרִין. תְּלִמּוּד לֹאמַר: וְכָל אִשׁר בְּמִים – רִיבָה.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשַׁעְיָה: הָאֹמֵר לֹו: אֱלִי אַתָּה – מַחְלֹקַת רַבִּי וְחַכְמַיִם.

הֲשִׁתַּחֲוָה לָהּ מַהוּ? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: דְּכַרִּי הַפַּל מוֹדִין בְּכַפִּיפַת קוּמָה – שֶׁהוּא חֵיב. מַה בֵּין הַמַּעֲלָה וְהַמּוֹרִיד קוּמָתוֹ,

וְמַה בֵּין הַמַּעֲלָה וְהַמּוֹרִיד שְׁפַתוֹתָיו? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: בְּמַחְלֹקַת. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר: בְּמַחְלֹקַת.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: קְרִיִיא מְסִיעֵ לְרִישׁ לְקִישׁ, (במדבר טו) תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לְעוֹשֶׂה בְּשַׁגָּה. אִין לִי אֱלָא דְבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה, הַמְּגַדֵּף וְהַמְּשַׁתַּחֲוֶה שְׂאִינָן מַעֲשֶׂה מְנַיִן?

הַלְכָה י'

מִתְנִי הַנּוֹתֵן מוֹזְרְעוֹ לְמוֹלֵךְ – אִינוּ חֵיב עַד שְׂיִמְסוֹר לְמוֹלֵךְ וַיַּעֲבִיר בָּאֵשׁ. מִסַּר לְמוֹלֵךְ וְלֹא הֵעֲבִיר בָּאֵשׁ, הֵעֲבִיר בָּאֵשׁ וְלֹא מִסַּר לְמוֹלֵךְ – אִינוּ חֵיב עַד שְׂיִמְסוֹר לְמוֹלֵךְ וַיַּעֲבִיר בָּאֵשׁ.

בַּעַל אוֹב – זֶה הַפִּיתוּם, וְהַמְּדַבֵּר מִשְׁיִחְיוֹ. וַיִּדְעוּנִי – זֶה הַמְּדַבֵּר בְּפִיו. הָרִי אֵלוֹ – בְּסָקִילָה. וְהַנְּשָׂאֵל בְּהֵן – בְּאַזְהָרָה.

גִּמְרָא אַזְהָרָה לְנוֹתֵן מוֹזְרְעוֹ לְמוֹלֵךְ מְנַיִן? (ויקרא יח) וּמִזְרַעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לְמֹלֵךְ.

כֶּרֶת מְנַיִן? (ויקרא כ) כִּי מִזְרַעוֹ נָתַן לְמוֹלֵךְ וְנִכְרַתָּה. עוֹנֵשׁ מְנַיִן? (שם) אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אִשְׁרֵי יָתַן מִזְרַעוֹ לְמוֹלֵךְ מוֹת יוֹמַת, עִם הָאָרֶץ יִרְגְּמָהוּ בְּאֶבֶן. וּמִזְרַעֲךָ לֹא תִתֵּן, יְכוּל אֶפִילוֹ מִסַּר וְלֹא הֵעֲבִיר יְהֵא חֵיב? תְּלִמּוּד לֹאמַר: וּמִזְרַעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר. יְכוּל אֶפִילוֹ מִסַּר וְהֵעֲבִיר

[דף ל"ח ע"ב]

שְׁלֵא לְמוֹלֵךְ יְהֵא חֵיב? תְּלִמּוּד לֹאמַר: וּמִזְרַעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לְמוֹלֵךְ. יְכוּל אֶפִילוֹ מִסַּר וְהֵעֲבִיר לְמוֹלֵךְ שְׁלֵא בָּאֵשׁ יְהֵא חֵיב? תְּלִמּוּד לֹאמַר: לֹא יִמְצָא בְּךָ מַעֲבִיר בְּנֹו וּבִתּוֹ בָּאֵשׁ. עֲבָרָה עֲבָרָה לְגִזְרָה שְׁוֵה. מַה הַעֲבָרָה שֶׁנֶּאמַר לְחַלֵּן – בָּאֵשׁ, אַף כָּאן – בָּאֵשׁ. נִמְצְאָתָה אֹמֵר: לְעוֹלָם אִינוּ חֵיב עַד שְׂיִמְסוֹר וַיַּעֲבִיר בָּאֵשׁ לְמוֹלֵךְ.

רַבִּי נֶסֶח בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזַר: לְעוֹלָם אִינוּ מִתְחֵיב עַד שְׂיִמְסְרֵנוּ לְכוֹמְרִים וַיְמַלְּנוּ וַיַּעֲבִירֵנוּ. הֵעֲבִירוּ בְּדַרְבּוֹ מַהוּ? תְּנִי: הִיָּה מוֹשְׁכוֹ וּמַעֲבִירוֹ. תְּנִי: הֵעֲבִירוּ בְּרַגְלֹו – פְּטוּר.

וְהַמַּעֲבִיר עֲצָמוֹ – פְּטוּר. רַבִּי לְעֹזַר כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן מַחֲיִיב.

אחד המולך ואחד שאר עבודה זרה. רבי לעזר בי רבי שמעון אומר: אינו חייב אלא למולך בלבד. אינו חייב אלא על יוצאי יריכו.

אמר רבי יוחנן: טעמא דרבי לעזר בי רבי שמעון מהכא. לא ימצא בך – בגופך לא ימצא מעביר.

והכרתיו אותו מקרב עמו, לרבות שאר עבודה זרה בהיפרת.

עונש מניין? מורעו נתן למלך מות יומת.

והוא שהעביר עצמו, לא ברגלו הוא עובר? מפני שהעביר את עצמו. אבל אם היה מושף בו ומעבירו – חייב. מה היא דאמר רבי לעזר בי רבי שמעון: העבירו ברגלו פטור, כהוא דאעבריה מזקר.

רבי בון בר הניה בעא קומי רבי זעירא: מסר ולא העביר – תפלוגתא דחוקיה ודרבי יוחנן. דאיתפלגון: טבח ולא מכר, חוקיה אמר: חייב. רבי יוחנן אמר: פטור.

רבי בא, רבי הניה בשם רבי יוחנן: ראה לשון שלימדתיך התורה, מולך – כל שתמליכיהו עליך, אפילו קיסם, אפילו צרור.

והכרתיו אותו מקרב עמו – לרבות שאר עבודה זרה בהיפרת.

רבי נסה בשם רבי לעזר: לרבות שאר עבודה זרה לבנים ולבנות.

דתני: אחד המולך ואחד שאר עבודה זרה, בין שעבדה בבנים ובבנות, בין שעבדה באבות ובאמהות – חייב. אמר רבי זעירא: בשאין עבודתה לך.

[דף ל"ט ע"א]

אבל אם היתה עבודתה לך – פטור.

אמר רבי הילא: אפילו עבודתה לך – חייב שתים.

מתניתא מסייעא לרבי הילא. מולך – בכלל עובדי עבודה זרה היה, ויצא לידון להקל עליו, שלא יהא חייב אלא על יוצאי יריכו.

אמר רבי תנחום בר ירמיה: אתייה דרבי לעזר בי רבי שמעון בשיטת רבי שמעון אביו. כמה דרבי שמעון אמר: מולך – בכלל עובדי עבודה זרה היה, יצא לידון להקל עליו, שלא יהא חייב אלא על יוצאי יריכו. בן רבי לעזר בי רבי שמעון אמר: בכלל עובדי עבודה זרה היה, יצא לידון להקל עליו, שלא יהא חייב אלא על יוצאי יריכו.

אמר רבי תנחום בר יודן: אף על גב דרבי לעזר בי רבי שמעון אמר: זיבח וקיסר ניסך בהעלם אחד – אינו חייב אלא אחת, מודה שאם עבדה בעבודתה, בעבודת הנבואה, בעבודת השתחויה – שהוא חייב על כל אחת ואחת.

מניין שאם עבדה בעבודתה בעבודת גבוהה בעבודת השתחוויה שהוא חייב על כל אהת ואהת?
 רבי שמואל בשם רבי זעירה: (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירם. אמר ליה: מטי
 תנה לקדשים. רבי יסא בשם רבי יוחנן: זיבה לה טלה אחד בעל מום – חייב.

מאי דרין? כדאמר רבי הילא (דברים יב): לא תעשון כן לה' אלהיכם. כל לה' אלהיכם – לא
 תעשון כן.

אמר רבי פינחס קומי רבי יוסה בשם רב הסדא: היתה עבודתה בכנים ובכנות, ועבדה באבות
 ובאמהות – חייב שתים. והנה רבי זעירה חדי בה, סבר מימר: בשיטת רבי הילא רביה
 איתאמרת, ועל דרבי לעזר בי רבי שמעון איתאמרת. אמר ליה: ומה בידך? ועל דרבנין
 איתאמרת! אמר ליה: ולקדא צורכת.

אזרחא לבעל אוב מניין? (ויקרא יט) אל תפנו אל האבת. ברת מניין? והנפש אשר תפנה אל
 האבת ואל הידענים וגו'. עונש מניין? (שם) ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני מות
 יומתו.

[דף ל"ט ע"ב]

ולמה לא תנין ידעוני בכריתות? רבי חזקיה בשם ריש לקיש: מפני שנכללו בולם בלאו אחד,
 אל תפנו אל האבת וגו'.

רבי יסא בשם ריש לקיש: שהוא בלא תעשה שהוא בא מבח עשה.

אמר רבי זעירה קומי רבי יסא: הכן, לא אתא מתני בר נש, מתני ידעוני בכריתות, אלא את!
 אמר ליה: כמה דאישתעי קרייא אישתעיית מתניתא.

אוב או ידעוני. אוב – זה פיתום המדבר משיחיו, וידעוני – זה המדבר בפיו. תרי אילו –
 בסקילה. והנשאל בהן – באזרחא.

ודורש אל המתים. אית תניי תני: זה הנשאל בגולגולת. אית תניי תני: הנשאל בזכורו.

מה בין הנשאל בגולגולת למעלה בזכורו? שהנשאל בגולגולת – עולה בדרבו, ועולה בשבת,
 והתדיוט מעלה את המלך. והמעלה בזכורו – אינו עולה בדרבו, ואינו עולה בשבת, ואין
 התדיוט מעלה את המלך.

אמר רבי הונא: קרייא מסייע למאן דאמר: אוב – זה המעלה בזכורו. מה טעמא? (שמואל א כה)
 קסמי נא לי באוב והעלי נא לי אשר אמר אליך. מה את שמע מינה? אמר רבי מנא: מיבן
 דתות ידעה מילין סגין. מאי דרין? (ישעיה כט) והיה באוב מארץ קולך.

מיליהון דרבנין מסייען לרבי יסא! דאמר רבי יסא בשם רבנין: מפני שהן מקטירין לשדים.
 רבי הילא בשם רבי יסא: מפני שנכללו בולם על ידי מעשה.

הלכה י"א

מתני' המקלל את השבת, בדבר שהייבין על זדונו פרת ועל שנגתו הטאת. והמקלל אביו ואמו. אינו חייב עד שיקללם בשם. קללם בכינוי - רבי מאיר מחייב, והכמים פומרין.

הבא על נערה מאורסה - אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה בבית אביה. באו עליה שנים, הראשון - במקילה, והשני - בהנקה.

גמרא אזהרה למקלל מניין? (שמות כ) לא תעשה כל מלאכה. פרת מניין? כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה. עונש מניין? (שם) מחלליה מות יומת.

וניתני שלשים ושבע בריתות בתורה? אמר רבי יוסי בי רבי בון: שאם עשה כולן

[דף מ' ע"א]

בזדון שבת ובזדון מלאכה - שהוא חייב על כל אחת ואחת.

אזהרה למקלל אביו ואמו מניין? (ויקרא יט) איש אמו ואביו תיראו. עונש וכרת מניין? (שמות כא) ומקלל אביו ואמו מות יומת. ואומר: כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו.

הבא על נערה המאורסה. רבי יסא בשם רבי יוחנן, רבי חיה בשם רבי לעזר: דרבי מאיר היא, ברם לרבניו, אפילו קטנה.

מה טעמא דרבי מאיר? נער חסר אמור בפרשה. מה מקיימין רבנן נער? רבי אבהו בשם ריש לקיש: נערה אחת שלימה אמורה בפרשה, ולימדה על כל הפרשה כולה: שהיא גדולה.

מתוב רבי מאיר לרבניו, הרי המוציא שם רע, הרי אין כתוב בו אלא נער והיא גדולה, שאין קטנה נסקלת! מה עבדיו לה רבניו? אמר רבי אבין: תיפתר שבא עליה דרד ונכרות.

רבי יעקב בר אבא בעא קומי רב: הבא על הקטנה מהו? אמר ליה: במקילה.

הבא על הבוגרת מהו? אמר ליה: אני אקרא נערה - ולא בוגרת. וקרא, נערה - ולא קטנה! ולית את מודה לי שהוא בקנס! אמר ליה: תחת אשר ענה - לרבות את הקטנה לקנס. וקרא, תחת אשר ענה - לרבות את הבוגרת בקנס! אמר רב: אף על גב דנצחי רבי יעקב בר אבא בדינא, הלכה: הבא על הקטנה - במקילה, והיא פטורה.

רבי אבין בשם רבי שמואל: ולמה לא פתר ליה מן הדא (דברים כב) ומת האיש אשר שכב עמה לבדו. וכי אין אנו יודעין שאין לנערה חטא מות, ומה תלמוד לומר (שם) ולנער לא תעשה דבר אין לנער חטא מות? אלא מיפן: הבא על הקטנה - במקילה, והיא פטורה.

הלכה י"ב

מתני' המסית זה ההדיוט,

[דף מ' ע"ב]

והמסית את ההדיוט. אמר: יש יראה במקום פלוני, כך אוכלת, כך שותת, כך מטיבה, כך מריעה. כל חיבי מיתות שבתורה אין מכמינין עליהן, הוין מוז. אמר לשנים והן עדין – מביאין אותו לבית דין וסקלין אותו.

אמר לאחד, והוא אומר: יש לי חבירים רוצין בך, אם היה ערום ואינו מדבר בפניהן – מכמינין לאחורי הגדר, והוא אומר לו: אמור מה שאמרת לי בייחוד, והוא אומר. והלה אומר לו: היאך נניח את אלהינו שבשמים ונלך ונעבוד עצים ואבנים! אם חור בו – מוטב. ואם אמר: כך היא חובותינו וכה יפה לנו – העומדים מאחורי הגדר מביאין אותו לבית דין וסקלין אותו.

האומר: אעבוד, אלף ואעבוד, גלף ונעבוד, אובת, אלף ואובת, גלף וגבת. אקטר, אלף ואקטר, גלף ונקטר. אנסף, אלף ואנסף, גלף וננסף. אשתתווה, אלף ואשתתווה, גלף ונשתתווה. המדיח, זה האומר גלף ונעבוד עבודה זרה.

גמרא הא חכם לא? מפיין שהוא מסית – אין זה חכם. מפיין שהוא ניפת – אין זה חכם.

פיצד עושין לו להערים עליו? מכמינין עליו שני עדים בבית הפנימי, ומושיבין אותו בפני החיצון, ומדליקין את הנר על גביו כדי שיהיו רואין אותו ושומעין את קולו. כך עשו לבן סוטר בלוד, והכמינין עליו שני תלמידי חכמים, והביאוהו לבית דין וסקלוהו.

וכא את אמר הכן? שנייא היא, דאמר "אני". ואמר אוף תבא "אני!" שלא יערים! שלא ילך ויסית עצמו, ויסית אחרים עמו.

מסית – אומר בלשון גבוה, והמדיח – אומר בלשון נמוך. מסית שאמר בלשון נמוך – נעשה מדיח. ומדיח שאמר בלשון גבוה – נעשה מסית. מסית – אומר בלשון הקודש, ומדיח – אומר בלשון הדיוט. מסית שאמר בלשון הדיוט – נעשה מדיח, ומדיח שאמר בלשון הקודש – נעשה מסית.

הלקה י"ג

מתני' המכשף – העושה מעשה, ולא האוחז את העינים.

רבי עקיבה אומר משום רבי יהושע: שנים לוקמים קישואין, אחד לוקט – פטור, ואחד לוקט – חיב. העושה מעשה – חיב. והאוחז את העינים – פטור.

גמרא מכשפה לא תחיה (שמות כב) – אחד האיש ואחד האשה. אלא שלימדך התורה דרך ארץ, מפני שרוב הנשים בשפניות.

אמר רבי לעזר: מכשף – במקילה. מה טעמא דרבי לעזר? נאמר כאן: מכשפה לא תחיה, ונאמר להלן (שמות יז): אם בהמה אם איש לא יחיה. מה לא יהיה שנאמר להלן – במקילה, אף כאן – במקילה.

מה טעמין דרַבְנִין? נְאָמַר כָּאן: מְכַשְׁפָּה לֹא תַחֲיָה, וְנֹאמַר לְהֵלֵן (דברים כ): לֹא תַחֲיָה כָּל גִּשְׁמָה. מה לֹא תַחֲיָה שְׁנֹאמַר לְהֵלֵן – מִיִּתְהָ בְּהָרֵב, אִף לֹא תַחֲיָה שְׁנֹאמַר כָּאן – מִיִּתְהָ בְּהָרֵב. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה: מִן הַדְּבָר הַזֶּה אֲנִי מְכַרְעוּ, מוֹטֵב שִׁילְמוֹד לֹא תַחֲיָה מִלֵּא תַחֲיָה, וְאֵל יוֹכִיחַ לֹא יַחֲיָה.

מה טעמא דרַבִּי יְהוּדָה? נְאָמַר כָּאן: מְכַשְׁפָּה לֹא תַחֲיָה, וְנֹאמַר לְהֵלֵן: כָּל שׁוֹכֵב עִם בְּהֵמָה מוֹת יוֹמָת. מה מִיִּתְתָּ הַבְּהֵמָה – בְּסִקְלָה, אִף כָּאן – בְּסִקְלָה.

דִּלְמָא, רַבִּי לְעֹזַר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָה, עֲלוּ לְמִיסְחֵי בְּהַדִּין דִּימוֹסִין דְּמִיבְרִיא. חֲמַתוֹן חַד מִינַי, אָמַר מה דְּמַר, וְתַפְשִׁיתוֹן כִּיפָּה. אָמַר רַבִּי לְעֹזַר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מה יְהוֹשֻׁעַ בְּן חֲנִינְיָה. חֲמִי מה דְּאֵת עֲבָד.

מִי נְפִיק אָהֶן מִינַיִיא, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מה דְּמַר, וְתַפְּשִׁי יִתְיָה תַרְעָה, וְהוּהָ כָּל מַאֲן דְּעֲלִיל – הוּהָ יְהִיב לִיהָ חַד מְרַתְנָקָה, וְכָל מַאֲן דְּנְפִיק – הוּהָ יְהִיב לִיהָ בְּנַתְיָקָה. אָמַר לוֹן: שְׂרוֹן מה דְּעַבְדְּתוֹן?

[דף מ"א ע"א]

אָמְרִין לִיהָ: שְׂרִי וְאַנְן שְׂרִי. שְׂרוֹן אִילִין וְאִילִין.

מִן דְּנְפִיקוֹן, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְחַהוּא מִינַיִיא: הָא מה דְּאֵת חֲכָם! אָמַר: גִּיחוֹת לִימָא. מִן דְּנַהֲתִין לִימָא, אָמַר הַהוּא מִינַיִיא מה דְּאָמַר, וְאִיתְבְּזַע ימָא. אָמַר לוֹן: וְלֹא כֵן עֲבַד מִשָּׁה רַבְּכוּן בְּימָא? אָמְרִין לִיהָ: לִית אֵת מוֹדָה לֵן דְּהִלִּיד מִשָּׁה רַבֵּן בְּגוּיָה? אָמַר לוֹן: אִין! אָמְרִין לִיהָ: וְחַלּוּף בְּגוּיָה! הִלְדָּ בְּגוּיָה. גִּזַּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל שְׂרָה דִּימָא וּבְלַעֲיָה.

דִּלְמָא, רַבִּי לְעֹזַר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל סֶלְקוֹן לְרוּמִי. עֲלוּן לְחַד אֲתַר וְאַשְׁכְּחִין מִינַיִינְקִיא עֲבָדִין גְּבִישׁוּשִׁין וְאַמְרִין, חֲכִין בְּנֵי אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל עֲבָדִין, וְאַמְרִי חֲחִן תְּרוּמָה וְחֲחִן מַעְשֵׁר. אָמְרִין: מִסְתַּבְּרָא דְּאֵית חֲכָא יְהוּדָאִין.

עֲלוּן לְחַד אֲתַר וְאַקְבְּלוּן בְּחַד, כִּד יִתְבוּן לְמִיכַל, וְהוּהָ כָּל תְּבָשִׁיל דְּהוּהָ עֲלִיל קוּמִיחוּן, אִי לֹא הוּוּן מַעְלִין לִיהָ בְּחַד קִימוּן, לֹא הוּהָ מִיִּתּוּ לִיהָ קוּמִיחוּן. וְחֲשִׁין דִּילְמָא דְּאִינּוּן אֲכָלִין זְבָחֵי מַתִּים. אָמְרִין לִיהָ: מה עִיסְקָדָּ דְּכָל תְּבָשִׁיל דְּאֵת מִיִּתִּי קוּמִינִין, אִין לִי אֵת מַעֲיִל לְהֵן קִימוּנָה לִית אֵת מִיִּתִּי לוֹן קוּמִינָן? אָמַר לוֹן: חַד אַבָּא גְּבַר סַב אֵית לִי, וְגִזַּר עַל נְפִשְׁיָה דְּלֹא נְפַק מִן חֲדָא קִימוּנָה כְּלוּם עַד דְּיִיחְמִי לְחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמְרִין לִיהָ: עֲלוּ וְאַמּוֹר לִיהָ: הוּק חֲכָא לְנַבְּחִוּן דְּאִינּוּן חֲכָא. וְנְפַק לְנַבְּחוּן. אָמְרִין לִיהָ: מה עִיסְקָדָּ? אָמַר לוֹן: צִלוּן עַל בְּרִי, דְּלֹא מוֹלִיד.

אָמַר רַבִּי לְעֹזַר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מה יְהוֹשֻׁעַ בְּן חֲנִינְיָה, חֲמִי מה דְּאֵת עֲבִיד. אָמַר לוֹן: אִיִּתּוֹן לִי זֶרַע דְּכִיתוֹן, וְאִיִּתּוֹן לִיהָ זֶרַע דְּכִיתוֹן, אִיִּתְחַמִּי לִיהָ זֶרַע לִיהָ עַל גְּבִי טְבִלָה, אִיִּתְחַמִּי מְרַבֵּץ לִיהָ, אִיִּתְחַמִּי דְּסֶלַק, אִיִּתְחַמִּי מִיתְּלַשׁ בְּהָ, עַד דְּאָסַק חֲדָא אִיתָא בְּקַלְעִיתָא דִּשְׁעָרָה, אָמַר לָהּ:

שרוי מה דעבדתין. אמרה ליה: לי נא שרייה. אמר לה: דלא בן, אָנא מפרסם ליה. אמרה לי: לי נא יקלה, דאינון מסלקין בימא. וגור רבי יהושע על שריא דימא, ופלטון.

וצלון עליו, וזכה למיקמה לרבי יודה בן בתירה. אמרו: אילו לא עלינו לבאן אלא להעמיד הצדיק הזה – היינו.

אמר רבי יהושע בן חנניה: יכול אָנא נסיב קריין ואבטיחין ועביד לון איילין טבין, וחדנין עבידין איילין וטבין.

אמר רבי ינאי: מהלך הוינא בהדא איסרטא דציפורי, וחזית חד מיניי נסיב צריר וזרק ליה לרומא, והוה נחת ומתעביד עגל. ולא בן אמר רבי לעזר בשם רבי יוסי בר זימרא: אם מתכנסין הן כל באי העולם אינן יכולין לבראות יתוש אחד ולזרוק בו נשמה! נימר, לא נסבה הוא מינייא חד צרור וזרקיה לרומא ונחת ואיתעביד חד עגל? אלא, לסריה קרא ונגב ליה עגל מן בקורתא ואייתי ליה.

אמר רבי חיננא בי רבי חנניה: מטייל הוינא באילין גופתא דציפורין, וחמית חד מיניי נסב הדא גולגל וזרקיה לרומא, והוא נחתא ומתעבדא עגל. אתית ואמרת לאבא, אמר לי: אין אכלת מינה – מעשה הוא. ואי לא – אחיות עינים הוא.

אמר רבי יהושע בן חנניה: שלש מאות פרשיות היה רבי ליעזר דורש בפרשת מכשפה, ומפילם לא שמעתי אלא שני דברים. שנים לוקמין קישואין, אחד לוקט – פטור, ואחד לוקט – חייב. העושה מעשה – חייב, והאוחז את העינים – פטור.

אמר רבי דרוסא: תשע מאות פרשיות היו. שלש מאות לחיוב, שלש מאות לפטור, ושלוש מאות לחיוב שהוא פטור.

הדרן עלך פּרַק אַרְבַּע מיתות

פּרַק שְׁמִינִי

הלכה א'

מתני' בן סורר ומורה, מאימתי נעשה בן סורר ומורה? משנביא שתי שערות, עד שניקוף זקן התחתון, אבל לא העליון, אלא שדיברו חכמים בלשון נקייה. שנאמר (דברים כא): **כי יהיה לאיש בן, בן – ולא בת.**

[דף מ"א ע"ב]

בן – ולא איש. הקטן – פטור, שלא בא לכלל מצות.

גמרא רבי זעירא, רבי אבהו, רבי יוסי בן חנניה בשם רבי שמעון בן לקיש: כתיב (שמות כא): **וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה. מאימתי הוא נעשה איש? משנייד. מאימתי הוא מוידע? משתפשט הפך. משל, בשל הזרע מבפנים, השחירה הקדירה מבחוץ.**

אמר רבי זעירא: תנא רבי שילא בר בינא: כי יהיה לאיש בן, לא שיהא תבן אב. מפנין שהוא ראוי לבוא על אשה ולעברה, היי די ליה אב ולא בן, ואמרה התורה בן – ולא אב. ואתיין כי דמר רבי יסא בשם רבי שבתאי: כל ימיו של בן סורר ומורה – אינן אלא שלשה חדשים בלבד.

אמר רבי יסא: כל אילין מיליין לא מסתברין. דלא חילופין תני. תדע לך שהוא בן, מי היה בדין שיהא חייב, תבן או תבת? הוי אומר: תבת, ופטרה התורה את תבת, וחיובה את תבן? מי היה בדין שיהא חייב, קטן או גדול? הוי אומר: גדול, פטרה התורה את הגדול, וחיובה את הקטן? מי היה בדין שיהא חייב, הגונב משל אחרים, או הגונב משל אביו ואמו? הוי אומר: הגונב משל אחרים, פטרה התורה הגונב משל אחרים, וחיובה הגונב משל אביו ואמו! ללמדך: שפולן אינן אלא בגזירת מלך.

הלכה ב'

מתני' מאימתי הוא חייב? משיאכל טרטימר בשר, וישתה חצי לוג יין האיטלקי. רבי יוסי אומר: מנה בשר ולוג יין.

אכל בחבורת מצוה, אכל בעבור החדש, אכל מעשר שני בירושלים, אכל נבלות ומטרפות, שקצים ורמשים, אכל דבר שהוא מצוה ודבר שהוא עבירה, אכל כל מאכל ולא אכל בשר, שתה כל משקה ולא שתה יין – אינו נעשה בן סורר ומורה עד שיאכל בשר וישתה יין, שנאמר (דברים כא): זולל וסבא. ואף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר, שנאמר (משלי כג): אל תהי בסבאי יין בזללי בשר למו.

גמרא אמר רבי יוסי: טרטימר – חצי ליטרא הוא.

אינו חייב, עד שיאכלנו מהוכחב.

אכלו הי – פלב הוא.

אכלו מבושל – בר נש הוא.

אכלו הפוקים מהו?

גידים הרפים מהו? רבי יוחנן אמר: נימנין עליהן. רבי שמעון בן לקיש אמר: אין נימנין עליהן.

רבי יעקב בר אהא בשם רבי זעירא: איתפלגין רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. דתנינן תמן: אלו שעורתיהן בפשרן. אמר רבי יוחנן: עור זה לא שנו אלא לאיסור ולטומאה, הא ללקות – לא. רבי שמעון בן לקיש אמר: משנה תמימה שנה רבי, בין לאיסור, בין ללקות, בין ולטומאה.

מחלפה שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש! תמן הוא עבד לה בשר, וכא לא עבד לה בשר! אמר רבי יודה בר פוי: שנייא היא, תמן – שהוא עור וסופו להקשות. כל שבין מחלפה שיטתיה

דרבי שמעון בן לקיש! ומה תפון שפופו להקשות – הוא עבד לה בשר, כאן שאין סופו להקשות – כל שפון! אמר רבי אבהו: טעמא דרבי שמעון בן לקיש, ואכלו את הבשר (שמות יב) – לא גידים.

אכל בחבורת מצוה. אכל בעיבור בחדש. אכל מעשר שני בירושלם. (דברים כא) ויסרו אתו ואיננו שמע

[דף מ"ב ע"א]

בקולם, יצא זה שהוא שומע בקול אביו שבשמים.

אמר רבי יוחנן: אם הוצפירוך לבולי, יהיה ירדן בעל גבולך.

אמר רבי יוחנן: קובלין לרשות להיפטר מבולי.

אמר רבי יוחנן: לווין בריבית לחבורת מצוה ולקידוש החודש.

רבי יוחנן הוה עליל לכנישתא בצפרא, ומלקט פירורין ואכיל. ואמר, יהא חלקי עם מאן דקדש ירחה חכא רומשית.

אכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים. ויסרו אתו, ולא ישמע בקולם, יצא זה אפילו בקול אביו שבשמים אינו שומע.

הלכה ג'

מתני' גנב משל אביו, ואכל ברשות אביו. משל אחרים, ואכל ברשות אחרים. משל אחרים, ואכל ברשות אביו – אינו נעשה בן סורר ומוטרף, עד שייגנב משל אביו ויאכל ברשות אחרים.

רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: עד שייגנב משל אביו ומשל אמו.

גמרא אזהרה לגניבה הראשונה מניין? לא תגנב. אזהרה לגניבה שנייה מניין? לא תגנבו.

לא תגנבו – על מנת למקט. לא תגנבו – על מנת לשלם תשלומי כפל, על מנת לשלם תשלומי ארבעה וחמשה.

בן בנ אומר: לא תגנב את שקך מאחר הגנב, שלא תראה גנב.

רבי בא רבי יוחנן בשם רב הושעיה: אינו חייב עד שייגנב מעות.

רבי זעירה בשם רבי הושעיה: אינו חייב עד שייזלזל מעות. מהו שייזלזל מעות? מה אגן קיימין? אם בהו דאמר: "הא לך חמשה והב לי תלתא" – שטיא הוא. "הא לך תלתא והב לי תלתא" – שטיא הוא! "הא לך תלתא והב לי חמשה" – בר נש הוא. אלא פי נן קיימין, (אם) בהו דמר: "הא לך חמשה והב לי חמשה".

הי דינו גנב, והי דינו גזלן? אמר רבי הילא: גנב בפני עדים – גנב. בפני הפעלים – גזלן.

רבי זעירה בעי: מעתה אפילו נתפסו לגזילה ולבעליות, אין זה גזול, וחי דינו גזול? על דעתיה דרבי זעירה, רבי שמואל בר סוסרטא בשם רבי אבהו: עד שיגזלונו בפני עשרה בני אדם. בננין אב שבכולם: (שמואל ב כג) ויגזל את החנית מיד המצרי ויהרגוהו בחניתו.

הלכה ד'

מתני' היתה אביה רוצה, ואמו אינה רוצה. אמו רוצה, ואביו אינו רוצה – אינו נעשה בן סורר ומורה עד שיהו שניהן רוצין.

רבי יהודה אומר: אם לא היתה אמו ראויה לאביו – אינו נעשה בן סורר ומורה.

גמרא אומר רבי יוחנן: ואפילו אין אמו ראויה לאביו.

וכל מה שיש לאמו, לא משל אביו הם? אומר רבי יוסי בי רבי בון: תיפתר, בהו דהוות נסכה דידוין ועבדת שורו, וגנב מינהוין.

הלכה ה'

מתני' היתה אחד מהם גידם, או היגר, או אילם, או סומא, או חרש – אינו נעשה בן סורר ומורה שנגמר (דברים כא) ותפשו בו – ולא גידמים. והוציאו – לא היגרים. ואמרו – לא אילמים. בננו זה – לא סומים. איננו שמע בקלנו – ולא חרשים.

מתרין בו בפני שלשה, ומלקין אותו. חזר וקילקל נידון בעשרים ושלשה. ואינו נסקל עד שיהו שם שלשה הראשונים שנגמר (ש) בננו זה, זה הוא שלקה בפניכם.

גמרא בשם שאת דרש באביו ובאמו, כך את דרש בזקני בית דין. שנגמר (דברים כא): ויצאו – פרט להיגרים. ואמרו – פרט לאילמים. ידינו לא שפכו – פרט לגידמים. ועינינו לא ראו – פרט לסומים. מגיד התוב: בשם שוקני בית דין שלימין בצדק, כך הם צריכין להיות שלימין באיברייהן.

אמר רבי יוחנן: מת אחד מן הראשונים – אינו נסקל. ולא מתניתא הוא? אינו נסקל עד שיהו שם שלשה הראשונים! אומר רבי הושעיה: שלא תאמר, יעשה דין שני ראשון, לפום בן צריך מתניתה.

הלכה ו'

מתני' ברח עד שלא נגמר דינו, ואחר כך הקיף זקן התחתון – פטור. ואם משנגמר דינו ברה, ואחר כך הקיף זקן התחתון – חייב.

גמרא אומר רבי יאשיה: סח לי זעירה משם אנשי ירושלים: שלשה הן שאם ביקשו למחול – מוחלין. ואילו הן: סוטה, ובן סורר ומורה, וזקן מקרא על פי בית דין.

סוטה. ולא מתניתא היא? שבעלה אינו רוצה להשקותה! סברי מימר: עד שלא נכתבה המגילה, אתא מימר: ואפילו משנכתבה המגילה.

ובשלא נמחקה המגילה. אבל אם נמחקה המגילה – לא בדין.

בן סורר ומוצה. ולא מתניתא היא? היה אביו רוצה ואמו אינו רוצה, אמו רוצה ואביו אינו רוצה! סברין מימר: עד שלא עמד בדין. אתא מימר לך: ואפילו עמד בדין.

בשלא נגמר דינו, אבל אם נגמר דינו – לא בדין.

זקן ממרא.

[דף מ"ג ע"א]

הדין דתימר שלא להורגו, אבל להחזירו – לא היו מחזירין אותו למקומו. וכשבאתי אצל רבי יהודה בן בתירה לנציבין, על שנים הודה לי, ועל אחד לא הודה לי. על זקן ממרא – לא הודה לי, בדי שלא ירבו מחלוקות בישראל.

מה טעמון דבית שמאי? הבא לי בעלי ואני שותה. מה טעמון דבית הלל? הואיל ואין כאן בעל להשקותה, החזירתה התורה לספיקה, וספיקא לספיקא, וספיקה להודיה.

תמן תנינן: הפוגמת בתובתה – לא תיפרע אלא בשבועה. תני: הפוגמת, לא הפוחתת. ביצד? היתה בתובתה מאתים, והיא אומרת: "מנה" – נפרעת שלא בשבועה.

מה בין הפוגמת ומה בין הפוחתת? אמר רבי חנינה: פוגמת – בא משא ומתן בנתיים. פוחתת – לא בא משא ומתן בנתיים.

רבי ירמיה בעי: כמה דתימר תמן: ועד אחד מעידה שהיא פרועה – לא תפרע אלא בשבועה. ודכוותה, ועד אחד מעידה שהיא פחותה – לא תיפחת אלא בשבועה! אמר רבי יוסי: בשעה שעד אחד מעידה שהיא פרועה – אינו מכחיש שנים, ובשעה שמעיד שפחותה – מכחיש את שנים.

תני: והנפרעת שלא בפניו – לא תיפרע אלא בשבועה. ונפרעים מאדם שלא בפניו? אמר רבי ירמיה: תיפטר, בשטר שהריבית אוכלת בו.

ובית דין גזבין רבית? תיפטר, שערכ לו מעכו"ם. והתני: יורש שפגם אביו שטר חוב – הפך גובה בלא שבועה! בזה יפה הפך מפה האב, שהאב אינו גובה אלא בשבועה.

אמר רבי לעזר: ונשבע שבועת יורש, שלא פקדנו אבא, ושלא אמר לנו אבא, ושלא מצינו שטר בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע. הא אם נמצא פרוע.

רב הושעיה בעי: מתניתא דבית שמאי! דבית שמאי אומרים: נוטלת בתובה ולא שותה. אמר רבי יוסי: טעמון דבית שמאי, הבא לי בעלי ואני שותה. ברם הכא, בדין היה אפילו אביו לא ישבע, תקנה תיקנו בו שישבע. בו תיקנו, ובכנו לא תיקנו. מפיון שמת – העמדת את בנו על דין תורה.

תוספתא

הש"ס

מסכת פאה פ"ק שני

א. נטל מקצת פאה ונרק על השאר - אין לו בה כלום. רבי מאיר אומר: קונסין אותו ונוטלין הימנו זו וזו:

ב. בעל הבית שנתן פאה לעניים, ובא עני אחד ונטלה מאחוריהן - הרי זה זכה. שני עניים שהיו מכתשין על העמוד, ובא עני אחד ונטלו מאחוריהן - הרי זה זכה, שאין עני זוכה בלקט, בשכחה, ובפאה, ובסלע של מציאה - עד שתפל לתוך ידו:

ג. פועלין שהיו קוצרין בתוך קופותיהן - הרי אלו מעבירין אותן:

ד. לא יטול בעל הבית לקט מן העניים על מנת ללקט מן העמרים. רבי יהודה אומר: שחרית - בעל הבית צריך שיאמר: 'כל מה שילקטו העניים מן העמרים - הרי זה הפקר'. רבי יוסא אומר: לעתותי ערב, אומר: 'כל מה שילקטו העניים מן העמרים - הרי זה הפקר'. וחכמים אומרים: אינו הפקר, ואין אנו אחראין לרמאין:

ה. בעל הבית שהניח פאה מצד זה, ובאו עניים ונטלו מצד אחר - זה וזה פאה.

ו. פועלין שהיו עושין אצל בעל הבית - אינן רשאים לגמר את כל השדה, אלא משירין כדי פאה. ואינה פאה עד שיפרשנה בעל הבית לשם פאה:

ז. עני שראה כדי פאה, בין בתבואה בין באילן - אינו רשאי ליגע בה, ואוסרה משום גזל, עד שתודע לו שהיא פאה:

ח. נכרי שמכר קמתו לישראל לקצר - חזב בפאה. ישראל שמכר קמתו לנכרי - פטור מן הפאה:

ט. ישראל ונכרי שהיו שתפין בקמה, חלקו של ישראל - חזב. וחלקו של נכרי - פטור. רבי ישמעאל אומר: ישראל ונכרי שהיו שתפין בקמה - פטור מן הפאה. אימתי? בזמן שהנכרי ממחה. אבל אין הנכרי ממחה - חזב בפאה:

י. גר שמת ובזבזו ישראל את נכסיו, המחזיק במקבר לקרקע - חזב בפל. בתלוש מן הקרקע - פטור מן הפל. החזיק בקמה - חזב בלקט שכחה ופאה, ופטור מן המעשרות:

יא. הלקט והשכחה והפאה של נכרי - חזב במעשרות. אימתי? בזמן שהנכרי ממחה. אבל אין הנכרי ממחה, הפקר נכרי - הפקר, ופטור מן המעשרות:

יב. בעל הבית שנתן פאה לעניים - אין רשאי שיאמר להן: 'טלו זרע ותנו פשתן' - טלו תמרים ותנו מכבדות'. נשרו ואחר כך הפרישן - אינו חזב משום פאה אלא זרע בלבד:

יג. אךבע מתנות בכרם: פרט, שכחה, ופאה, ועוללת. שלש בתבואה: לקט, שכחה, ופאה. שתיים באילן: שכחה, ופאה. כל אלו - אין בהן משום טובה. ואפלו עני שבשיראל - מוציאין את שלו מידו. ושאר מתנות כהונה, כגון: הזרוע והלחיים והקבה - יש בהן משום טובה, ונתנין לכל כהן שירצה:

יד. אין מוציאין לא משל כהן לכהן, ולא משל לוי ללוי:

טו. איזהו לקט? זה הנושר בשעת הקציר ובשעת התלישה. רבי יוסי אומר: אין לקט אלא הנושר בשעת הקצירה בלבד,

שנאמר (ויקרא יט, ט): "ולקט קצירך לא תלקט":

טז. שבלת שבקמה - הרי היא של בעל הבית. שבקציר - הרי היא של עניים. חציה בקמה וחציה בקציר - נוטל ומשליכה לאחריו, שספק לקט - לקט:

יז. חורי נמלים - אסורין משום גזל. ואם הפקירן בעל הבית - מתרין משום גזל. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם היו פקירן - אסורין משום גזל:

יח. בעל הבית שנתן פריכה לעני למלאות לו מים - אין בו משום לקט שכחה ופאה, וחיב במעשרות:

יט. עניים המחוזרין בין הגרנות - מעשרין ונותנין להם. הצנועים - מוציאין בידם מעות בדברים הנאכלים, ונותנים דבר מועט בדברים הנאכלים, כדי שיאכלנו עד שלא יגיע לעיר. ושאר כל מתנות עניים שבשדות, שאין העני מקפיד עליהן - הרי אלו של בעל הבית.

כ. מאימתי אין שורפין קשין שבשדות? בשדה האילן - עד עצרת. בשדה הלבן - עד ראש השנה. בשדה בית השלחין - מיד; דברי רבי יהודה. וחקמים אומרים: בשדה לבן - עד העצרת. בשדה אילן - עד ראש השנה, מפני גזל אדם ובהמה. בשדה בית השלחין - מתר מיד:

כא. המרביץ את שדהו עד שלא נכנסו עניים לתוכו, אם היה הזקו מרבה על של עניים - מתר. ואם הזק עניים מרבה על שלו - אסור. רבי יהודה אומר: בין כך

ובין כך - מלקט ומניח על גבי הגדר, והעני בא ונוטל את שלו:

כב. השבלין שבקשין ושבשדות - הרי אלו של בעל הבית. אמר רבי עקיבא: בזו נהגו בעלי בתים עין יפה:

מסכת פאה פרק שלישי

א. השוכר את הפועל לקצר - ילקט בנו אחריו. האריסין¹, והחכירין², והמוכר קמתו לקצר - לא ילקט בנו אחריו. רבי יוסי אומר: בין כך ובין כך - ילקט בנו אחריו. היו שם עניים שאין ראוי, אם יכול בעל הבית למחות בידם - ממחה, ואם לאו - מניחן מפני דרכי שלום:

ב. אין שוכרין פועלי נכרים, לפי שאינן בקיאים בלקט:

ג. אין נותנין מעשר עני לעניי נכרים. אבל נותנין להן חליץ מתקנין לשם טובה:

ד. בעל הבית שהיה עומד בעיר, ואמר: "יודע אני שהפועלין שוכחים את העמר במקום פלוני", ושכחוהו - הרי זו שכחה. היה עומד בשדה, ואמר: "יודע אני שהפועלים שוכחים את העמר במקום פלוני", ושכחוהו - אין זה שכחה. רבי שמעון בן יהודה אומר, משום רבי שמעון: אפלו אחרים עוברין בדרך, וראו את העמר ששכחוהו פועלין - אינו שכחה עד שישכחוהו כל אדם:

ה. רבי יהודה אומר: העושה כל שדהו עמרין לעמר בהן לגדיש ולחררה - מודים בית שמאי ובית הלל: שאם

² בכך ובה בורין ואין לו חלק, רק בקציר.

¹ שנוטל שלישי בקציר.

תוספתא

השלים

הפקיר לאדם ולא לבהמה, לישראל ולא לנכרים - שזה הפקר:

ו. אמר רבי אליעזר: שאלתי את רבי יהושע: על אלו עמרים נחלקו בית שמאי ובית הלל? אמר לי: התורה הזאת! על אלו: העמר הסמוך לגפה ולגדיש, לבקר ולפלים, ושכחו. וכשבאתי, שאלתי את רבי אליעזר, ואמר לי: מודים באלו שהן שכחה. ועל מה נחלקו? על העמר שהחזיקו בו להוליכו לעיר, ונתנו בצד גפה או בצד גדר - שבית שמאי אומרים: אינה שכחה, מפני שזכה בו. ובית הלל אומרים: שכחה. וכשבאתי והרציתי הדברים לפני רבי אלעזר בן עזריה: אמר לי: אלו הדברים שאמרו למשה מסיני:

ז. העמר שהחזיקו להוליכו לעיר, ונתנו על גבי חברו, ושכח שניהם, התחתון - שכחה, והעליון - אינו שכחה. רבי שמעון אומר: שניהם - אין שכחה. התחתון, מפני שמכסה. והעליון, מפני שזכה בו:

ח. שדה שעומריה מערבבין, ועמר ושכח אחד מהם - אין שכחה, עד שיעמר את כל סביבו:

ט. העמר שכנגדו מוכיח, כיצד? מי שהיו לו עשר שורות של עשרה עשרה עמרים, ועמר אחד מהם לצפון ולדרום, ושכח - אין שכחה, מפני שגודן כמזרח וכמערב:

י. שתי פריכות המבדלות זו מזו - שכחה. שלש - אין שכחה. שני עמרין המבדלין זה מזה - שכחה. שלשה - אין שכחה. שתי גפנים המבדלות זו מזו - שכחה. שלש - אין שכחה. שני גרגרין - פרט. שלשה - אינן פרט. שתי שבלים

המבדלות כדרבן - לקט. שלש - אינן לקט; אלו דברי בית הלל. רבי יוסי אומר: חנינא בן אחי רבי יהושע אומר: כל שבאת רשות עני לאמצע, כגון התבואה והפרם - אין מצטרפין. וכל שלא באת רשות עני לאמצע, כגון פרות האילן - הרי אלו מצטרפין:

יא. אימתי אמרו: 'קמה מצלת את העמר'? בזמן שלא נטלה מבינתים. הא אם נטלה מבינתים - הרי זו אינה מצלת. קמת חברו - מצלת על שלו. של חטין - על של שעורין. של נכרי - על של ישראל; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין מצלת אלא על שלו, וממין על מינו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כשם שהקמה מצלת את העמר - כך העמר מציל את הקמה. ודין הוא, ומה אם קמה שיפיה כח עני פה - הרי היא מצלת את העמר, עמר שהורע כח עני בו - אינו דין שיציל את הקמה? אמר לו רבי: מה אם קמה שיפיה כח עני - נצלת, העמר שהורע כח עני - אינו דין שתנצל?

יב. יפה כח עני בקמה יתר מבעמר, ובעמר יתר מבקמה. שהקמה - יש בה לקט שכחה ופאה, מה שאין בן בעמר. ובעמר יתר מבקמה, הקמה שהיא ראיה לעשות סאתים - אינו שכחה. ובעמר - שכחה: רבי חנינא בן אחי רבי יהושע אומר: כל שבאת רשות עני באמצע, כגון התבואה והפרם - אין מצטרפין. וכל שלא באת רשות עני לאמצע, כגון פרות האילן - הרי אלו מצטרפין.

יג. החותף פריכות ועתיד לעמרן, וכן אגודי השום והבצלין - אין להם

האשכולות ואת העוללות. איזהו עוללות? כל שאין בה לא כתרף ולא נטף. יש לה כתרף ואין לה נטף, נטף ואין לה כתרף - הרי היא של בעל הבית. ואם לאו - הרי היא של עניים. איזהו כתרף? פסיגין המחברים בשדרה, זו על גבי זו. נטף? הענבים המחוברות בשדרה ויורדות:

זו נכרי שמכר פרמו לישראל לבצור - חייב בעוללות. וישראל שמכר פרמו לנכרי לבצור - פטור מן העוללות:

יח. ישראל ונכרי שהיו שתפין בכרם, חלקו של ישראל - חייב, ושל נכרי - פטור. רבי שמעון אומר: ישראל ונכרי שהיו שתפין בכרם - פטור מן העוללות:

יט. המקדיש את פרמו - לא הקדיש את העוללות, שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו:

כ. בן לוי שנתנו לו ענבים והיו בהן עוללות - אין חושש שמא של עניים הן:

כא. הנוטע כרם להקדש - פטור מן הפרט, ומן העוללות, מן הערלה, ומן הרבועי. וחייב בשביעית. המקדיש את פרמו - לא הקדיש את העוללות, שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. מאימתי אדם רשאי לבצור פרמו בשביעית? משיודע הפרי, שכבר נתחייב הכרם בגדולי עוללות:

כב. איזהו שכחה בעריסין גדולים³? כל שאינו יכול לפשט את דו ולטלה. בעריסין קטנים - כשיעבר הימנו. גדלית ובדקל - משירד ממנו. ושאר כל האילן - משפנה וילף לו. במה דברים אמורים?

שכחה. המעמר מפני הדלקה, ומפני אמת המים - אין להם שכחה, מפני שעומד לאבדן. מעשה בחסיד אחד ששכח עמר בתוף שדהו, ואמר לבנו: צא והקרב עלי פר לעולה ופר לשלמים. אמר לו: אבא! מה ראית לשמח בשמחת מצנה זו יותר מכל מצות שבתורה? אמר לו: כל מצות שבתורה - נתן לנו הקדוש ברוך הוא לדעתנו, זו - שלא לדעתנו. שאלו לא היה ברצון לפני המקום - לא באת מצנה זו לדינו. אלא הרי הוא אומר (דברים כד, יט): "כי תקצר וגו'" - קבע לו הפתוב ברכה. והלא דברים קל וחמר, מה אדם שלא נתפון לזכות וזכה - מעלין עליו כאלו זכה. המתפון לזכות וזכה - על אחת כמה וכמה. פיוצא בו (ויקרא ה, יז-יח): "ואם נפש כי תחטא ועשתה וגו' והביא איל תמים וגו'. והלא דברים קל וחמר, מה אם מי שלא נתפון לחטא, וחסא - מעלין עליו כאלו חטא. המתפון לחטא, וחסא - על אחת כמה וכמה:

יד. כל זית שיש לו שם בשדה פזית נטפה בשעתו ושכחה - אינו שכחה. במה דברים אמורים? בזמן שלא התחיל בו, אבל אם התחיל בו ושכחו - הרי זה שכחה, עד שיהא בו סאתים:

טו. זית שהוא עומד בין שלש שורות של שני מלבנין, ושכחו - אין שכחה. במה דברים אמורים? בזמן שאין מפירו, אבל בזמן שמפירו - רץ אחריו ונוטלו אפלו עד מאה:

טז. המפקיר את פרמו, עשירים - נוטלין את האשכולות, ועניים - נוטלין את

³ פרם גבוה ומנח על גבי עצים.

בזמן שלא התחיל בו, אבל אם התחיל בו ושכחו - אין שכתה עד שיבצר את כל סביביו :

ד. נשים ועבדים, אין חולקין להם על הגרן. אבל נותנין להם מתנות כהונה ולויה לשם טובה :

מסכת פאה פרק רביעי

א. רבי יהודה אומר: מקום שדורכין את העוללות - נאמן עני לומר: 'יין זה של עוללות הוא'. נאמן לומר: 'לקט זה - לקטתיו אני ואחי, אני וקרובי'. אבל אין נאמן לומר: 'מפלוני נכרי לקחתי'; 'מאיש פלוני כותי לקחתי'. עניי כותים - כעניי ישראל. אבל עניי נכרים - אין מאמינים להם בכל דבר :

ב. אין פוחתין לעני בשנת מעשר עני, מחצי קב חטין או קב שעורין. במה דברים אמורים? על הגרן, אבל בתוך ביתו - נותן לו כל שהוא, ואינו חושש. ושאר מתנות כהונה ולויה - נותן כל שהוא ואינו חושש. רצה, מציל מחצה ונותן מחצה. אבא יוסי בן דוסתאי אומר משום רבי אליעזר: רצה, נותן לפניהם שלישי, ומניח שתי ידות לקרוביו :

ג. כהנים ולוים שהיו עומדין על הגרן, וכאו כהנים אחרים ועמדו - אינן יכולין להוציא מידן. אמר רבן שמעון בן גמליאל: נהגו כהנים עין יפה, שלא להוציא את אחיהם ריקנין. אבל מקמצין ונותנין להם. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם באו עד שלא תחזור חלילה - עומדין על העקב⁴, ונוטלין :

ה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כשם שהתרומה חזקה לכהונה בחלוק גרנות - כך מעשר ראשון חזקה ללוים בחלוק גרנות. החולק בבית דין - אין לו חזקה לכהנה :

ו. שתי חזקות בארץ ישראל: נשיאות כפים, וחלוק גרנות. ובסוריא, ועד מקום ששלוחי ראשי חדשים מגיעים - נשיאות כפים, אבל לא חלוק גרנות. ובכל - בסוריא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף באלכסנדריא בראשונה, כשהיה שם בית דין :

ז. חמר בקדשי מקדש שאין בקדשי גבול, ובקדשי הגבול שאין בקדשי מקדש. קדשי הגבול - קטנים חולקין בהן, וטמאין חולקין בהן, וחולקין אותן בטמאה, וחולקין מנה כנגד מנה. קדשי מקדש - חזבין באחריותן לטפל בהן, ולהביאן לבית הבחירה. קדשי הגבול - נותנין לכל חבר. קדשי מקדש - נותן לאנשי המשמר בלבד :

ח. אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום - מפני כפונדיון מארבע סאין בסלע. לן - נותנין לו פרנסת לינה, שמן וקטנית. שבת - נותנין לו מזון שלש סעודות, שמן וקטנית, דג וירק. במה דברים אמורים? בזמן שאין מפירין אותו, אבל בזמן שפירין אותו - אף

⁴ בסוף הראשונים - בסוף השורה, וכשבגל הבית מחלק ובא לסוף השורה - מחלק גם להם.

תּוֹסֵפֶתָא

הַשָּׁלֵם

מְכַסֵּין אוֹתוֹ. הִיָּה מְסַבֵּב עַל הַפְּתָחִים -
אֵין נִזְקָקִין לוֹ לְכָל דְּבָר:

ט. תּמְחוּי - כָּל הַיּוֹם. קִפְּה - מַעְרַב שַׁבַּת
לְעַרְב שַׁבַּת. תּמְחוּי - לְכָל אָדָם. קִפְּה -
לְאַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר. אִם שָׁהָה שֵׁם שְׁלֹשִׁים
יּוֹם - הָרִי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר. לְקִפְּה
וּלְתַמְחוּי - שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים, וּלְכַסּוֹת -
שְׁשֵׁה חֲדָשִׁים. וּלְקַבּוּרָה - תּשְׁעָה חֲדָשִׁים.
וּלְפִסֵּי הָעִיר⁵ - שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ:

י. עֲנִי שְׁנַתָּן פְּרוּטָה לְקִפְּה, וּפְרוּסָה
לְתַמְחוּי - מְקַבְּלִין אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. אִם לֹא
נָתַן - אֵין מְחַיְבִין אוֹתוֹ לָתֵן. נָתַנוּ לוֹ
חֲדָשִׁים וְהַחֲזִיר לָהֶן שְׁחָקִים⁶ - מְקַבְּלִין
אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. אִם לֹא נָתַן - אֵין מְחַיְבִין
אוֹתוֹ לָתֵן. הִיָּה מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי מִילַת⁷ -
נוֹתְנִין לוֹ כָּלִי מִילַת. מָטָה - נוֹתְנִין לוֹ
מָטָה. עָסָה - נוֹתְנִין לוֹ עָסָה. פַּת - נוֹתְנִין
לוֹ פַת. לְהַאֲכִילוֹ בְּתוֹךְ פִּיר - מְאָכִילִין לוֹ
בְּתוֹךְ פִּיר, שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים טו, ח): "דִּי
מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יַחְסֵר לוֹ" - אֲפֹלוּ עֶבֶד אֲפֹלוּ
סוֹס. "לוֹ" - זוֹ אִשָּׁה, שְׁנַאֲמַר (בְּרֵאשִׁית
ב, יח): "אֲעֲשֶׂה לוֹ עֶזְרָ כְּנֻדָּה". מַעֲשֶׂה
בְּהִלַּל הַזָּקֵן, שְׁנַתָּן לְעֲנִי בֶן טוֹבִים סוֹס
שְׁהִיָּה מִתְעַמֵּל בּוֹ, וְעֶבֶד שְׁהִיָּה מִשְׁמָשׁוּ.
שׁוֹב מַעֲשֶׂה בְּאַנְשֵׁי הַגְּלִיל, שְׁהִיוּ מַעֲלִין
לְזָקֵן אַחַד לִיטְרָא אַחַד בְּשׂוֹר צְפוּרִי בְּכָל
יּוֹם:

יא. הִיָּה מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי זֶהָב - מוֹכְרֵן
וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי כֶּסֶף. בְּכָלִי כֶּסֶף - מוֹכְרֵן
וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי נְחֹשֶׁת. בְּכָלִי נְחֹשֶׁת -

מוֹכְרֵן וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי זְכוּכִית. אָמְרוּ:
מִשְׁפַּחַת בֵּית נְבֻלְטָא הִיָּתָה בִּירוּשָׁלַיִם,
וְהִיָּתָה מִתְיַחֶסֶת עַל בְּנֵי אַרְנָן הַיְבוּסִי,
הָעָלוּ לָהֶם חֲכָמִים שְׁלֹשׁ מְאוֹת שְׁקָלִי
זָהָב, וְלֹא רָצוּ לְהוֹצִיאָן חוּץ מִירוּשָׁלַיִם:

יב. הָאוֹמֵר: אֵינִי מִתְפָּרְנֵס מִשָּׁל אַחֲרִים -
שׁוֹקֵדִין עָלָיו וּמְפָרְנִסִין אוֹתוֹ, וְנוֹתְנִין לוֹ
לְשׁוֹם מְלוּהָ, וְחוֹזְרִין וְנוֹתְנִין לוֹ לְשׁוֹם
מִתְנָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: אוֹמְרִין לוֹ: 'הֵבֵא מִשְׁכּוֹן', כְּדִי
לְגוֹס אֶת דַּעְתּוֹ⁸:

יג. הִיָּה אוֹמֵר: אֵינִי מִתְפָּרְנֵס מִשָּׁל עֲצָמֵי
- שׁוֹקֵדִין עָלָיו וּמְפָרְנִסִין אוֹתוֹ, וְנוֹתְנִין לוֹ
לְשׁוֹם מִתְנָה, וְחוֹזְרִין וְגוֹבֵין מִמֶּנּוּ לְשׁוֹם
מְלוּהָ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: אוֹמְרִים לוֹ: 'הֵבֵא מִשְׁכּוֹן', כְּדִי
לְגוֹס אֶת דַּעְתּוֹ:

יד. הַמְסַמָּא אֶת עֵינוֹ, וְהַמְצַבֵּה אֶת כְּרִסּוֹ,
וְהַמְעַבֵּה אֶת שׁוֹקְיוֹ - אֵין נִפְטָר מִן הָעוֹלָם
עַד שִׁיָּהֵא לוֹ כֵּן:

טו. גִּבְעָאֵי צְדָקָה, אֵין רְשָׁאִין לְפָרֵשׁ זֶהָ
מְזָה. אֲפֹלוּ נָתַן לוֹ חֲבֵרוֹ מְעוֹת שֶׁהוּא חֲזִיב
לוֹ, אֲפֹלוּ מְצָא מְעוֹת בְּדֶרֶךְ - אֵינּוּ רְשָׁאֵי
לִיטְלָן, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָּר לב, כב):
'וְהִיָּיתֶם נְקִיִּים מֵה' וּמִיִּשְׂרָאֵל". אֲבָל
פּוֹרְשִׁים זֶה מְזָה לְתוֹךְ חֲצַר אוֹ לְתוֹךְ
חֲנוּת, וְגוֹבֵין:

⁸ כְּדִי שְׁפִירְגִישׁ טוֹב, פִּי יִחְשַׁב שְׁזוֹ רַק הַקְּלוּאָה
וְהַרְאִיָּה שְׁלוֹקָהִים מִמֶּנּוּ מִשְׁכּוֹן וְעַל דִּי זֶה לֹא
יִתְבַּיֵּשׁ מִלְּקַחָתָה.

⁵ קְרָשֵׁי הָעִיר לְחַזֵּק אֶת שְׁעָרֵי הָעִיר.

⁶ בְּלוּיִים.

⁷ בְּגִדֵי מוֹשֵׁי.

טז. מעשר שני, אין פורעין ממנו מלה וחוב, ואין משלמין ממנו את הגמולים⁹, ואין פודין בו שבויים, ואין עושין בו שושבינות, ואין נותנין ממנו דבר לצדקה. אבל משלחין ממנו דבר של גמילות חסדים, וצריך להודיע, ונותנין אותו לחבר-עיר בטובה:

יז. אמר לתן, ונתן - נותנין לו שכר אמירה ושכר מעשה. אמר לתן ולא הספיק בידו לתן - נותנין לו שכר אמירה כשכר מעשה. לא אמר לתן, אבל אמר לאחרים: 'תנו' - נותנין לו שכר על כך, שנאמר (דברים טו, י'): 'כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלהיך וגו'. לא אמר לאחרים: 'תנו', אבל מניח לו בדברים טובים¹⁰, מנין שנותנים לו שכר על כך? שנאמר: 'כי בגלל הדבר הזה וגו':

ד, יח מעשה במונכו המלה, שעמד וכוזו את כל אוצרותיו בשני בצרת. אמרו לו אחיו: אבותיך גנזו אוצרות והוסיפו על של אבותם, ואתה עמדת וכוזת את כל אוצרותיך שלך ושל אבותיך! אמר להם: אבותי גנזו אוצרות למטה, ואני גנזתי למעלה, שנאמר (תהלים פה, יב): 'אמת מארץ תצמח' וגו'. אבותי גנזו אוצרות במקום שהיד שולטת בו, ואני גנזתי אוצרות במקום שאין היד שולטת בו, שנאמר (תהלים פט, טו): 'צדק ומשפט מכון פסאד' וגו'. אבותי גנזו אוצרות שאין עושין פרות, ואני גנזתי אוצרות שעושין פרות, שנאמר (ישעיה ג, י'): 'אמרו צדיק כי טוב כי פרי' וגו'. אבותי

גנזו אוצרות של ממון, ואני גנזתי אוצרות של נפשות, שנאמר (משלי יא, ל): 'פרי צדיק עץ חיים ולקח נפשות לחם'. אבותי גנזו אוצרות לאחרים, ואני גנזתי לעצמי, שנאמר (דברים כד, יג): 'ולך תהיה צדקה לפני ה' אלהיך'. אבותי גנזו אוצרות בעולם הזה, ואני גנזתי לעולם הבא, שנאמר (ישעיה נח, ח): 'והלך לפניך צדקך'. צדקה וגמילות חסדים - שקולין כנגד כל מצות שבתורה. אלא שהצדקה - בחיים, וגמילות חסדים - בחיים ובמתים. צדקה - בעניים. גמילות חסדים - בעניים ובעשירים. צדקה - במקומו. גמילות חסדים - במקומו ובגופו:

יט. אמר רבי יהושע בן קרחה: מנין שכל המעלים את עיניו מן הצדקה כאלו עובד עבודה זרה? שנאמר (דברים טו, ט): 'השמר לך פן יהיה דבר עם לברך בליעל לאמר'. ולהלן הוא אומר (דברים יג, יד): 'יצאו אנשים בני בליעל מקרבך', מה 'בליעל' האמור להלן - עבודה זרה. אף 'בליעל' האמור כאן - עבודה זרה:

כ. אמר רבי אלעזר בר יוסי: מנין שהצדקה וגמילות חסדים שלום גדול ופרקליט גדול בין ישראל לאביהם שבשמים? שנאמר (ירמיה טז, ה): 'כה אמר ה' אל תבא בית מרוח' וגו'. חסד - זו גמילות חסדים, ורחמים - זו צדקה. מלמד: שהצדקה וגמילות חסדים שלום ופרקליט גדול בין ישראל לאביהם שבשמים:

¹⁰ מפיס לעני.

⁹ שאינו חוב גמור, רק רוצה לגמול חסד למי שנמל

מסכת דמאי פרק ראשון

א. הקלין שבדמאי: השיתין, והרימין והעזרדין, חזקתם בכל מקום - פטורין. ואם היו משתמרין - חיבין. אם כחס על שדהו - פטורה. רבי יוסי אומר: שיתין שבציפות - חיבות, מפני שהן משתמרות. רבי יוסי בר יהודה אומר: הנובלות הנמכרות עם התמרות - חיבות. וחכמים אומרים: עד שלא יטילו שאור - פטורות. משטיילו שאור - חיבות:

ב. בראשונה היה חמץ שביהודה - פטור, מפני שחזקתו מן התמד. עכשו שחזקתו מן היין - חיב:

ג. הבכורות¹¹, והסיפות¹², בגנה - חיבות. בבקעה - פטורות. אלו הן הבכורות - עד שלא יושיבו שומא. הסיפות - משיקפלו המוקצעות¹³. רבי אלעאי אומר משום רבי אליעזר: הבכורות - לעולם חיבות, מפני שהן משתמרות:

ד. כזיב עצמה - פטורה מן הדמאי. חזקת ארץ ישראל - חיב עד שינדע שהוא פטור. חזקת חוצה לארץ - פטור, עד שינדע לך שהוא חיב. חזקת בעלי בתים ישראל שבסוריא - אין מפרישין עליהן דמאי. ואם בידוע שרב הפרות שלהן - הרי אלו חיבין:

ה. אומר: 'שלי הן' - חיב לעשר. 'מעשרין הן' - נאמן, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. היה מוכר פרות בשנת מעשר

שני, ואמר: 'של מעשר שני הן' - נאמן. היה מעשר עני - נאמן. היה מעשר פרות בשנת מעשר עני, ואמר: 'מעשר שני זה' - אין נאמן, 'מעשר עני' - נאמן. היה מוכר פרות בשנת מעשר שני, ואמר: 'מעשר עני' - נאמן, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר:

ו. היה מוכר פרות בשביעית, ואמר: 'של ערב שביעית הן'! - חיב במעשר וחייב בבעור. היה מוכר פרות במוצאי שביעית, ואמר: 'של שביעית הן' - חיב במעשר וחייב בבעור. היה מוכר במוצאי שביעית, ואמר: 'של ערב שביעית הן' - חיב במעשר, ופטור מן הבעור. זה הפלל: כל דבר ששתיקתו פטור - נאמן, בין להחמיר בין להקל. כל דבר ששתיקתו חיב - נאמן להחמיר ולא להקל:

ז. פרות ארץ ישראל שרבו על פרות חוצה לארץ - הרי אלו חיבין. פרות חוצה לארץ שרבו על פרות ארץ ישראל - הרי אלו פטורין; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אף דברים התדירין, כגון האגוזים ודורמסקניות ופסלקאות - פטורין, ושאר כל הדברים - חיבין. אומר רבי: נראין דברי רבי מאיר - בדבר שאינו קבוע, ודברי חכמים - בדבר הקבוע:

¹¹ מה שמותיירים קוצעיו תפרות בבלי הנקרא כה,

בלי שומר.

¹² הפרות שמותיירים להתבשל.

¹³ הפרות שמתבשלים רק בסוף.

לְאָרֶץ לְאָרֶץ, כְּגוֹן אוֹצְרוֹת שֶׁל דִּינָר – חֵיב לְפִי חֶשְׁבוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַבִּיסָאִי: כָּל יָמֵי הַיְיָתִי קוֹרָא מְקָרָא הַזֶּה (בַּמְדָּבָר יט, יט): "וְהַזֶּה הִטָּהַר עַל הַטָּמֵא", וְלֹא מֵצֵא יָדָיו אֶלָּא בְּאוֹצֵר שֶׁל יְבֻנָּה בַּלְבָּד. וּמֵאוֹצְרָה שֶׁל יְבֻנָּה לְמִדְתֵּי: שֶׁשְּׁהוֹר אֶחָד מִזֶּה אֶפְלוּ עַל מֵאָה טְמֵאִים:

יא. הַלּוֹקֵחַ פְּרוֹת לְאֲכִילָה, וְנִמְלֵךְ לְמִכְרָן – לֹא יִמְכְּרוּ לְנֹכְרִי, וְלֹא יֵאָכְלִים לְבִהְמַת אֲחֵרִים, וְלֹא לְבִהְמַת עֲצָמוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן עוֹשֶׂה כִּיּוֹצֵא בּוֹ. מִי שֶׁנִּפְלוּ לוֹ פְּרוֹת בִּירוּשָׁה, אוֹ שֶׁנִּתְּנוּ בְּמִתְּנָה – לֹא יִמְכְּרוּ לְנֹכְרִי, וְלֹא יֵאָכְלִים לְבִהְמַת אֲחֵרִים, וְלֹא לְבִהְמַת עֲצָמוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן עוֹשֶׂה:

יב. לּוֹקֵחִין שְׂדֵה זְרוּעָה מִן הַנֹּכְרִי, בֵּין מִשְׁצִמָּחָה, וּבֵין עַד שֶׁלֹּא צִמָּחָה. וְכֵן מִיִּשְׂרָאֵל בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית, וְאֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ. לּוֹקֵחִין זָרַע, אֶחָד דָּבָר שֶׁזָּרְעוּ פְּלֵה, וְאֶחָד דָּבָר שֶׁאֵין זָרְעוּ כְּלָה.

יג. אֵין זוֹרְעִין אֶת הַטְּבָל, וְאֵין מַחְפִּין אֶת הַטְּבָל, וְאֵין עוֹשִׂין עִם הַנֹּכְרִי בְּטְבָל. יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁכַח וְזָרַע אֶת הַטְּבָל, עַד שֶׁלֹּא צִמָּחָה – לֵקַט, וְאִם צִמָּחָה – אֵין מַחְבִּין אוֹתוֹ, שֶׁשָּׁכַח אֶבְדָּה. הַלּוֹקֵחַ לְבִהְמָה לַחֲתִי וְלַעוֹפוֹת – פְּטוֹר מִן הַדְּמָאִי:

יד. לֹא יִקָּשֶׁר אָדָם יִשְׂרָאֵל בְּהִמְתּוֹ אֶצֶל בְּהִמְתּוֹ שֶׁל נֹכְרִי. שְׂאֵם הַלֶּכֶה בְּהִמְתּוֹ מֵאֲלֵיָהּ – אֵין מַחְבִּין אוֹתוֹ לְהַחֲזִירָה:

טו. מִשְׁפִּיר יִשְׂרָאֵל בְּהִמְתּוֹ לְנֹכְרִי, וּפּוֹסֵק עָלֶיהָ עַל מִנְתֹּ שֶׁהַנֹּכְרִי זָנָה. וּבַלְבָּד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ: כֶּף וְכָף שְׁעוֹרִין תְּהֵא מִטִּיל

ח. הַלּוֹקֵחַ מִן הַחֲמֻרָת¹⁴ בְּצוֹר, וּמִן הַמוֹגִירוֹת¹⁵ בְּצִידָן – חֵיב. מִן הַמוֹגִירוֹת בְּצוֹר, וּמִן הַחֲמֻרָת בְּצִידָן – פְּטוֹר. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַלּוֹקֵחַ מִן הַמוֹגִירוֹת בְּצוֹר, וְאֵין צָרִיף לֹאמַר מִן הַחֲמֻרָת – חֵיב, אֶפְלוּ מִחֲמַר אֶחָד. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: חֲמֻרָת הַיִּירֻדָת לְכּוֹזֵב – חֵיב, מִפְּנֵי שֶׁחֲזַקְתּוֹ מִן הַגְּלִיל. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: הַרִי הִיא בְּחֻזְקַת פְּטוֹרָה, עַד שֶׁתּוֹדַע לָךְ מֵהֵיכָן הִיא:

ט. הַלּוֹקֵחַ מִן הַסְּפִינָה בִּיפּוֹ, וּמִן הַסְּפִינָה בְּקֶסְרִי – חֵיב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כַּפַּת הַיָּשׁוּב, וְכַפַּת אַנְטִיפֶרְס, וְשׁוֹק שֶׁל פְּטְרוֹס – בְּרֵאשׁוֹנָה הֵיוּ דְמָאִי, מִפְּנֵי שֶׁחֲזַקְתָּן מִהַר הַמְּלָךְ. עַכְשָׁו רַבּוּתֵינוּ אָמְרוּ: כָּל עֵירוֹת הַכּוֹתֵמִים שֶׁעַל יַד הַדְּרֵף, כְּגוֹן הַתְּבוּאָה וְהַקְּטָנוֹת שֶׁלֶּהֶן – דְּמָאִי, מִפְּנֵי שֶׁהֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמְשִׁין בִּיהוּדָה. וְשָׂאֵר כָּל פִּירוֹתֵיהֶן – וְדָאִי:

י. אוֹצֵר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְנֹכְרִים מִטִּילִין לְתוֹכוֹ, אִם רַב נֹכְרִים – וְדָאִי, וְאִם רַב יִשְׂרָאֵל – דְּמָאִי, מִחֲצָה עַל מִחֲצָה – וְדָאִי; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֶפְלוּ כָּלִם נֹכְרִים, וְיִשְׂרָאֵל אֶחָד מִטִּיל לְתוֹכוֹ – דְּמָאִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּאוֹצֵר שֶׁל חֵיד. אֲבָל בְּאוֹצֵר שֶׁל מְלָכִים – הוֹלְכִים אַחַר הָרֵב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּאוֹצֵר שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְנֹכְרִים. אֲבָל אוֹצֵר יִשְׂרָאֵל וְכוֹתֵמִים – הוֹלְכִים אַחַר הָרֵב. אָמַר לוֹ: 'אַתָּה הוֹרִיתָ לָנוּ עַל אוֹצְרוֹת שֶׁל יְבֻנָּה שֶׁלִּפְנֵי מְלַחְמָה שֶׁהִיא דְּמָאִי, וְרַבֵּן כּוֹתֵמִים. אֲבָל אוֹצֵר שֶׁמְטָמֵן בּוֹ מִחוּצָה

15 אוֹצְרוֹת.

14 חֲמֻרִים שְׁבָאִים עִם הַתְּבוּאָה מִמְּקוֹם אַחֵר.

לפניה' - כף וכף עמיר תהא מטיל לפניה' :

טז. נכרי שאמר לישראל: 'תן שמן על גב מכת', בודאי - אסור, ובדמאי - מתר. נפל על גבי בשרו - משפשפו ואינו חושש :

יז. נכרי שנתן שמן על גבי טבלא של שיש להתעגל עליה, משעמד - מתר לישראל לישב אחריו :

יח. הלוקח זין לתן לתוך המוריס, וזין לעשותו אילנות, וכרשינין לעשותן טחינין - חייב בדמאי, ואין צריך לומר בודאי. הן עצמן - פטורין מן הדמאי. הלוקח זין ושמן לתן על גבי חשטין, וכרשינין לעשותן טחינין - חייב בדמאי. ורבי שמעון בן אלעזר פוטר. וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: הלוקח כרשינין לעשותן טחינין - פטור מן הדמאי. הלוקח זין לתן להקילור, וקמח לעשותו מלוגמא ורטיה - פטור מן הדמאי, וחייב בודאי. והן עצמן - פטורין מן הודאי :

יט. הלוקח קמח לעורות - פטור מן הדמאי, וחייב בודאי. ושל ודאי - נותן לתוכו עורות אחרים :

כ. שמן ערב - בית שמאי מחיבין, ובית הלל פוטרין. אמר רבי נתן: לא היו בית הלל פוטרין אלא בשל פלגטון בלבד. אחרים אומרים משום רבי נתן: מחיבין היו בית הלל בשמן ורד. תשלומי תרומה, וחמשה, וחמש חמשה, מותר העמר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושירי

מנחות, ותוספת הבכורים, ופטור מן הדמאי. חלת עם הארץ - רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: בית שמאי מחיבין, ובית הלל פוטרין. וכלן שקרא שם למעשר שני עליהן - מה שעשה - עשוי :

כא. קפת המרחץ - פטורה מן הודאי, ואין צריך לומר מן הדמאי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף אינו מטמא טמאת אכל :

כב. שמן שהגדדי סף באצבעותיו - חייב. שהסורק נותן לצמר - פטור מן הדמאי. לפיכך שמן של שביעית - נותנין ממנו לגדדי, ואין נותנין ממנו לסורק :

מסכת דמאי פרק שני

א. ארז שבחולת אנטוכיא, במקומו - מתר. רבי אליעזר ברבי יוסי אומר: ארז שבחולת אנטוכיא - מתר הוא עד בורו¹⁶ :

ב. המקבל עליו ארבעה דברים מקבלין אותו להיות חבר. שלא למכור לעם הארץ. שלא לתן תרומות ומעשרות לעם הארץ. ושלא יעשה טהרות אצל עם הארץ. ושיהא אוכל חלין בטהרה :

ג. המקבל עליו להיות נאמן - מעשר את שהוא אוכל, ואת שהוא מוכר, ואת שהוא לוקח, ואין מתארח אצל עם הארץ; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: המתארח אצל עם הארץ - נאמן. אמר להם רבי מאיר: על עצמו -

אינו נאמן, יהא נאמן על של אחרים? !
אמר רבי יהודה: מימיהן של בעלי בתים,
לא נמנעו מלהיות אוכלין זה אצל זה,
ואף על פי כן, פרותיהן שבתוך בתיהן -
מתקנין:

ד. עם הארץ שקבל עליו כל דברי
חברות, ונחשד על דבר אחד - נחשד על
כלן; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים:
אין חשוד אלא על אותו דבר בלבד:

ה. גר שקבל עליו כל דברי התורה,
ונחשד על דבר אחד, אפלו על התורה
כלה - הרי הוא כישראל מומר:

ו. עם הארץ שקבל עליו כל דברי חברות
חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו. גר
שקבל עליו כל דברי תורה חוץ מדבר
אחד - אין מקבלין אותו. רבי יוסי ברבי
יהודה אומר: אפלו דבר קטן מדקדוקי
סופרים:

ז. רבי שמעון אומר: כהן שקבל עליו כל
עבודת כהונה חוץ מדבר אחד - אין
מקבלין אותו. בן לוי שקבל עליו כל
עבודת לוייה חוץ מדבר אחד - אין
מקבלין אותו, שנאמר (ויקרא ז, לג):
"המקריב את דם השלמים" וגו', אין לי
אלא זריקת דם והקטר חלבים. מניין
ליציקות ובלילות, פתיות ומליחות,
תנופות והגשות, הקמיצות והקטרות,
המליקות והקבלות והזאות, והשקאת
סוטה, ועריפת עגלה, וטהרת מצורע,
ונשיאות כפים מבפנים ומבחוץ? תלמוד
לומר (שם): "בני אהרן" - כל עבודה
שהיא בבני אהרן. אמר רבי שמעון: יכול

אין דוחין אותן אלא ממתנות מקדש
בלבד, מנין אף ממתנות גבולין? תלמוד
לומר (דברים יח, ד): "ראשית דגנך
תירשך ויצהרך" וגו'. מפני מה? (שם יח,
ה): "כי בו בחר ה'" - כל המקבל עליו
שרות - יש לו במתנות. כל שאין מקבל
עליו שרות - אין לו במתנות. בזמן
שהפניהם עושין רצונו של מקום, מה
נאמר בהם? (ויקרא ו, י): "חלקם נתתי
אותה מאשי" - משלהן הן נוטלין ואין
נוטלין משלי. ובזמן שאין עושין רצונו
של מקום מה נאמר בהם? (מלאכי א, י):
"מי גם בכם ויסגר דלתים" וגו':

ח. בן לוי שקבל עליו כל עבודת לוי חוץ
מדבר אחד - אין מקבלין אותו. וכלן
שחזרו בהן - אין מקבלין אותן עולמית;
דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: חזרו
בפרהסיא - מקבלין אותן. במטמונות -
אין מקבלין אותן. רבי שמעון ורבי
יהושע בן קרח אומרים: בין כך ובין כך
- מקבלין אותן, שנאמר (ירמיה ג, יד):
"שובו בנים שוכבים" וגו':

ט. הבא לקבל עליו, אם היה נוהג
מתחלה בצניעא - מקבלין אותו ואחר כך
מלמדין, ואם לאו - מלמדין אותו ואחר
כך מקבלין אותו. רבי שמעון אומר: בין
כך ובין כך - מקבלין אותו ומלמדין אותו
והולכין ומקבלין לפנים¹⁷, ואחר כך
מקבלין לטהרות. אם אמר: 'איני מקבל
עלי אלא לפנים בלבד' - מקבלין אותו.
קבל עליו לטהרות ולא קבל עליו לפנים
- אף על הטהרות אינו נאמן. עד מתי
מקבלין? בית שמאי אומרים: למשקין -

¹⁷ לטול ידים קדם אכילה.

שְׁלֹשִׁים יוֹם, לְכַסוֹת - שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ.
וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: זֶה וְזֶה - לְשָׁלְשִׁים יוֹם:

י. הָבָא לְקַבֵּל עָלָיו, אֶפְלוּ תַלְמִיד חֶכֶם -
צְרִיף לְקַבֵּל עָלָיו. אֲבָל חֶכֶם הַיּוֹשֵׁב
בַּיִשְׁבָּה - אֵין צְרִיף לְקַבֵּל עָלָיו, שְׂכָבָר
קַבֵּל עָלָיו מִשְׁעָה שֵׁשֶׁב. אֶבָּא שְׁאוּל
אוֹמֵר: אַף תַּלְמִיד חֶכֶם - אֵין צְרִיף לְקַבֵּל
עָלָיו. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אַף אַחֲרִים מְקַבְּלִין
בְּפָנָיו. הָבָא לְקַבֵּל עָלָיו דְּבָרֵי חֲבֵרוֹת -
צְרִיף לְקַבֵּל בְּפָנָי שְׁלֹשָׁה חֲבָרִים, שְׁאֵין
דוּמָה חֲבֵר שְׂקַבֵּל לְבָן חֲבֵר שְׂקַבֵּל. רַבִּין
שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵינוּ דוּמָה
חֲבֵר שְׂקַלְקַל לְבָן חֲבֵר שְׂקַלְקַל:

יא. בֶּן חֲבֵר שְׁהִיָּה הוֹלֵךְ אֶצְלָ אָבִי אִמּוֹ עִם
הָאָרֶץ - אֵין אָבִיו חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא מֵאֲכִילוּ
דְּבָרִים טְמֵאִים. מִשְׁיֹדַע שְׁמֵאֲכִילוּ
בְּטֵמָאָה - טְמֵא, וּבְגָדָיו - טְמֵאִים מְדָרְס:

יב. בַּת עִם הָאָרֶץ שְׁנֹשְׂאָת לְחֵבֵר, אֵשֶׁת
עִם הָאָרֶץ שְׁנֹשְׂאָת לְחֵבֵר, עֲבָדוּ שָׁל עִם
הָאָרֶץ שְׁנֹמְכָר לְחֵבֵר - צְרִיכִין לְקַבֵּל
עָלֵיהֶן בַּתְּחִלָּה. בַּת חֲבֵר שְׁנֹשְׂאָת לְעִם
הָאָרֶץ, אֵשֶׁת חֲבֵר שְׁנֹשְׂאָת לְעִם הָאָרֶץ,
עֲבָדוּ שָׁל חֲבֵר שְׁנֹמְכָר לְעִם הָאָרֶץ - הָרִי
הֵן בְּחֻזְקָתָן עַד שְׁיַחְשְׁדוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: צְרִיכִין לְקַבֵּל עָלֵיהֶן
בַּתְּחִלָּה. וְכֵן הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי מֵאִיר: מַעֲשֶׂה בְּאֵשֶׁה
אֲחַת שְׁנֹשְׂאָת לְחֵבֵר - וְהִיָּתָה קוֹמַעַת עַל
יְדוֹ תְּפִלִּין. נֹשְׂאָת לְמוֹכֵס - וְהִיָּתָה קוֹשְׁרַת
עַל יְדוֹ קְשׁוּרִין. בְּנוֹ שָׁל חֲבֵר שְׁהִיָּה
לְמוֹד¹⁸ אֶצְלָ עִם הָאָרֶץ, עֲבָדוּ שָׁל חֲבֵר
שְׁהִיָּה לְמוֹד אֶצְלָ עִם הָאָרֶץ - הָרִי הֵן

בְּחֻזְקָתָן עַד שְׁיַחְשְׁדוּ. בְּנוֹ שָׁל עִם הָאָרֶץ
שְׁלֵמוֹד אֶצְלָ חֲבֵר, עֲבָדוּ שָׁל עִם הָאָרֶץ
שְׁהִיָּה לְמוֹד אֶצְלָ חֲבֵר, כָּל זְמַן שֶׁהֵן אֶצְלוּ
- הָרִי הֵן פְּחֵבֵר. יֵצְאוּ מֵאֶצְלוּ - הָרִי הֵן
כְּעִם הָאָרֶץ:

יג. לֹא יֹאמֵר אָדָם חֲבֵר לְעִם הָאָרֶץ:
'הוֹלֵךְ כְּפָר זוֹ וְתֵן לְפָלוּנִי חֲבֵר'; שְׁאֵין
מִשְׁלַחִין טְהוֹרוֹת בְּיַד עִם הָאָרֶץ. חֲבֵר
שְׁאָמַר לוֹ עִם הָאָרֶץ: 'הוֹלֵךְ כְּפָר זוֹ וְהוֹלֵךְ
לְפָלוּנִי עִם הָאָרֶץ' - לֹא יִתֵּן לוֹ, שְׁאֵין
מוֹסְרִין טְהוֹרוֹת לְעִם הָאָרֶץ:

יד. עִם הָאָרֶץ שְׁאָמַר לְחֵבֵר: 'יִתֵּן לִי כְּפָר
זֶה וְאוֹכְלָנּוּ' - יִיָּן זֶה וְאֶשְׁתַּנּוּ - לֹא יִתֵּן
לוֹ, שְׁאֵין מֵאֲכִילִין טְהוֹרוֹת לְעִם הָאָרֶץ.

הִיָּה נְדוּר מִן הַכְּפָר, וְאָמַר לוֹ: 'יִתֵּן לִי
וְאוֹכְלָנּוּ'. אֲבִטִיחַ שְׁנִקֵּר, וְאָמַר לוֹ: 'יִתֵּן לִי
וְאוֹכְלָנּוּ'. יִיָּן וְנִתְנָלָה, וְאָמַר לוֹ: 'יִתֵּן לִי
וְאֶשְׁתַּנּוּ' - לֹא יִתֵּן, שְׁאֵין מֵאֲכִילִין אֶת
הָאָדָם דְּבָר הָאָסוּר לוֹ.

כִּיּוֹצֵא בּוֹ, לֹא יוֹשִׁיט יִשְׂרָאֵל אֲבָר מִן הַחֵי
לְבַגֵּי נָח, וְלֹא כּוֹס יִיָּן לְנֹזֵיר, שְׁאֵין
מֵאֲכִילִין אֶת הָאָדָם דְּבָר הָאָסוּר לוֹ. וְעַל
כֵּלָן - אֵין מְבָרְכִין עָלֵיהֶן, וְאֵין מְזַמְּנִין
עָלֵיהֶן, וְאֵין עוֹנִין אַחֲרֵיהֶן 'אָמֵן':

טו. נִשְׁאָלִין לְעִם הָאָרֶץ עַל טְהוֹרוֹתָיו.
וּבְלִבְד שְׁלֹא יֹאמֵר לוֹ: 'צֵא אֲכוּל', 'צֵא
שְׂרָף'. אֲלֵא אוֹמְרִים לוֹ: 'אִם כְּזֶה שְׁאֵלְתָּ
- טְמֵא, וְאִם כְּזֶה שְׁאֵלְתָּ - טְהוֹר':

18 רג"ל.

תוספתא

השלם

מסכת דמאי פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. העיד רבי יוסי בן המושלם משום רבי נתן אָחיו, משום רבי אלעזר חסמא – שָׁאִין עוֹשִׂין טְהוֹרוֹת לְעַם הָאָרֶץ. לֹא יַעֲשֶׂה לוֹ חֵלֶת עִסְתּוֹ שֶׁל תְּרוּמָה בְּטַהֲרָה. אֲבָל עוֹשֶׂה לוֹ עִסְתּוֹ שֶׁל חֵלֶין בְּטַהֲרָה – מִפְּרִישׁ מִמֶּנָּה חֵלָה וְנוֹתֵן בְּכַפִּישָׁה אוֹ בְּאַנְחוּתָא, וְעַם הָאָרֶץ בָּא וְנוֹטֵל זֶה וְזֶה. לֹא יַעֲשֶׂה לוֹ תְּרוּמַת זִיתֵי בְּטַהֲרָה, אֲבָל עוֹשֶׂה לוֹ זִיתִים שֶׁל חֵלֶין בְּטַהֲרָה. מִפְּרִישׁ מִהֵן תְּרוּמָה, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ פְּלוּי שֶׁל חֶבֶר, וְעַם הָאָרֶץ בָּא וְנוֹטֵל אֶת שְׁתֵּיהֶן:

ב. כִּשֶׁם שָׁאִין נוֹתֵנִין תְּרוּמָה אֶלָּא לְכֹהֵן חֶבֶר – כִּף אֵין מְשַׁלְּמִין קָרְן וְחֻמֵּשׁ אֶלָּא לְכֹהֵן. חֶבֶר הָאוֹכֵל תְּרוּמַת עַם הָאָרֶץ – מְשַׁלֵּם קָרְן וְחֻמֵּשׁ לְכֹהֵן חֶבֶר, וְחֶבֶר נוֹטֵל דְּמִיו וּמְפִיֵּס לְעַם הָאָרֶץ:

ג. תְּרוּמַת חֶבֶר וְתְּרוּמַת עַם הָאָרֶץ שְׁנֵתְעַרְבָה – כּוֹפִין אֶת עַם הָאָרֶץ לְמַכּוֹר אֶת חֵלְקוֹ וְחֵלֶק כֹּהֵן. וְחוֹלֵק כֹּהֵן עִם יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל עִם כֹּהֵן, כּוֹתֵי בְּמָקוֹם כּוֹתֵי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמַצִּיל מִיָּדוֹ. אֲבָל לֹא בְּאָרֶץ, מִפְּנֵי שֶׁמְחַזִּיקִין אוֹתָם בְּכֹהֵנָה. אִף בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקוֹם שֶׁמְכִירִין בוֹ שֶׁהוּא כּוֹתֵי – מִתֵּר לְחֵלֶק הַיִּמְנוֹ:

ד. אוֹכֵל כֹּהֵן יִשְׂרָאֵל עִם כֹּהֵן כּוֹתֵי – בְּזֵמַן שְׁעוֹשֶׂה בְּטַמְאָה. אֲבָל בְּזֵמַן שְׁעוֹשֶׂה בְּטַהֲרָה – הֵרִי זֶה לֹא יֵאָכֵל עִמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁמְאָכִילוֹ בִּשְׂר בְּכוֹר טְהוֹר, וּמִשְׁקָה אוֹתוֹ יֵין רְבִיעֵי טְהוֹר:

ה. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: חֶבֶר שְׁנַעֲשֶׂה גְבָאֵי – דּוֹחִין אוֹתוֹ מִחִבּוּרָתוֹ. חֲזָרוּ לוֹמַר: כָּל זֵמַן שֶׁהוּא גְבָאֵי – אֵינּוּ נֹאמְן, פֶּרֶשׁ מִגְּבָאוֹתוֹ – הֵרִי זֶה נֹאמְן:

ו. חֶבֶר שֶׁהָיָה חוֹכֵר מֵעַם הָאָרֶץ עֲקָרֵי תְּאֵנִים וְדָלִיּוֹת שֶׁל עֲנָבִים – מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵנִין לוֹ. וְאֵין נוֹתֵן לוֹ אֶלָּא מְשֻׁלוֹ:

ז. בֶּן חֶבֶר שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ אֶצֶל אָבִי אִמּוֹ עִם הָאָרֶץ – אֵין אָבִיו חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא מְאָכִילוֹ דְּבָרִים שָׂאִינָן מִתְּקַנִּין. הָיוּ בְּיָדוֹ פְּרוֹת – אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא אֵינָן מִתְּקַנִּין הֵן. אִם אָמַר לוֹ: 'הֵאֲכִילֵנִי!' – מְעַשֵּׂר וּמְאָכִילוֹ:

ח. לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ חֶבֶר בְּמִשְׁתָּאוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ, וּבִסְעוּדָתוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ, אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מִתְּקַן תַּחַת יָדוֹ. אֶפְלוּ אֵינָה אֶלָּא מִיִּנְקַת אַחַת שֶׁל יֵין. לְפִיכֶךָ חֶבֶר שֶׁשֵּׁמֶשׁ בְּמִשְׁתָּאוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ וּבִסְעוּדָתוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ – הֵרִי זֶה חֲזָקָה לְמַעֲשְׂרוֹת:

ט. חֶבֶר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּמִשְׁתָּאוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ וּבִסְעוּדָתוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ, אֶפְלוּ רוֹאִין אוֹתוֹ נוֹטֵל וְאוֹכֵל מִיָּד, נוֹטֵל וְשׁוֹתֵה מִיָּד – אֵין לוֹ חֲזָקָה לְמַעֲשְׂרוֹת, שֶׁמָּא עֵשֶׂר בְּלָבוֹ. הָיָה בְּנוֹ מִיִּסָּב אֶצְלוֹ – מְעַשֵּׂר עָלָיו. אַחֵר – אֵין מְעַשֵּׂר עָלָיו. בְּנוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר – מְעַשֵּׂר עָלָיו:

י. בֶּן חֶבֶר שֶׁהָיָה מִיִּסָּב בְּמִשְׁתָּאוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ, בִּסְעוּדָתוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ, אֶפְלוּ רוֹאִין אוֹתוֹ נוֹטֵל וְאוֹכֵל מִיָּד, נוֹטֵל וְשׁוֹתֵה – אֵין לוֹ חֲזָקָה לְמַעֲשְׂרוֹת, שֶׁמָּא עֵשֶׂר בְּלָבוֹ. אִף עַל פִּי שְׂאֵמְרוֹ, כָּל אֵלוֹ תִּקְלָה לְאַחֲרִים הֵן, אִם הָיָה שֹׁתֵף עִמוֹ בְּחִנּוּת – הֵרִי זֶה חֲזָקָה לְמַעֲשְׂרוֹת:

יא. עַם הָאָרֶץ שֶׁהָיָה מְשַׁתְּמֵשׁ בְּחִנּוּת שֶׁל חֶבֶר, אִף עַל פִּי שֶׁחֶבֶר יוֹצֵא וְנִכְנֵס – הֵרִי זֶה מִתֵּר, וְאֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא הִחְלִיף:

יב. הָיָה הוּא נֹאמְן, וְאִשְׁתּוֹ אֵין נֹאמְנָת – לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ, וְאֵין מִתְאַרְחִין אֶצְלוֹ. וְאִף עַל פִּי שְׂאֵמְרוֹ, הֵרִי הוּא כְּשֵׁרוֹי עִם הַנְּחֵשׁ:

תאנים, וסלי ענבים, וקפה של ירק, שמוכרין אכסרה²⁰ - הרי הוא כמדה גסה:

טז. לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד. בעל הבית, בין כף ובין כף - צריך לעשר; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אחד סיטון ואחד בעל הבית - מתר למכור, ולשלח לחברו, ולתן לו במתנה:

יז. השולח ודאי בין לעם הארץ ובין לחבר - צריך לעשר. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לעם הארץ - צריך לעשר. לחבר - צריך להודיע. אמר רבן שמעון בן גמליאל: מעשה ששלח לי רבי יוסי ברבי אתרוג גדול מצפורי, ואמר: 'זה בא בקדי מקסרי'. ולמדתי ממנו שלשה דברים: אחד, שהיה ודאי. ושהיה טמא. ושלא היה בידו אלא זה בלבד. ושאלו היה בידו אחר - היה מעשר ממנו עליי:

יח. הלוקח מן התגר ואמר: 'זה מתקן וזה אינו מתקן' - אף על המתקן אינו נאמן. את שדרכו למכר דמאי - נאמן:

יט. חבר שהיה מוכר משפיע ומתקן, ונתמנה לו דבר שהוא דמאי - צריך להודיע, שכל דבר שהוא של דמאי צריך להודיע. רבן גמליאל היה מאכיל את פועליו דמאי, ומודיע. ואם בידוע שאין לבעל הבית מאותו המין - אין צריך להודיע:

כ. גבאי קפה - אין גובין ומכריזין ביום טוב, כדרך שגובין ומכריזין בחול. אבל גובין בצנעא בתוך חוקן, ומחלקין על כל שכונה ושכונה:

בכפיפה. אשתו נאמנת, והוא אינו נאמן - מתארחין אצלו, ואין לוקחין הימנו. הוא אינו נאמן, ואחד מבניו נאמן, ואחת משפחתו נאמנת - לוקחין ואוכלין על פיהן, ועושין לו ואוכל בשביעית. ובתהרות - אינן רשאין לעשות כן:

יג. הנחתומין, לא חיבו אותן חכמים להפריש אלא כדי תרומת מעשר וחלה, ופטורין מן השני. במה דברים אמורים? במוכר בחנותו על פתח חנותו. אבל המוכר בפלט, או בחנות הסמוכה לפלטרין - חיב בשני:

יד. את שדרכו למוד בגסה, ומדדו בין בדקה בין בגסה - דקה טפלה לגסה. את שדרכו למדד בדקה, ומדדו בין בדקה בין בגסה - טפלה גסה לדקה:

טו. אלו דברים הנמכרין בגסה: מיני תבואה וקטניות - דרכו למדד בדקה; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: דברים שדרכן למדד בדקה ומדדן בגסה - משפיעה ומוכרין דמאי. דבר שדרכו למדד בגסה, אם מדדן בגסה - הרי זה חיב. רבי נחמיה אומר: הנטפל לדקה - הרי הוא בדקה. והנטפל לגסה - הרי הוא בגסה. רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה אומר: הנמכר בדקה - הרי זה חיב. אפלו לא מכר לו אלא סאה ורבע - צריך לעשר את הרבע. 'לימון'¹⁹ - מדה גסה. מ'לימון' ולמטה - מדה דקה. ובלח, הין - מדה גסה. מהין ולמטה - מדה דקה. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי יוסי: קליעה של שום, וסלי

²⁰ לא כמדה, ולא במשקל, אלא לפי האמדה.

¹⁹ שם של מוטבע.

כא. גבאי צדקה, בשביעית - מדלגין על פתחיהן של אוכלי שביעית; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין צריכין לרקודק באוכלי שביעית, אפלו פת נתנו להם - מקבלין אותם הימנו, שלא נחשדו להיות נותנים מתנות אלא מעות וביצים בלבד. אם היתה עיר כלה של אוכלי שביעית - אין צריכין לרקודק באוכלי שביעית. הפהנים מקבלין²¹ בטרה - צריכין לרקודק באוכלי שביעית:

מסכת דמאי פרק רביעי

א. הלוקח ירק מן השוק - הרי זה בורר כל היום כלו ואינו חושש. משגמר בלבו - אסור. להחזיר אין יכול, מפני שצריך לעשר. ולעשר אין יכול, מפני שמחסר מנן. ולטול אחד ולהניח אחד אין יכול, שמא יבא אחד לקח, ונמצא מעשר מן המתקן על שאינו מתקן:

ב. הרוצה להחזיר עלי ירק להקל ממשאו - לא ישליף עד שיעשר. רבי יוסי אומר: בנדאי - אסור, ובדמאי - מתר:

ג. המוצא פרות בדרה, ונטלן לאכלן, ונמלף להצניע - לא יצניע עד שיעשר. רבי יוסי אומר: בנדאי - אסור, ובדמאי - מתר:

ד. קניבת ירק שבגנה - הרי זו מתרת. של בעל הבית ושבתוף ביתו - הרי זו אסורה. שעל גבי אשפה בכל מקום - הרי זו מתרת. רבי יוסי אומר: כרוב שלקטו לסחט ולעשות את הפרגוס ולהשליף - הרי זה מתר. לקטו לאכלו, ונמלף

לעשות אפרגוס ולהשליף - לא ישליף עד שיעשר:

ה. נדאי שתקנו דמאי, ודמאי שתקנו נדאי - לא עשה ולא פלוס; דברי רבי יעקב. רבי יוסי אומר: נדאי שתקנו דמאי - לא עשה פלוס. דמאי שתקנו נדאי - מעשרותיו מעשרות. ותרומתו - אין תרומה, שאין תרומה אחר תרומה:

ו. כל העיר מוכרין נדאי, ואחד דמאי, לקח ואינו ידוע מאיזה מהן לקח - הרי זה אסור. מפריש תרומת מעשר ונותנן לפהן, והשאר - שלו. הטבל והמתקן שנתעברו ואבד אחד מהן - נוהג במשיר נדאי. מפריש תרומה ותרומת מעשר, ומוכרן לכל פהן שירצה:

ז. כל העיר מוכרין מתקן, ואחד מוכר שאין מתקן, ולקח ואינו ידוע מאיזה מהן לקח - הרי זה אסור. כל העיר מוכרין בשר שחוטטה, ואחד מוכר בשר גבלה, ולקח, ואינו ידוע מאיזה מהן לקח - הרי זה אסור. כל העיר מוכרין יין טהור, ואחד מוכר יין טמא, ולקח, ואינו ידוע מאיזה מהן לקח - הרי זה אסור. במה דברים אמורים? בזמן שלקח ואינו ידוע מאיזה מהן לקח. אבל הלוקח מן השוק - הולכין אחר הרב:

ח. פרות - לא הלכו בהן חכמים, לא אחר הטעם, ולא אחר הריח, ולא אחר המראה, ולא אחר הדמים, אלא אחר הרב בלבד:

ט. זיתים - משיתנם בפד ובכודידיה²²; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין

²² בית הפד קטן.

²¹ במנחת בפורים גורם: 'מנבלין'.

הַפֶּד וְהַבּוֹדִידָה שְׁוִין, לֹא בְעִיר וְלֹא בְמַדִּינָה, רְבוּ בְעִיר וְלֹא רְבוּ בְמַדִּינָה, בְּעִיר - מִתָּר, בְּמַדִּינָה - אָסוּר. רְבוּ בְמַדִּינָה וְלֹא רְבוּ בְעִיר, בְּמַדִּינָה - מִתָּר, בְּעִיר - אָסוּר. רְבוּ בְהָר וְלֹא רְבוּ בַּבְּקָעָה, בְּהָר - מִתָּר, וּבַבְּקָעָה - אָסוּר. רְבוּ בַּבְּקָעָה וְלֹא רְבוּ בְהָר, בַּבְּקָעָה - מִתָּר, וּבְהָר - אָסוּר. רְבוּ לַחֲנוּנֵי וְלֹא רְבוּ לְבַעַל הַבַּיִת, לַחֲנוּנֵי - מִתָּר, לְבַעַל הַבַּיִת - אָסוּר. רְבוּ לְבַעַל הַבַּיִת וְלֹא רְבוּ לַחֲנוּנֵי, לְבַעַל הַבַּיִת - מִתָּר, וְלַחֲנוּנֵי - אָסוּר. זֶה הַפְּלָל: כָּל שֶׁרְבוּ לוֹ - מִתָּר, לֹא רְבוּ לוֹ - אָסוּר. רְבוּ וְנִתְמַעְטוּ - חֲזַר הַשּׁוּק לְיוֹשְׁנָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֶׂה שֶׁנִּכְנַס גּוֹרְנוֹת שֶׁל פּוֹל בְּמִרְק²³, וּבָאוּ וְשָׂאוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָה, וְהִתִּיר לָהֶן אֶת הַשּׁוּק. אָמְרוּ לוֹ: 'רַבִּי! נִתְמַעְטוּ? אָמַר לָהֶם: 'חֲזַר הַשּׁוּק לְיוֹשְׁנָיו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִפְלוּ לֹא נִכְנַס אֲלֵא גֵרָן אֶחָד בְּעִיר, הַנְּחַתוּמִין - מִתָּרִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רָצִין אַחַר הַחֲדָשׁ:

י. מְצַרְפִּין פְּרוֹת חוּצָה לְאֶרֶץ עַל פְּרוֹת הָאֶרֶץ הַפְּטוּרִין, כְּדֵי שֶׁיִּרְבוּ עַל פְּרוֹת הָאֶרֶץ, לְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת. מְצַרְפִּין פְּרוֹת חוּצָה לְאֶרֶץ עַל פְּרוֹת שְׁנֵי, כְּדֵי שֶׁיִּרְבוּ עַל פְּרוֹת שְׁלִישִׁית, לְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשָׂר עֲנִי. מְצַרְפִּין מִפְּרוֹת חוּצָה לְאֶרֶץ עַל פְּרוֹת שְׁלִישִׁית, כְּדֵי שֶׁיִּרְבוּ עַל פְּרוֹת רְבִיעִית, לְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשָׂר שְׁנֵי. מְצַרְפִּין פְּרוֹת חוּצָה לְאֶרֶץ עַל פְּרוֹת עֶרֶב שְׁבִיעִית, כְּדֵי שֶׁיִּרְבוּ עַל פְּרוֹת שְׁבִיעִית, לְפוֹטְרָן מִן הַבַּעוּר. מְצַרְפִּין פְּרוֹת חוּצָה לְאֶרֶץ עַל פְּרוֹת שְׁבִיעִית, כְּדֵי שֶׁיִּרְבוּ עַל

פְּרוֹת מוּצָאֵי שְׁבִיעִית, לְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת:

יא. אָמַר לוֹ: 'מְכַר לִי יַיִן יִשְׁן'. אָמַר לוֹ: 'שֶׁל אֲשַׁתְּקֵד הוּא' - גִּאֲמָן לְהַחְמִיר. 'שֶׁל אֲרַבַּע וְשֶׁל חֲמֵשׁ שָׁנִים הוּא' - נוֹהֵג בּוֹ כְּשֶׁעֵת לְקִיחָתוֹ, בֵּין לְהַקֵּל בֵּין לְהַחְמִיר:

יב. חֲזַקת תַּגְּר בְּכָל מְקוֹם - דְּמַאי. וְאֶחָד הַנְּכָרִי וְאֶחָד הַיִּשְׂרָאֵל וְאֶחָד הַכּוֹתֵי. בְּמָה דְּבָרִים אֲמורִים? בְּזִמְן שֶׁמְבִיאִין לוֹ מִיִּשְׂרָאֵל. אֲבָל מְבִיאִין לוֹ מִן הַנְּכָרִי וּמִן הַכּוֹתֵי - חֲזַקתוֹ וְדַאי. אֵיזְהוּ תַּגְּר? כָּל שֶׁהִבִּיא וְשָׁנָה וְשָׁלַשׁ:

יג. הַלּוֹקֵחַ מִן הַתַּגְּר, אָמַר: 'זֶה מִתְּקַן וְזֶה אֵינוֹ מִתְּקַן' - וְדַאי! 'זֶה אֵינוֹ מַעֲשֵׂר'²⁴ - מוּצִיא עָלָיו שְׁנֵי מַעֲשָׂרוֹת, וּפְטוּר מִן הַתְּרוּמָה, שְׂאִין תְּרוּמָה אַחַר תְּרוּמָה:

יד. הַמְּפַקֵּד פְּרוֹת אֲצֵל עִם הָאֶרֶץ - הַרִי זֶה בְּחֻזְקָתוֹ לְמַעֲשָׂרוֹת וְלְשְׁבִיעִית. אִם הָיָה שֶׁל טָבַל - עוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר עַל מְקוֹם אַחַר, וְקוֹרֵא שֵׁם לְתְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר שְׁבָהֵן. אִם הָיָה שֶׁל מַעֲשֵׂר טָבַל - עוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מְקוֹם אַחַר, אוֹ קוֹרֵא שֵׁם לְתְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שְׁבָהֵן. אִם הָיָה שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי - מַחֲלִלָן עַל הַמַּעוֹת, וְאִם הָיָה מַעוֹת - מַחֲלִלָן עַל הַשְּׁנֵי אֵלוֹ. 'נִטְלָתִים וְהַנְּחִיתִי לָךְ יִשְׁנִים תַּחֲתֵיהֶן מְתַקְנִין תַּחֲתֵיהֶן, אִם אִתָּהּ מֵאֲמִינוּ שְׁנִטְל - הֵאֲמִינוּ שְׁנִטְל. וְאִם אִי אִתָּהּ מֵאֲמִינוּ שְׁנִטְל - אֵל תֵּאֲמִינוּ שְׁנִטְל. בְּמָה דְּבָרִים אֲמורִים? בְּזִמְן שֶׁהִנִּיחַ וּבָא וּמִצָּא אֶת אוֹתוֹ הַמִּין שֶׁהִנִּיחַ, אֲבָל הַנִּיחַ

²⁴ הֵינּוּ שְׂאִינוֹ מַעֲשֵׂר.

²³ נִסַּח כְּתָב יוֹד: בְּמִירוֹן.

תּוֹסֵפֶת

הַשָּׁלֵם

עָגְרוֹן²⁵ וּמִצָּא קֶסְרִי, אוֹ קֶסְרִי וּמִצָּא
עָגְרוֹן - הֲרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ לְהֵן מִשׁוּם
מַעֲשָׂרוֹת וּמִשׁוּם שְׁבִיעִית:

טו. הַמִּפְקִיד פְּרוֹת אֶצֶל כּוֹתֵי הֵן
בְּחֻזְקָתָן לְמַעֲשָׂרוֹת וְלִשְׁבִיעִית. וְאִם הָיָה
שֶׁל טָבֵל - עוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל
מְקוֹם אַחֵר, וְקוֹרֵא שֵׁם לְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר
שְׁבָהֶן, וְאִם הָיָה שֶׁל מַעֲשֵׂר טָבֵל - עוֹשֶׂה
אוֹתָן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מְקוֹם אַחֵר,
וְקוֹרֵא שֵׁם לְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שְׁבָהֶן. וְאִם
הָיָה שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי - מַחְלִילִין עַל הַמַּעֲוֹת.
וְאִם הָיָה מַעֲוֹת - מַחְלִילִין עַל הַשְּׁנֵי. אָמַר
לוֹ: נִטְלָתִי וְהִנְחֵתִי לְךָ יְשָׁנִים תַּחְתֵּיהֶן
וּמִתְקַנֵּין - הֲרִי זֶה אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ לְהֵם מִשׁוּם
מַעֲשָׂרוֹת וּמִשׁוּם שְׁבִיעִית:

טז. הַמִּפְקִיד פְּרוֹת אֶצֶל הַנְּכָרִי - הֲרִי זֶה
חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם מַעֲשָׂרוֹת וּמִשׁוּם שְׁבִיעִית.
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמְרִים: עֲשׂוּ פְרוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת פְּרוֹת
הַנְּכָרִי הַזֶּה דְּמַאי:

יז. הַמִּשְׁלַח בֵּיד עִם הָאָרֶץ וּבִיד כּוֹתֵי -
אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם מַעֲשָׂרוֹת, וְלֹא מִשׁוּם
דְּמַאי, וְלֹא מִשׁוּם שְׁבִיעִית. הַמִּשְׁלַח בֵּיד
הַנְּכָרִי - הֲרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם מַעֲשָׂרוֹת
וּמִשׁוּם שְׁבִיעִית. אֲבָל חֲמֵרֵי נְכָרִים
הַמְוִרְדִים מִן הַגֶּזֶן לְעִיר - אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ לֹא
מִשׁוּם מַעֲשָׂרוֹת וְלֹא מִשׁוּם שְׁבִיעִית,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּחֻזְקַת הַמִּשְׁתַּמֵּר:

יח. הַטּוֹחֵן אֶצֶל עִם הָאָרֶץ אוֹ אֶצֶל הַכּוֹתֵי
- אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם טְמֵאָה. הַטּוֹחֵן אֶצֶל
הַנְּכָרִי - הֲרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם טְמֵאָה:

יט. מִפְּקִידֵי תְרוּמָה אֶצֶל יִשְׂרָאֵל עִם
הָאָרֶץ, וְאֵין מִפְּקִידֵי תְרוּמָה אֶצֶל כְּהֵן
עִם הָאָרֶץ, מִפְּנֵי שֶׁלְבוּ גִס בָּהּ:

כ. טוֹחֲנֵין וּמִרְקִידֵין אֶצֶל אוֹכְלֵי שְׁבִיעִית
וְאֶצֶל עוֹשֵׂין בְּטְמֵאָה, אֲבָל אֵין טוֹחֲנֵין,
לֹא לְאוֹכְלֵי שְׁבִיעִית, וְלֹא לְעוֹשֵׂין
בְּטְמֵאָה:

כא. הַמִּשְׁלַח פְּרוֹת לְחֵבֵר, וְנִמְלֵךְ לְהַחְזִיר
- נוֹהֵג בְּהֵן כְּמוֹת שֶׁהֵן. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר:
חוֹשֵׁשׁ אֲנִי שְׂמָא חוֹלְפֵן. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הָיָה לוֹ אָרִיס שְׂיודֵעַ
לְתַקְּנוֹ, וְהוּא אֵין מְאַמֵּינוּ עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת,
וְהִבִּיא לוֹ פְרוֹת מִשְׁלוֹ, וְאוֹמֵר: 'שְׁלֵךְ
הֵן'; 'מִתְקַנֵּין הֵן' - נְאֻמֵן. רַבִּי אוֹמֵר: אֵינּוּ
נְאֻמֵן, שֶׁהַחֲשׂוֹד עַל דְּבָר - לֹא דָנּוּ וְלֹא
מַעֲדוּ:

כב. נוֹתֵן אָדָם לְשִׁכְנָתוֹ תְּבִשִׁיל לְבִשָּׁל,
וְעֶסֶה לְאֵפוֹת לוֹ, וְאֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ לְשְׂאוֹר
וְתַבְלִין שְׁבָהֶן, מִשׁוּם מַעֲשָׂרוֹת וּמִשׁוּם
שְׁבִיעִית. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּזֵמַן
שֶׁנִּתֵּן לְהֵן שְׂאוֹר וְתַבְלִין, לֹא נִתֵּן לְהֵן
שְׂאוֹר וְתַבְלִין - הֲרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ לְשְׂאוֹר
וְתַבְלִין שְׁבָהֶן, מִשׁוּם מַעֲשָׂרוֹת וּמִשׁוּם
שְׁבִיעִית:

כג. נוֹתֵן אָדָם לְפוֹנְדְקִית תְּבִשִׁיל לְבִשָּׁל
לוֹ, וּמִנְחַת הַקֹּדֶדָה בְּפָנָיו וּמִנְעֶרֶת. אֶפְלוּ
בֵּין הַנְּכָרִי - אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ:

²⁵ עָגְרוֹן וְיִסְרִי שְׁמוֹת מְקוֹמוֹת הֵם.

בעזהש"ת

קרן הדפסה לאדענט איין איין צו ווערן א ברסלב פריים מעמבער!

אויפן פארלאנג פונעם ציבור אנשי שלומינו,
האט קרן הדפסה איינגעפדעמט א נייע פריים מעמבערשיפ פראגראם,
וואס וועט צושטעלן א געוואלד מיט נוצבארע בענעפיטן:

ועל כולם:

PRIME HOME DELIVERY SERVICE

פריים דעליווערי

סערוויס:

באקומט אלעס "צום טיר"
מיט פערזעליכע סערוויס
אויף א גאלדענעם טאץ -
דאס שנעלסטע וואס מעגליך.

עקסטערע באנוס:

אנלימיטעד 10% דיסקאונט אין ברסלב סענטער אנליין געשעפט

אריינגערעכענט הונדערטע
ספרים, קונטרסים, אויף
אידיש, ענגליש און לשון
הקודש, סידיס צו הערן און
צו זען, און נאך אסאך.

צום ערשט:

באקומט "אלע" וועכענטליכע אידישע גליונות און קונטרסים פון היכל הקודש

אריינגערעכענט די וואס מען
אפערט נישט דערפאר קיין
סובסקריבשאנס, אזוי אויך די
וואס וועלן ארויסקומען
בעז"ה אין די צוקונפט.

די פרייז צו ווערן א פריים מעמבער איז \$24.99 א וואך

רופט שוין 718-387-2691 עקסטענשאן 3

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר'

יואל רוטה

שליט"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>14</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>יז</p> <p>17</p>	<p>נץ החמה _____ 6:06 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:32 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:08 בבלי: כתובות לט • ירושלמי: סנהדרין לו • תוספתא: פאה ב נ"ך: יהושע יז-יב • רמב"ם: חובל ומזיק א</p>	<p>עלות השחר _____ 4:53 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:56 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:55 בבלי: כתובות לט • ירושלמי: סנהדרין לו • תוספתא: פאה ב נ"ך: יהושע יז-יב • רמב"ם: חובל ומזיק א</p>
<p>15</p> <p>שני Monday</p>	<p>יח</p> <p>18</p>	<p>נץ החמה _____ 6:07 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:33 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:06 בבלי: כתובות מ • ירושלמי: סנהדרין לו • תוספתא: פאה ג נ"ך: יהושע יז-יג • רמב"ם: חובל ומזיק ב</p>	<p>עלות השחר _____ 4:54 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:57 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:53 בבלי: כתובות מ • ירושלמי: סנהדרין לו • תוספתא: פאה ג נ"ך: יהושע יז-יג • רמב"ם: חובל ומזיק ב</p>
<p>16</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>יט</p> <p>19</p>	<p>נץ החמה _____ 6:08 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:33 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:05 בבלי: כתובות מא • ירושלמי: סנהדרין לח • תוספתא: פאה ד נ"ך: יהושע טו-טז • רמב"ם: חובל ומזיק ג</p>	<p>עלות השחר _____ 4:55 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:57 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:52 בבלי: כתובות מא • ירושלמי: סנהדרין לח • תוספתא: פאה ד נ"ך: יהושע טו-טז • רמב"ם: חובל ומזיק ג</p>
<p>17</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>נץ החמה _____ 6:09 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:34 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:04 בבלי: כתובות מב • ירושלמי: סנהדרין לט • תוספתא: דמאי א נ"ך: יהושע יז-יח • רמב"ם: חובל ומזיק ד</p>	<p>עלות השחר _____ 4:56 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:51 בבלי: כתובות מב • ירושלמי: סנהדרין לט • תוספתא: דמאי א נ"ך: יהושע יז-יח • רמב"ם: חובל ומזיק ד</p>
<p>18</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כא</p> <p>21</p>	<p>נץ החמה _____ 6:10 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:34 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:02 בבלי: כתובות מג • ירושלמי: סנהדרין מ • תוספתא: דמאי ב נ"ך: יהושע יז-יט • רמב"ם: חובל ומזיק ה</p>	<p>עלות השחר _____ 4:57 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:49 בבלי: כתובות מג • ירושלמי: סנהדרין מ • תוספתא: דמאי ב נ"ך: יהושע יז-יט • רמב"ם: חובל ומזיק ה</p>
<p>19</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 7:30 הדלקת הנרות</p>	<p>כב</p> <p>22</p>	<p>נץ החמה _____ 6:11 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:34 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:01 בבלי: כתובות מד • ירושלמי: סנהדרין מא • תוספתא: דמאי ג נ"ך: יהושע כז-כח • רמב"ם: חובל ומזיק ו</p>	<p>עלות השחר _____ 4:58 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:48 בבלי: כתובות מד • ירושלמי: סנהדרין מא • תוספתא: דמאי ג נ"ך: יהושע כז-כח • רמב"ם: חובל ומזיק ו</p>
<p>20</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 8:59 זמן מוצש"ק</p>	<p>כג</p> <p>23</p>	<p>נץ החמה _____ 6:12 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:35 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:43 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:59 בבלי: כתובות מה • ירושלמי: סנהדרין מב • תוספתא: דמאי ד נ"ך: יהושע כז-כד • רמב"ם: חובל ומזיק ז</p>	<p>עקב, מבה"ת, ברוק ד עלות השחר _____ 4:59 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:59 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:19 שקיעה _____ 7:46 בבלי: כתובות מה • ירושלמי: סנהדרין מב • תוספתא: דמאי ד נ"ך: יהושע כז-כד • רמב"ם: חובל ומזיק ז</p>

מברכים חודש אלול המולד: שבת אינדערפרי 16 מינוט און 5 חלקים נאך 8

ווען א מענטש טוט א מצוה, אפילו עס איז נאר א קליינע מצוה, אויב אבער העלפט דאס ארויס אנדערע אידן, איז דאס פילפאכיג מער חשוב ווי ווען א מענטש טוט נאר א גרויסע מצוה, אבער עס איז נאר פאר זיך אליין.
(ספר המדות אות השוכה סימן ג"ה)